7
2005

ZDARMA NA CD: PLNÁ VERZE NOVÉ HRY V ČEŠTINĚ

www.ppk.cz

Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

počítač pro každého

NEJPRODÁVANĚJŠÍ počítačový časopis v ČR

Vypalte si DVD

Test dvouvrstvých DVD vypalovaček

PŘEDSTAVUJEME

TEĎ UŽ VÍM, JAK NA TO

- Skype – telefonování přes internet
- Jak pracovat s hudebními soubory
- Jarní úklid v počítači
- Formáty buněk v Excelu
- Zarovnání odstavců v 602Textu
- Kreslíme v Corelu
- Pole – proměnné texty ve Wordu
- Jak si otestovat CD mechaniku

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE BATŮŽEK, BRAŠNU NEBO MYŠ

OBSAH

Příjem
Výdej

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

máte už ve svém počítači vypalovací mechaniku? Pokud ještě ne, myslím, že právě teď je vhodná chvíle na její opatření. A nezdržujte se pořízením CD mechaniky, kupte si rovnou mechaniku DVD. Jejich ceny se totiž dostaly na přijatelnou úroveň kolem dvou tisíc korun. Kromě toho, že tyto mechaniky dokážou bez problémů zapisovat i na disky CD, bude se vám občas hodit i možnost uložit na jedno dévédéčko několik gigabajtů dat, případně vytvořit si vlastní filmové DVD s domácím videem. (O možnosti kopírovat filmy z originálních DVD se raději zmiňovat nebudu, v této oblasti byste se snadno mohli dostat do rozporu se zákonem.) Na vypalování další generace disků o kapacitě několika desítek gigabajtů (ať to budou disky HD DVD, nebo disky Blu-Ray) za rozumnou cenu si bude běžný uživatel muset ještě nějakou dobu počkat. Otestovali jsme pro vás sedm vypalovacích DVD mechanik, které jsou schopny zapisovat data na DVD ve dvou vrstvách. Výsledky testu najdete na stranách 12 až 19.

Hlavním tématem elektronické přílohy je tentokrát jarní úklid v počítači. Na cédéčku najdete užitečné programy, které vyhledají nepotřebné soubory na pevném disku vašeho počítače a pomohou vám uvolnit místo. Další nástroje analyzují obsah pevného disku a ukážou vám, které soubory či složky zabírají nejvíce místa.

Nedejte si ujít ani bonus – dobrodružnou hru na motivy populárního kresleného seriálu Scooby Doo. Hra je kompletně počeštěna, včetně dabingu.

Přeji vám příjemnou zábavu.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Jak ušetřit více než čtvrtinu ceny a získat Počítač pro každého za necelých 40 Kč? Zajistěte si předplatné! Více se dozvíte na straně 57.

inzerce

HITY PPK CD 07/2005

Na cédéčku najdete především plnou verzi hry „Scooby-Doo a strašlivý kamenný drak“. Dále jsme pro vás přichystali videonávod, který vás naučí pracovat s populárním programem Winamp, a také sbírku programů, jež vám pomohou vyčistit počítač a získat více místa na pevném disku.

Scooby-Doo

plná verze

Přinášíme vám plnou verzi hry „Scooby-Doo a strašlivý kamenný drak“ (hra je kompletně zpracována v češtině). Vydejte se spolu se Scooby-Doo, Shaggym, Daphne, Fredem a Velmou do Číny, kde na vás čeká napínavé dobrodružství. Sbírejte stopy, vezměte rozum do hrsti a pomozte bandě vyřešit záhadu strašlivého kamenného draka!

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Videonávod: Winamp

zdarma

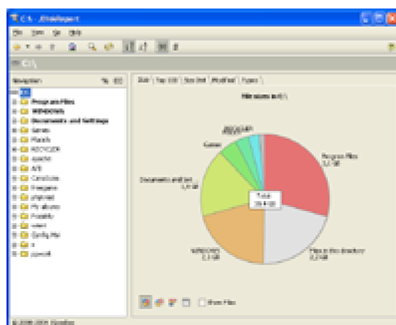
Počínaje tímto CD vám budeme pravidelně přinášet podrobné návody, které vám pomohou pochopit ovládání určitého programu. Každý návod bude k dispozici v textové verzi s názornými obrázky a také jako video. Dnes vám přinášíme návod na ovládání kvalitního hudebního přehrávače Winamp.

rubrika na CD: obsah cd/ppk plus

JdiskReport 1.2.1

freeware

JDiskReport je praktický nástroj pro analýzu obsahu pevného disku. Vyberete si disky nebo složky, jejichž obsah chcete analyzovat, a program během několika minut připraví vyčerpávající informace. Zobrazí se například koláčový graf, kde se dozvíte, která složka zabírá jaké procento z celkové kapacity pevného disku.

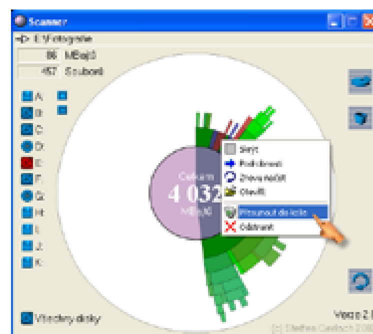

rubrika na CD: obsah cd/pořádek

Scanner 2.6

freeware

Scanner je další prográmek pro analyzování obsahu pevného disku (s následným grafickým znázorněním). Tento program je však zajímavý tím, že kliknutím pravým tlačítkem na některý z fragmentů grafu vyvoláte kontextovou nabídku, jejímž prostřednictvím lze složku nebo soubor rovnou přesunout do koše.

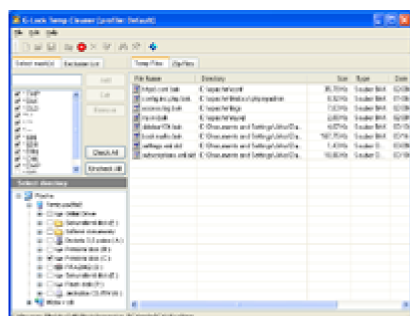

rubrika na CD: obsah cd/pořádek

G-Lock Temp Cleaner 2.0

freeware

G-Lock Temp Cleaner je účinný nástroj pro uvolnění místa na pevném disku. Program se zaměří na soubory, které zbytečně zabírají místo, na různé neodstraněné dočasné soubory a na zbytky po programech již odinstalovaných. Program prohledá zvolené disky a v přehledné tabulce vám pak ukáže, které soubory lze smazat.

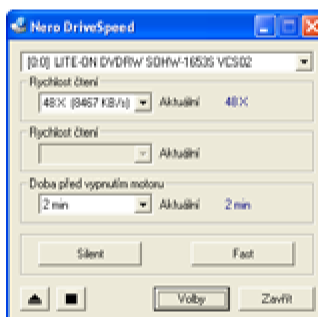

rubrika na CD: obsah cd/pořádek

Nero DriveSpeed

freeware

Nero DriveSpeed je praktický prográmek, který umí snížit otáčky mechanik CD/DVD. To se může hodit především při přehrávání hudby a videa (rychlé mechaniky jsou většinou při vysokých otáčkách hlučné). Použití tohoto prográmku doporučujeme také tehdy, pokud máte problémy se čtením některých cédéček (například těch našich).

rubrika na CD: obsah cd/servis

LCD TELEVIZORY

Společnost Acer rozšířila svou nabídku přístrojů pro domácí zábavu o novou řadu LCD televizorů. Oba modely – 26palcový **Acer AL2671W** (31 990 Kč s DPH – viz obrázek) a 32palcový **Acer AT3201W** (46 990 Kč s DPH) – nabízejí obraz s úhly pohledu 170°. Digitální obrazový signál je možné sledovat z jakéhokoli zdroje, včetně televize, DVD, osobního počítače, videokamery, videohry či jiného digitálního zařízení připojeného k televizoru. 32palcový model Acer AT3201W má zabudovánu i čtečku paměťových karet, sloužící např. k prohlížení fotografií. Monitor AL2671W zobrazuje na 26palcové obrazovce v rozlišení 1280 × 768 bodů, má dobu odezvy 16 ms a kontrastní poměr 600 : 1. 32palcový model AT3201W pracuje v rozlišení 1366 × 768 bodů, má 12ms dobu odezvy a kontrastní poměr 800 : 1.

http://www.acer.cz

MSN.CZ ROZŠIŘUJE SLUŽBY

Microsoft uzavřel se společností Media Online smlouvu o tom, že obsah týkající se bydlení a stavebnictví bude poskytovat portálu MSN.CZ v České republice. Portál Tvujdum.cz bude zároveň poskytovat portálu MSN.CZ vyhledávání nemovitostí. Do budoucna se zvažuje další rozšíření spolupráce. Služeb MSN.CZ v České republice využije každý měsíc 650 000 uživatelů – jsou jim k dispozici mimo jiné služby Hotmail a MSN Messenger a také zpravodajství.

http://www.tvujdum.cz, http://www.microsoft.com/czech

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet*. Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

ANTIVIROVÁ OCHRANA MOBILŮ

Společnost Trend Micro uvedla na trh antivirové řešení Trend Micro Mobile Security (TMMS) 2.0, které ochraňuje bezdrátová datová mobilní zařízení před viry a spamem, šířícími se přes bezdrátová rozhraní nebo zasílanými prostřednictvím zpráv SMS.

Škála zařízení podporovaných TMMS 2.0 se rozšířila o mobily vybavené operačním systémem Symbian OS 7.0 s platformou Series 60 (například jde o typy Nokia 6600 a 7610). Vzorky škodlivého kódu mohou být do mobilů posílány přes síť podobně jako softwarové upgrady, čímž se výrazně zkrátí doba potřebná k aktualizaci antivirového řešení a sníží se ohrožení plynoucí z virových a spamových útoků.

http://www.trendmicro-europe.com

MALÝ A LEHKÝ FOTOAPARÁT

Společnost Nikon uvádí do rodiny kompaktních digitálních fotoaparátů nejnovější přírůstek. **Coolpix S1** je vestavěn do hliníkového těla o rozměrech 89,9 × 57,5 × 19,7 mm a o hmotnosti 118 g. Ačkoli je velmi tenký (hloubka je pouze 19,7 mm), objektiv s trojnásobným optickým zoomem (s rozsahem 35 – 105 mm v přepočtu na kinofilm) pracuje v celém rozsahu, aniž by z fotoaparátu vyčníval. Snímací prvek má efektivní rozlišení 5,1 milionu pixelů. LCD displej má úhlopříčku 2,5 palce. Coolpix S1 se velmi rychle zapíná a dosahuje rychlosti sériového snímání až 1,8 obrázku za sekundu. Funkce D-Lighting při přehrávání snímků automaticky vyrovná jas snímků pořízených ve výrazném protisvětle nebo s nedostatečným bleskem. Fotoaparát se dodává spolu s kolébkou Cool-station MV-11; ta umožňuje nabíjet baterie bez jejich vyjmutí z přístroje a také připojit přístroj k televizoru nebo k počítači. Snímky se ukládají na paměťové karty SD, fotoaparát obsahuje také vnitřní paměť o velikosti 12 MB. Pro uživatele, kteří chtějí zaznamenávat ozvučené videosekvence, nabízí Coolpix S1 čtyři režimy videosekvencí a umožňuje zaznamenávat až 15 obrázků za sekundu v rozlišení 640 × 480 bodů.

http://www.nikon.cz

CHELLO POSILUJE

Kabelová společnost UPC za poslední rok zdvojnásobila počet předplatitelů vysokorychlostního internetu. Na konci března přesáhl jejich počet 50 000. UPC je tak největším konkurentem Českého Telecomu. Ten prostřednictvím ADSL připojuje asi 120 000 zákazníků. Další kabelová společnost Karneval má přes 15 000 zákazníků.

Společnost UPC v současné době nabízí pět internetových služeb. Jde o tyto služby

služba	Měsíční poplatek	Rychlost připojení kb/s	služba určena
chello easy	555 Kč	až 256/64	bytové jednotky
chello light	779 Kč	až 1024/128	bytové jednotky
chello classic	1 224 Kč	až 2048/256	bytové jednotky
chello plus	1 678 Kč	až 4096/512	bytové jednotky
chello professional	4 533 Kč	až 6144/1024	podnikatelské subjekty

Internet chello je aktuálně dostupný v Praze, v Brně, v Liberci a v Ostravě – Mariánských horách. Internet chello je možné si předplatit samostatně, bez objednávky nabídky kabelové televize.

http://www.upc.cz

LEVNÉ NOTEBOOKY

Společnost Acer představila novou řadu notebooků **TravelMate 4050**, vybavených procesory Intel Pentium M s frekvencí 1,50 GHz. Standardní operační paměť 256 nebo 512 MB lze rozšířit až na 2 GB, pevný disk má minimální kapacitu 40 GB a nechybí ani integrovaná vypalovací mechanika DVD. Zobrazovací jednotkou je 15palcový displej, který pracuje v rozlišení 1024 × 768 bodů. Notebooky TravelMate 4050 jsou vybaveny portem S-Video; např. pro připojení videokamery je určen port Firewire (IEEE 1394). Součástí dodávky je předinstalovaný operační systém Microsoft Windows XP Home Edition v české verzi a disk CD-ROM pro zotavení systému. Cena modelu s DVD vypalovačkou je 30 928 Kč s DPH.

http://www.acer.cz

PŘENOSNÝ VIDEOPŘEHRÁVAČ

Společnost Mustek uvádí na český trh přenosný audio- a videopřehrávač **PVR-H140** (10 688 Kč s DPH). Tento přístroj kapesní velikosti je vybaven pevným diskem s kapacitou 40 GB; po připojení k počítači přes rozhraní USB 2.0 lze na něj ukládat jakákoliv data. Mustek PVR-H140 má také slot pro paměťové karty SD/MMC, prostřednictvím kterého můžete nahrávat např. fotografie. Displej o úhlopříčce 3,6 palce (9,1 cm) navíc umožňuje obrázky ihned prohlížet. Na přehrávači můžete spouštět hudební soubory MP3 a WMA. Lze připojit sluchátka či reproduktory. K dispozici je i reproduktor integrovaný do přístroje. Video lze přehrávat ve formátu MPEG4. Pokud máte záběry ve formátu AVI nebo MPEG1, dodaný software je převede do MPEG4. Díky vestavěnému mikrofonu funguje tento přístroj i jako hlasový záznamník. Přehrávač je možné připojit k televizoru a sledovat videozáznam na její obrazovce či nahrávat video v rozlišení 640 × 480 bodů.

http://www.mustek.cz

LCD S PĚTILETOU ZÁRUKOU

Společnost Avnet Applied Computing uvádí na trh dva nové LCD monitory **EIZO FlexScan L778** (20 932 Kč s DPH) a **L578** (26 168 Kč s DPH – viz obrázek), vyvinuté speciálně pro oblast zpracování videa a hraní her. Jak 17palcový model L578, tak 19palcový monitor L778 pracují v rozlišení 1280 × 1024 bodů, mají velmi vysoký kontrast 1000 : 1, jas 250 cd/m², výborné zorné úhly (ve vertikálním i v horizontálním směru 178°) a reproduktory podporující technologii SRS WOW, která navozuje pocit prostorového zvuku. Pro hraní her a sledování videa je velmi důležité rychlé překreslování obrazu. Doba odezvy je u těchto monitorů 16 ms, ve středních tónech díky technologii OverDrive dokonce 12 ms. Oba monitory jsou vybaveny i světelným čidlem a automatickou regulací jasu displeje a rovněž technologií C-Booster pro optimalizaci kontrastu. Pro připojení k počítači jsou tu dva porty – jeden analogový D-Sub a druhý digitální DVI; nechybí ani dva porty rozhraní USB. Záruka na monitory Eizo platí po dobu pěti let nebo po 30 000 hodin provozu.

http://www.eizo.cz

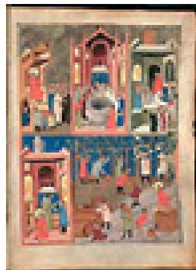
PRO POČÍTAČOVÉ KRESLÍŘE

Nový tablet **Wacom Volito2** (1773 Kč s DPH) přichází zacelit mezeru po svém předchůdci tabletu Volito. Tento tablet s aktivní plochou formátu A6 se k počítači připojuje přes rozhraní USB a používá bezdrátové pero. Drsná aktivní plocha tabletu reaguje na přítlak pera stejně jako běžný papír. Obě tlačítka pera jsou konfigurovatelná – lze jim přiřadit například funkci dvojitého kliknutí a pravého tlačítka myši. Tlakově citlivý hrot umožňuje ovládat tloušťku tahu štětce při kreslení nebo malování. S kreslicím softwarem ArtRage Wacom Edition, který je součástí balení, se pero stane štětcem, pastelkou či tužkou.

http://www.umax.cz

DALIMILOVA KRONIKA NA INTERNETU

Přesně týden od okamžiku, kdy Česká republika vydražila v Paříži fragment překladu Dalimilovy kroniky, se tento vzácný dokument objevuje volně dostupný na internetu. Veřejné knihovny nabízejí široké veřejnosti možnost, aby se s tímto unikátním rukopisem seznámila prostřednictvím internetu. Dalimilova kronika přednostně prošla digitalizační procedurou na specializovaném pracovišti v Národní knihovně České republiky, které je určeno pro šetrné zpracování podobných vzácných dokumentů. Kronika byla také urychleně opatřena odborným popisem a zařazena k dalším dokumentům, které zpřístupňuje databáze Manuscriptorium. V Manuscriptoriu se soustřeďují a zpřístupňují dostupné informace o historických fondech, včetně plných obrazových kopií těch dokumentů, které již byly digitalizovány. Vzhledem k významu Dalimilovy kroniky bylo v Národní knihovně rozhodnuto, že kronika bude zpřístupněna zcela volně. Souběžně s Dalimilovou kronikou je na stránkách projektu (www.memoria.cz) i na stránkách Národní knihovny (www.nkp.cz) zpřístupněno veřejnosti dalších devět rukopisů, například Jenský kodex, Krumlovský sborník, Antifonář královny Alžběty Rejčky či Bible olomoucká. Jde sice o malý, ale přesto velmi zajímavý zlomek z celkového počtu více než 1500 digitálních kopií rukopisů, starých tisků a map zhruba s 600 000 obrazů, které Manuscriptorium aktuálně zpřístupňuje.

http://www.memoria.cz, http://www.nkp.cz

ŠESTIMEGAPIXELOVÝ KOMPAKT

Společnost Fujifilm CZ představila kompaktní digitální fotoaparát **FinePix F10**, ve kterém je použita nově vyvinutá technologie RPT (Real Photo Technology). Ta umožňuje použít rychlejší časy závěrky a tak minimalizuje rozostření snímků. Objektiv má 3násobný optický zoom (ohnisková vzdálenost objektivu odpovídá 36 – 108 mm na 35mm kameře) a snímací prvek Super CCD dokáže zachytit až 6,1 milionu obrazových bodů (rozlišení 2848 × 2136 bodů) s citlivostí od 80 ISO do 1600 ISO. Aparát se vyznačuje rychlým startem (1,3 sekundy) a zaujme i velkým, 2,5palcovým LCD displejem. Nechybí ani možnost zachytit video se zvukem v rozlišení 640 × 480 bodů při frekvenci 30 obrázků za sekundu. V příslušenství je 16MB paměťová karta xD a pro napájení se používá lithioiontový akumulátor. Rozměry tohoto modelu jsou 92 × 58 × 27 mm a hmotnost činí 155 g.

http://www.fujifilm.cz

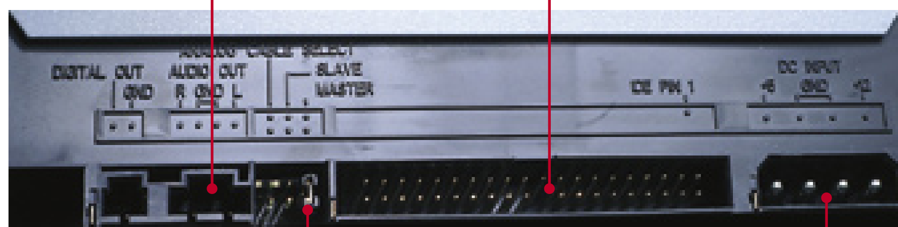
VRCHOLOVÉ DVD PALÍRNY

Vypalovací DVD mechaniky jsou v současné době na vrcholu svých sil. Dosáhly 16násobné rychlosti vypalování, umí zapisovat na dvouvrstvá média s kapacitou 8,5 GB a poradí si jak s formátem DVD+, tak s formátem DVD-. Navíc jejich ceny jsou natolik lákavé, že nemá cenu rozhodovat se pro jiné typy optických mechanik.

V nabídkách počítačových firem stále figurují mechaniky CD-ROM (jejich ceny se pohybují od 400 Kč do 500 Kč) či DVD-ROM (600 Kč až 700 Kč), které jsou určeny pouze pro čtení dat z disků CD, resp. z disků DVD (nikoliv pro zápis dat). Za cenu kolem 700 Kč můžete zakoupit vypalovací CD-RW mechaniku a přibližně za 1000 Kč jsou k dispozici i combo mechaniky. Ty kombinují dovednost vypalovat data na zapisovací CD média a schopnost číst disky DVD.

Vypalovací DVD mechaniku můžete pořídit za cenu 1700 Kč (nejlevnější DVD vypalovačka v testu stojí 1690 Kč). Touto investicí získáte možnost zapisovat data na vypalovací DVD média – u jednovrstvých DVD médií je kapacita 4,7 GB a na dvouvrstvá (double layer) DVD média lze umístit až 8,5 GB dat. Na CD média umístíte 700 až 800 MB dat. Kapacita dvouvrstvých DVD médií je tedy více než desetkrát větší než u médií CD a přitom cena DVD vypalovačky je ve srovnání s CD vypalovačkami vyšší pouze o tisíc korun. DVD vypalovačka vám navíc poslouží i při čtení disků DVD (např. při přehrávání filmů) a dokáže samozřejmě i zapisovat data na CD média.

Zadní část DVD mechaniky.

DVD VYPALOVAČKY V TESTU

Do testu se nám sešlo sedm vypalovacích DVD mechanik. Všechny umí zapisovat 16násobnou rychlostí na média DVD+R a na dvouvrstvá DVD média s kapacitou 8,5 GB. Pět jich bylo dodáno v krabicovém (neboli retail) balení, které kromě mechaniky obsahuje i další příslušenství. Vždy v tomto balení dostanete vypalovací program a program pro přehrávání filmových DVD titulů a mnohdy získáte i další příslušenství, které upotřebíte při zapojení vypalovačky do počítače – např. datový IDE kabel či kabel ke zvukové kartě.

Do testu byly dodány také dvě holé (tzv. bulk) mechaniky bez jakéhokoli příslušenství. Těmito mechanikami byly LG GSA-4163B a Sony DW-D23A-10. Výhodou „holých" mechanik je nižší cena (cca o 200 Kč až 300 Kč) a je to vhodná volba pro uživatele, kteří již mají k dispozici vypalovací program. Pro ostatní uživatele je lepší volbou krabicové balení. Cenový rozdíl není tak velký a při nákupu vypalovačky i s příslušenstvím máte jistotu, že dodaný vypalovací program bude s vaší vypalovací DVD mechanikou spolupracovat.

ZAPOJENÍ MECHANIKY DO POČÍTAČE

Zapojení mechaniky do počítače je velice snadné a zvládne to i méně zdatný uživatel. Před vlastní instalací do počítače je třeba vědět, zda bude DVD vypalovačka sloužit jako zařízení typu master, nebo jako zařízení typu slave. Pokud máte přes jeden datový IDE kabel připojen k základní desce zároveň pevný disk i vypalovací mechaniku, bude pevný disk typu master a optická mechanika musí být nastavena jako zařízení typu slave. Doporučujeme pevný disk i optickou mechaniku připojit k základní desce pomocí samostatných datových kabelů. V takovém případě budou obě zařízení typu master. Toto nastavení se provádí pomocí malé propojky v zadní části mechaniky.

Po nastavení typu zařízení osadíte vypalovací DVD mechaniku do volné 5,25palcové šachty v čele počítače, připojíte napájecí a datový IDE kabel a mechaniku připevníte ke skříni počítače šroubky.

Po zapnutí počítače operační systém Windows mechaniku automaticky rozpozná. Nezbývá než nainstalovat vypalovací program (ke všem mechanikám v tomto testu byl dodán program Nero) a můžete se pustit do vypalování dat. Jak bylo řečeno v úvodu, všechny současné DVD mechaniky zapisují na dvouvrstvá DVD média, nabízející kapacitu 8,5 GB, a hlavu si nemusíte lámat ani s tím, média kterého formátu použijete – všechny testované vypalovací DVD mechaniky jsou standardně připraveny pro vypalování jak na média DVD+R, tak na média DVD-R.

VYPALOVACÍ MÉDIA

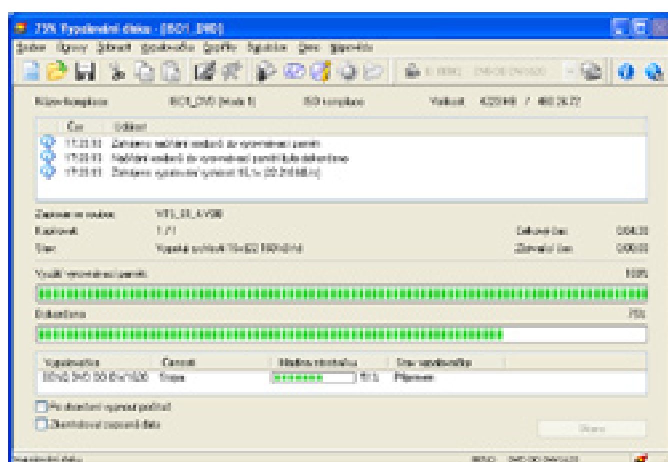
Z testů vyplynulo, že DVD mechaniky o trochu rychleji načítají data z disků DVD+R a také zápis na média DVD+R probíhal ve většině případů rychleji než na média DVD-R. Ceny médií DVD+R a DVD-R od stejného výrobce určených pro stejnou rychlost vypalování bývají stejné. Velké cenové rozdíly jsme však zjistili u dvouvrstvých DVD médií. Např. v ceníku firmy Diskus, která nám do testu poskytla vypalovací média, můžete dvouvrstvé vypalovací DVD médium pořídit v závislosti na značce za 175 Kč, ale i za 265 Kč.

Jelikož současné DVD vypalovačky mají pro formát DVD+R a v mnoha případech i pro formát DVD-R maximální rychlost vypalování 16×, je třeba pro využití rychlostního potenciálu vypalovaček zakoupit také odpovídající (tedy 16×) vypalovací média. Ta jsou jak pro formát DVD+, tak pro formát DVD- běžně dostupná. U dvouvrstvých médií (označovaných jako DVD+R9

nebo DVD+R DL) byly v době psaní tohoto testu běžně dostupná média určená pro rychlost zápisu 2,4×. Šest vypalovaček v testu nabízí 4násobnou rychlost zápisu na dvouvrstvá média; jediná vypalovačka Asus DRW-1608P má ve specifikaci 6násobnou rychlost zápisu na média DVD+R9 a tutéž rychlost výrobce uvádí i pro DVD-R9. Dvouvrstvá zapisovatelná média DVD-R9 však v době našeho testu nebyla k dispozici a je otázkou, kdy se na trhu objeví a kolik tato média budou stát.

VYPALOVACÍ PROGRAMY

K DVD mechanikám v krabicovém balení vždy obdržíte i vypalovací program. U všech pěti testovaných mechanik, dodaných do testu včetně softwarového příslušenství, se jednalo o program Nero. To je všeobecně nejrozšířenější program pro vypalování. Svou oblibu si získal díky snadnému ovládání a u českých uživatelů zabodoval i díky lokalizaci do českého jazyka. U některých vypalovacích mechanik se můžete setkat i s jinými vypalovacími programy – poměrně častý je např. Sonic RecordNow! a známé

Ukazatel průběhu vypalování v programu Nero.

jsou i programy Roxio Easy Media Creator či Pinnacle Instant CD/DVD. Ty však s uživatelem komunikují v angličtině, což může některé zájemce odradit. Proto se při nákupu DVD vypalovačky přesvědčte, který program je v balení obsažen.

JAK SE DAŘILO V TESTECH

Při testech DVD mechanik jsme se zaměřili na rychlost vypalování, dále pak na rychlost čtení různých optických disků a testované vypalovačky jsme podrobili také testu, při němž jsme do mechaniky vložili poškrábaný disk DVD-ROM a zjišťovali, kolik dat mechanika přečte správně a kolik dat označí jako nečitelných. Nejlépe si v tomto testu vedla mechanika Lite-On SOHW-1673S, která zaznamenala pouze 2,22 % nečitelného obsahu. Poslední místo při čtení poškozeného disku obsadil model LG GSA-4163B, který si neporadil s přečtením 14,32 % dat.

Vypalovačka LG si naopak nejlépe vedla v testu rychlosti zápisu dat na jednovrstvá média. V tomto testu jsme použili 16rychlostní jednovrstvá média Verbatim a vypalovali jsme pomocí programu Nero. Mechanika LG podala mezi testovanými modely nejlepší výkon jak v případě médií DVD+R, tak v případě médií DVD-R. V rychlosti záznamu dat na média DVD+R se na druhém místě umístila mechanika Sony DW-D23A-10 a třetí místo obsadila jednotka Teac DV-W516GAK. V testu vypalování na média DVD-R patří druhé místo modelu Benq DW1620 Pro a třetí místo se opět stalo kořistí mechaniky Teac.

Poslední místo v testech zápisu dat na média DVD+R a DVD-R zaujala mechanika Asus DRW-1608P, která kvůli starší verzi firmwaru (to je obslužný program mechaniky) vypalovala na disky DVD+R rychlostí 12násobou a na média DVD-R pouze rychlostí 4násobnou. Po nahrání nové verze firmwaru, která je k dispozici na internetových stránkách výrobce této mechaniky, jsme u ní naměřili podstatně lepší výsledky; ty ji v testu zápisu na disky DVD+R katapultovaly na třetí místo, a v testu zápisu na média DVD-R dokonce na druhé místo hned za LG.

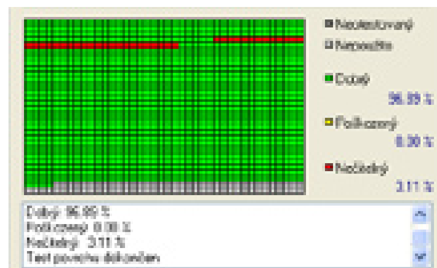
Při zápisu dat na dvouvrstvé disky DVD+R9 (označované také jako DVD+R DL) jsme měli k dispozici 8,5GB média značky Verbatim. Dvouvrstvé disky určené pro 4× rychlost zápisu nebyly v době konání testu k dispozici, stejně tak dvouvrstvá média DVD-R9, na která podle údajů výrobce umí vypalovat mechanika Asus. Při vypalování 7,90 GB dat program Nero povolil na 2,4× média rychlost vypalování 4× a touto rychlostí byly také všechny disky bezchybně vypáleny. U mechaniky Asus, která disponuje 6× rychlostí vypalování na dvouvrstvé disky, nebylo při zadání této rychlosti vypalování dokončeno – zápis byl přerušen po vypálení 73 % dat.

Nejrychlejší vypalovačky zapsaly testovací balík dat o velikosti 7,90 GB za čas jen o pár sekund přesahující 29 minut. Na první pohled se čas téměř půl hodiny nejeví nijak úžasně, ale stejný objem dat jsme z DVD disku na pevný disk počítače nekopírovali o mnoho rychleji – kopírování na pevný disk trvalo 25:14 min. Nejrychlejšími mechanikami v testu zápisu na dvouvrstvý disk DVD+R9 byly Asus, LG, Lite-On a Teac. Naopak s časem 40:11 min. (a tedy s více než 11minutovým zpožděním za nejlepšími mechanikami) se v poli poražených ocitla mechanika MSI.

V testu čtení jednovrstvého disku DVD-ROM si všechny mechaniky vedly výborně a jejich výsledky jsou velice podobné (rychlost čtení se pohybovala od 11,58× do 11,85×). Při čtení dvouvrstvého disku DVD-ROM byla výrazně nejrychlejší mechanika Asus. Její rychlost se projevila i při nejvyšší rychlosti čtení dat z vypálených jednovrstvých médií DVD+R a DVD-R. Naopak výrazně nejpomalejší byla při čtení disku DVD-R jednotka LG.

Záznam z disku DVD-RAM dokáží z celého startovního pole přečíst pouze mechaniky Asus a LG. Mechanika LG v této disciplíně jednoznačně vede, vždyť jako jediná z našeho výběru DVD mechanik je schopna na média DVD-RAM také zapisovat.

Při čtení vypáleného disku CD-R se jako největší rychlíky projevily mechaniky Teac a Lite-On; naopak výrazně nejpomalejší byla v této disciplíně mechanika Asus.

Benq: kvalita čtení poškozeného disku.

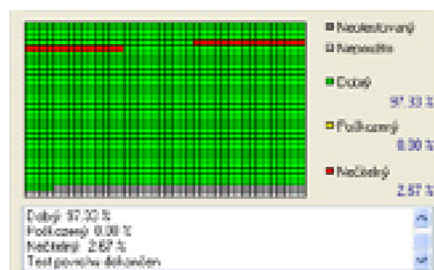

ASUS DRW-1608P

Cena: 2191 Kč s DPH.
Poskytl: Levi International, a. s.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 16× DVD-R, 6× DVD+R9, 6× DVD-R9.

\+ čte disky DVD-RAM, čtení poškozeného disku, rychlost vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9, rychlost čtení disků DVD-ROM DL, DVD+R, DVD-R, bohatá softwarová výbava

– starý firmware, rychlost čtení disků CD-R

Asus: kvalita čtení poškozeného disku.

BENQ DW1620 PRO

Cena: 2145 Kč s DPH.
Poskytl: Benq.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 16× DVD-R, 4× DVD+R9.

\+ rychlost vypalování na média DVD-R, softwarová výbava

– pomalejší vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9

VÍTĚZOVÉ TESTU

Výběr nejlepších DVD vypalovaček z testovaného vzorku nebyl právě nejjednodušší, neboť žádná mechanika nevynikala ve všech testech, a i když některý model podal ve většině disciplín výborný výkon, nevyhnul se v jiném testu zaškobrtnutí. To je třeba případ mechaniky LG GSA-4163B, u které jsme dlouho zvažovali udělení titulu Tip PPK. Tato jednotka podávala výborný výkon v testech rychlosti vypalování jednovrstvých i dvouvrstvých DVD disků. Některé uživatele osloví i díky tomu, že je schopna zápisu na média DVD-RAM. Nedostatkem této mechaniky je však pomalejší rychlost čtení disků DVD-R a o tom, že jsme se rozhodli neudělit ocenění, rozhodla nejhorší schopnost z testovaných mechanik přečíst data z poškozených disků – nečitelně se pro ni jevilo 14,32 % dat.

Zajímavý je také případ mechaniky Asus DRW-1608P. Ta excelovala v rychlosti čtení lisovaných i vypálených disků DVD, velmi dobře si vedla i v testu kvality čtení poškozeného disku a dokázala načíst data i z disku DVD-RAM. V testu čtení vypáleného média CD-R se však propadla na poslední

LG GSA-4163B

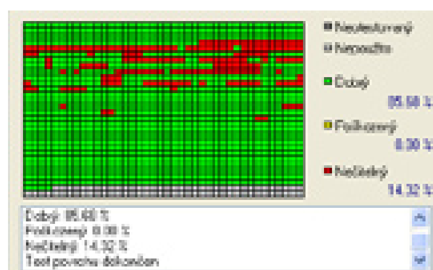
Cena: 1761 Kč s DPH.
Poskytl: AAC Czech, s. r. o.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 16× DVD-R, 5× DVD-RAM, 4× DVD+R9.

\+ čte a zapisuje na média DVD-RAM, rychlost vypalování na jednovrstvá (DVD+R a DVD-R) i na dvouvrstvá média DVD+R9

− čtení poškozeného disku, rychlost čtení disků DVD-R

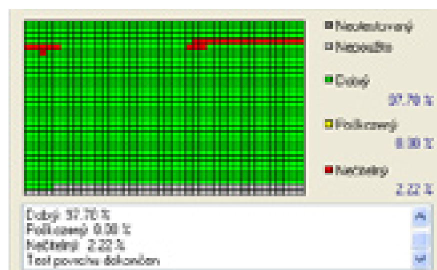
místo a tuto nelichotivou pozici obsadila vzhledem k starší verzi firmwaru i v testech vypalování. Po nahrání nové verze firmwaru patřil tento model k nejlepším i v rychlosti vypalování, ale pokud zůstaneme u hodnocení mechaniky tak, jak byla dodána do testu, nemůžeme jí ocenění Tip PPK udělit. Patříte-li však k uživatelům, kteří si nový firmware do mechaniky nahrají, nelze než mechaniku Asus DRW-1608P doporučit.

Ocenění Tip PPK jsme udělili mechanice **Lite-On SOHW-1673S**, neboť ve všech testech podala spolehlivý výkon. Se čtením disků DVD vykazovala stabilně velmi dobré výsledky a v testu čtení disku CD-R obsadila druhé místo. S rychlostí vypalování dat na jednovrstvá média sice nepatří k nejrychlejším, zato však umí rychle zapisovat na média dvouvrstvá a z poškozeného disku správně přečetla největší množství dat (jako nečitelná označila pouze 2,22 % záznamu).

LG: kvalita čtení poškozeného disku.

Za spolehlivé chování v testech a za bohaté programové vybavení se držitelem ocenění Tip PPK v tomto testu stala také mechanika **Teac DV-W546GAK**. V testech čtení DVD disků ani jednou nezaváhala, a v rychlosti čtení dat z média CD-R jí patří dokonce první místo. V obou testech rychlosti zápisu dat na jednovrstvá média obsadila třetí příčku a při vypalování na dvouvrstvá média patřila tato mechanika ke špičce testované skupiny. V testu kvality čtení dat je Teac za modelem Lite-On druhou nejúspěšnější jednotkou v testu.

Lite-On: kvalita čtení poškozeného disku.

LITE-ON SOHW-1673S

Cena: 1928 Kč s DPH.
Poskytl: Actebis Computer, s. r. o.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 16× DVD-R, 4× DVD+R9.

\+ rychlost vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9, čtení poškozeného disku, rychlost čtení disků CD-R, softwarová výbava

− rychlost vypalování na jednovrstvá média (DVD+R a DVD-R)

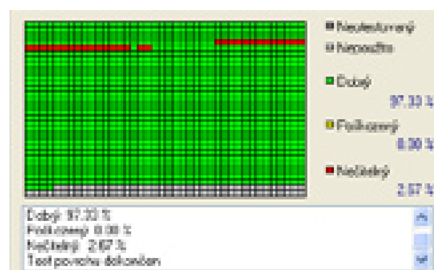

MSI DR16-B2

Cena: 2083 Kč s DPH.
Poskytl: Levi International, a. s.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 16× DVD-R, 4× DVD+R9.

\+ čtení poškozeného disku, softwarová výbava

– rychlost zápisu na jednovrstvá média DVD-R a na dvouvrstvá média DVD+R9

MSI: kvalita čtení poškozeného disku.

ASUS DRW-1608P

V PPK 19/2004 jsme testovali mechaniku Asus DRW-1604P a nyní jsme se podívali na model DRW-1608P, který se od 1604P odlišuje vyšší rychlostí zápisu na dvouvrstvá média (6× oproti 4×) a také podporou dvouvrstvého formátu DVD-R9. Tento formát je u DVD mechanik zatím ojedinělý a na trhu dosud nejsou k dispozici média, takže jsme vypalování na dvouvrstvá DVD-R9 média nemohli vyzkoušet.

U testované mechaniky jsme narazili na výrazný problém v podobě starého firmwaru: mechanika kvůli tomu nerozpoznala 16× média, na disky DVD+R zapisovala rychlostí dvanáctinásobnou, a na média DVD-R dokonce pouze čtyřnásobnou. Zapsání dat o velikosti 4,22 GB na média DVD+R trvalo 7:09 min., a na média DVD-R dokonce 14:34 min., čímž se tento model v obou testech umístil na posledním místě. Po přehrání firmwaru mechaniky (nový firmware je k dispozici na stránkách www.asus.com) začala mechanika vypalovat rychlostí 16×. Na média DVD+R trvalo zapsání testovací porce dat 6:02 min. a na média DVD-R pak 6:01 min. S těmito výsledky se tato mechanika rázem prosadila (v případě DVR+R zaujala třetí místo a v případě DVD-R místo druhé).

Výborné byly také vysoké rychlosti čtení disků DVD-ROM, dvouvrstvých disků DVD-ROM DL a vypálených disků DVD-R. Mechanika si velmi dobře poradila i se čtením poškozeného disku. Naopak poslední místo tento model zaujal v testu čtení disků CD-R. Jestliže pro vás nepředstavuje nahrání nového firmwaru žádný problém, bude pro vás mechanika Asus DRW-1608P velmi dobrou volbou. Pokud by totiž byl v zapůjčené mechanice nový firmware, pravděpodobně by získala ocenění Tip PPK. Cena 2191 Kč za balení zahrnuje kromě mechaniky i datový IDE kabel, nechybí vypalovací program Nero ani balík programů Ulead DVD MovieFactory 3 Suite SE pro práci s videem.

BENQ DW1620 PRO

Mechanika Benq DW1620 Pro je s cenou 2145 Kč po modelu Asus druhou nejdražší jednotkou v testu. Na rozdíl od mechaniky Asus nejsou její „papírové“ parametry

MODRÝ LASER

Výrazné vylepšení současných vypalovacích DVD mechanik se již nedá očekávat, takže hodláte-li do DVD vypalovačky investovat, je nyní pro tento krok správná chvíle i díky přijatelným cenám. V oblasti optických disků vývoj pokročil o kus dál a již v polovině tohoto roku by se na trhu měly objevit vypalovací mechaniky nové generace, které nabídnou větší kapacitu i rychlost zápisu.

Jedná se o optické jednotky založené na modrém laseru. Modrý laserový paprsek s vlnovou délkou 405 nm (DVD mechaniky využívají červeného laserového paprsku o vlnové délce 650 nm) dokáže vypalovat na disk menší záznamy, a to ještě s větší hustotou. Díky tomu uloží na rozměrově stejný optický disk více dat než dnešní DVD vypalovačky. Tato přednost se podobá principu, na jehož základě vypalovací DVD jednotky překonaly vypalovací mechaniky CD-RW (CD mechaniky používají laser o vlnové délce 790 nm).

Zpočátku však budou mechaniky i média založená na technologii modrého laseru velice drahé. Navíc v tomto ringu soupeří dva formáty. Formát HD-DVD (High Definition DVD) prosazují firmy Toshiba, NEC a Sanyo a jejich výhodou je, že mechaniky HD-DVD budou umět číst i disky DVD. Na médium HD-DVD bude možné do jedné vrstvy uložit 15 GB dat. Konkurenční technologie se jmenuje Blu-Ray a snaží se ji prosadit firmy Sony, Matsushita (Panasonic), LG, Mitsubishi, Hitachi, Pioneer, Philips, Samsung, Sharp, TDK, Thomson, Dell a Hewlett-Packard. Tento formát není kompatibilní s DVD, jeho výhodou je však větší kapacita: na jednovrstvý disk lze uložit až 25 GB dat.

tak vysoké a také výbava není tak bohatá. Z programového vybavení je zde vypalovací program Nero a program Qvideo 2.0 pro přehrávání filmů, z hardwarové výbavy jsou k mechanice přiloženy pouze šroubky pro připevnění mechaniky k počítačové skříni. Tato vypalovačka si se všemi testy poradila velice dobře, ani v jednom výrazněji nezakolísala. O trochu pomalejší byla ve srovnání s nejlepšími modely pouze v testu vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9. Naopak v testu zápisu na média DVD-R obsadila tato jednotka druhé místo.

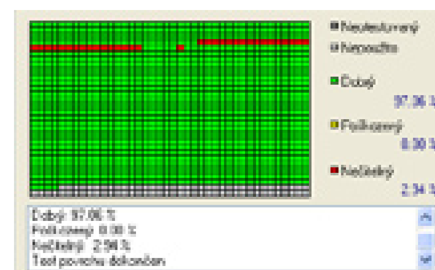

SONY DW-D23A-10

Cena: 1690 Kč s DPH.
Poskytl: AAC Czech, s. r. o.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 12× DVD-R, 4× DVD+R9.

\+ rychlost zápisu na média DVD+R

– rychlost zápisu na média DVD-R

Sony: kvalita čtení poškozeného disku.

LG GSA-4163B

Mechanika LG GSA-4163B (1761 Kč) byla do testu dodána jako holá mechanika bez přiloženého softwaru. Tato vypalovačka se od ostatních modelů v testu odlišuje tím, že kromě formátů DVD+R/RW a DVD-R/RW podporuje také formát DVD-RAM. Model GSA-4163B vynikal rychlostí zejména v testech vypalování: v testech zápisu na média DVD+R a DVD-R exceloval a ostatní mechaniky nechal za sebou. Také rychlostí zápisu na dvouvrstvé médium DVD+R9 se tato mechanika spolu s modely Asus, Lite-On a Teac zařadila do čela startovního pelotonu – vypálení 7,90 GB dat trvalo 29:05 min.

Při čtení disků DVD-ROM a DVD-ROM DL mechanika LG nijak nevybočovala, při čtení disků DVD+R dokonce obsadila druhé místo, ale při čtení disků DVD-R byl její výsledek z testovaných mechanik nejhorší. Poslední místo patří této vypalovačce kvůli slabé opravě chyb i při čtení poškozeného DVD – mechanika LG GSA-4163B označila jako nečitelných 14,32 % dat.

LITE-ON SOHW-1673S

První mechanikou v tomto testu, která získala ocenění Tip PPK, je Lite-On SOHW-1673S. Stojí 1928 Kč a dá se říci, že nabízí opačné vlastnosti než mechanika LG. Vypalovačka Lite-On byla do testu dodána s vypalovacím programem Nero a s programem PowerDVD 5 pro přehrávání filmů na DVD. Bez programového vybavení pořídíte tuto mechaniku za 1758 Kč. V testech čtení disků DVD tato jednotka nijak nevybočuje z řady, v testu čtení disků CD-R však dosáhla druhého nejlepšího výsledku.

inzerce

	ASUS DRW-1608P	BENQ DW1620 PRO	LG GSA-4163B	LITE-ON SOHW-1673S	MSI DR16-B2	SONY DW-D23A-10	TEAC DV-W516GAK
Cena včetně DPH	2191 Kč	2145 Kč	1761 Kč	1928 Kč	2083 Kč	1690 Kč	1933 Kč
Poskytl	Levi International, a. s.	Benq	AAC Czech, s. r. o.	Actebis Computer, s. r. o.	Levi International, a. s.	AAC Czech, s. r. o.	Elap, s. r. o.
WWW adresa	www.levi.cz	www.benq.cz	www.aac-czech.cz	www.actebis.cz	www.levi.cz	www.aac-czech.cz	www.elap.cz
Double Layer (8,5 GB)	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Vyrovnávací paměť	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB
Ochrana proti podtečení bufferu	ano (FlextraLink)	ano	ano	ano (Smart Burn)	ano (Seamless Link)	ano (Power Burn)	ano
Výstup na sluchátka	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Regulátor hlasitosti	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ano
Čte DVD-RAM	ano	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Udávaná maximální rychlost zápisu							
DVD+R	16×	16×	16×	16×	16×	16×	16×
DVD-R	16×	16×	16×	16×	16×	12×	12×
DVD+RW	8×	4×	8×	8×	4×	4×	4×
DVD-RW	6×	4×	6×	6×	4×	4×	4×
DVD-RAM	ne	ne	5×	ne	ne	ne	ne
DVD+R9 (Double Layer)	6×	4×	4×	4×	4×	4×	4×
DVD-R9 (Double Layer)	6×	ne	ne	ne	ne	ne	ne
CD-R	40×	40×	40×	48×	40×	48×	48×
CD-RW	24×	24×	24×	24×	24×	24×	24×
Příslušenství							
Vypalovací program	Nero 6.3.1.18F	Nero OEM Suite	ne	Nero OEM Suite	Nero Express 6.3.1.2	ne	Nero OEM Suite
Další programové vybavení	Ulead DVD MovieFactory 3 Suite SE	Benq Qvideo 2.0	ne	PowerDVD 5	WinDVD 4.0, WinDVD Creator	ne	CyberLink DVD Solution
Příslušenství	IDE kabel, kabel ke zvukové kartě, montážní šroubky	montážní šroubky	ne	Kabel ke zvukové kartě, montážní šroubky	Kabel ke zvukové kartě, montážní šroubky	ne	IDE kabel, kabel ke zvukové kartě, montážní šroubky
Prázdné médium	ne	ne	ne	ne	ne	ne	1× DVD+R
Testy čtení disku DVD-ROM 3,87 GB (1×: 1350 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	11,58×	11,61×	11,85×	11,66×	11,61×	11,69×	11,65×
Náhodná doba přístupu	114 ms	113 ms	116 ms	120 ms	115 ms	117 ms	118 ms
Testy čtení disku DVD-ROM Double Layer 7,23 GB (1×: 1350 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	9,42×	6,25×	6,39×	6,39×	6,25×	6,40×	6,39×
Náhodná doba přístupu	123 ms	130 ms	124 ms	138 ms	130 ms	132 ms	130 ms
Testy čtení disku DVD+R 4,35 GB (1×: 1350 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	9,37×	6,23×	7,68×	6,16×	6,23×	6,19×	6,17×
Náhodná doba přístupu	127 ms	127 ms	122 ms	121 ms	126 ms	116 ms	136 ms
Testy čtení disku DVD-R 4,35 GB (1×: 1350 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	8,28×	5,89×	3,69×	5,69×	5,97×	6,06×	6,01×
Náhodná doba přístupu	139 ms	156 ms	152 ms	173 ms	155 ms	125 ms	124 ms
Testy čtení disku DVD-RAM 4,27 GB (1×: 1350 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	1,98×	nečte	2,97×	nečte	nečte	nečte	nečte
Náhodná doba přístupu	240 ms	nečte	140 ms	nečte	nečte	nečte	nečte
Testy čtení disku CD-R 700 MB (1×: 150 KB/s)							
Prům. rychlost čtení	23,13×	31,49×	31,43×	37,18×	31,49×	30,44×	37,24×
Náhodná doba přístupu	131 ms	125 ms	115 ms	133 ms	118 ms	132 ms	133 ms
Test rychlosti zápisu 4,22 GB dat na jednovrstvá média							
DVD+R 16×	7:09 min. (12×)	6:49 min.	5:48 min.	7:01 min.	6:46 min.	5:57 min.	6:32 min.
DVD-R 16×	14:34 min. (4×)	6:46 min.	5:47 min.	7:43 min.	8:29 min.	8:15 min. (8×)	7:13 min. (12×)
Test rychlosti zápisu 7,90 GB dat na dvouvrstvé médium							
DVD+R9 2,4×	29:04 min. (4×)	29:51 min. (4×)	29:05 min. (4×)	29:08 min (4×)	40:11 min. (4×)	29:28 min (4×)	29:07 min. (4×)
Kvalita čtení poškozeného disku DVD-ROM							
Nečitelná oblast	2,67 %	3,11 %	14,32 %	2,22 %	2,67 %	2,94 %	2,58 %

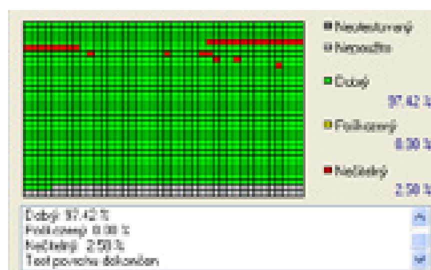
TEAC DV-W516GAK

Cena: 1933 Kč s DPH.
Poskytl: Elap, s. r. o.
Rychlost zápisu: 16× DVD+R, 12× DVD-R, 4× DVD+R9.

+ rychlost vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9, čtení poškozeného disku, rychlost čtení disků CD-R, bohatá softwarová výbava

– žádné

Na rozdíl od velmi rychlé mechaniky LG však vypalovačka Lite-On nepodala nijak oslnivý výkon při vypalování jednovrstvých DVD disků – při zápisu na média DVD+R obsadila až předposlední místo. V čem však tento model vynikal, byla kvalita čtení poškozeného disku. S výsledkem 2,22 % nečitelných dat patří mechanice Lite-On v tomto testu první místo. Do čela se tato mechanika zařadila také svým výkonem v testu vypalování dat na dvouvrstvá média DVD+R9.

Teac: kvalita čtení poškozeného disku.

MSI DR16-B2

Mechanika MSI DR16-B2 (2083 Kč) byla k testu dodána spolu s vypalovacím programem Nero a programem WinDVD 4.0 pro přehrávání filmových titulů na DVD. V testech čtení disků DVD podávala srovnatelné výkony s oceněnou mechanikou Lite-On, model MSI DR16-B2 však pomaleji čte disky CD-R a s výsledkem 40:11 min. propadl v testu vypalování na dvouvrstvá vypalovací média DVD+R9. Ani v testech rychlosti vypalování na jednovrstvé disky si tato mechanika nepolepšila: v testu zápisu na média DVD+R obsadila čtvrté místo a při vypalování na média DVD-R až místo předposlední. Naopak s výsledkem 2,67 % nečitelných dat je velmi dobré čtení poškozeného disku.

SONY DW-D23A-10

Model Sony DW-D23A-10, který bez jakékoli výbavy pořídíte za 1690 Kč, je po vypalovačce LG druhou holou mechanikou v testu. U tohoto modelu jsme v testech čtení disků DVD a CD naměřili výsledky plně srovnatelné s ostatními jednotkami – mechanika Sony v nich nikterak nevybočovala z průměru. V testu zápisu na média DVD+R jí díky velmi dobrému času 5:57 min. patří druhé místo, avšak v testu vypalování na média DVD-R zapisovala pouze rychlostí 8×, a tak s časem 8:15 min. obsadila pátou pozici. Také v testu kvality čtení poškozeného disku zaujala tato mechanika se stále velmi dobrým výsledkem 2,94 % nečitelných dat páté místo, a aby pátých příček nebylo málo, obsadila ji tato jednotka i v testu rychlosti vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9, a to s odstupem 20 sekund za vítěznou čtveřicí.

TEAC DV-W546GAK

Mechanika Teac DVD-W516GAK podobně jako model Asus zaujme bohatou softwarovou výbavou. Na CD s označením CyberLink DVD Solution také v tomto případě najdete programy pro přehrávání filmů na DVD (PowerDVD 5), pro editaci videa a pro vytváření domácích DVD disků (PowerDirector 3), pro vytváření slide show (MediaShow), pro zachycování videa z TV vysílání (PowerVCR 3), pro zálohování dat (PowerBackup) či pro vytváření DVD a foto disků (Power Producer 2). V ceně 1933 Kč je i datový IDE kabel a také jedno prázdné zapisovatelné médium DVD+R.

V testech čtení disků DVD jsme u mechaniky Teac naměřili podobné výsledky jako u většiny jejích konkurentů, ale v testu čtení disků CD-R obsadil tento model první místo. V obou testech vypalování na jednovrstvá média patří této jednotce třetí místo (i když na média DVD-R zapisuje pouze 12násobnou rychlostí) a v oblasti čtení dat z poškozeného disku zaujal Teac druhé místo. K nejúspěšnějším mechanikám v testu se tato vypalovačka zařadila také rychlostí vypalování na dvouvrstvá média DVD+R9. Teac DV-W546GAK je velice kvalitní vypalovací DVD mechanika s bohatou programovou výbavou, a proto jí právem náleží ocenění Tip PPK.

-mse

VYPALUJEME CD A DVD

info
Pro inspiraci si můžete nalistovat stránky 12 – 19 tohoto časopisu, kde přinášíme test DVD vypalovaček.

Po výrazném zlevnění optických zapisovacích mechanik pronikla tato zařízení téměř do všech podniků i domácností. Přestože vypalování není nijak složitou činností, i zkušenější uživatel může narazit na řadu úskalí.

VYPALOVÁNÍ A ZÁKONY

Zatímco uživatelé a výrobci počítačových komponent kvitují rozmach vypalování s povděkem, existuje mnoho lidí, kterým tento fenomén spíše přidělává vrásky. Máme tím na mysli zejména autory různého softwaru, filmů a hudby. Jejich výtvory lze totiž i v běžně prodávaných mechanikách nelegálně kopírovat ve velkém a jim tak unikají nemalé peníze.

HUDEBNÍ CD

Ne však každé zkopírování např. hudebního CD je činnost protizákonná. Tato problematika je, ostatně jako většina zákonů, složitější, ale běžnému uživateli postačí řídit se několika základními pravidly.

Pokud vlastníte legálně zakoupené médium, můžete si bez obav z postihu vyrobit pro vlastní potřebu jednu jeho kopii (tzv. záložní kopii, např. pro případ poškození či ztráty originálního nosiče). To platí pro hudební CD či DVD s filmem, ale pozor, v případě nosiče se softwarem si můžete vyrobit záložní kopii (CD či DVD) pouze v případě, že daný software si na počítači spouštíte přímo z nosiče v mechanice. Pokud jste si ale již software nainstalovali na pevný disk počítače, zákon tuto instalaci považuje již za onu jedinou povolenou kopii. Každý komerční (tedy vlastně „placený“) software by měl být vybaven licenční smlouvou a tu si před instalací softwaru raději vždy přečtěte. Kopii svého CD nesmíte nikomu půjčovat, tím méně prodávat.

Snad vám tento kratičký výlet po právních normách pomohl osvětlit některá temná místa používání počítače pro vypalování CD a DVD. Pokud stále máte nejasnosti, držte se „zlaté zásady“ – filmy, hudbu a software zakupujte v důvěryhodných obchodech (eventuálně půjčujte si je v důvěryhodných půjčovnách), kopie vytvářejte jen pro osobní potřebu a neposkytujte je jiným osobám.

HARDWARE

K vypalování budete samozřejmě potřebovat optickou mechaniku, která touto schopností disponuje, a také prázdná média, na která lze zapisovat.

Vypalovačka

V současné době jsou na trhu v zásadě tři typy mechanik určených k vypalovaní. V prvé řadě to jsou klasické vypalovačky, umožňující zápis i čtení disků CD. Jejich cena se pohybuje kolem 700 Kč. Dále mluvíme o tzv. combo mechanikách, které umí číst disky CD a DVD, ale zapisují pouze na CD (cca 1150 Kč). Nejuniverzálnější pak jsou DVD vypalovačky, pomocí kterých lze číst i vypalovat média CD i DVD (kolem 2000 Kč). Pro úplnost by se ještě slušelo připomenout kapacity jednotlivých médií. U CD je obvyklé množství ukládaných dat 650 MB či 700 MB na disk, u DVD pak 4,7 GB, resp. 8,5 GB u disků dvouvrstvých (double-layer).

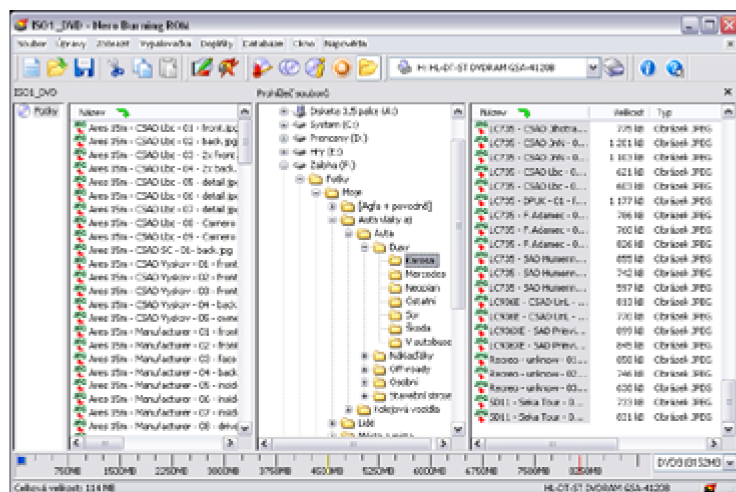
Pokud uvažujete o pořízení nové mechaniky, nezbývá než doporučit koupi vypalovačky DVD.

MÉDIA

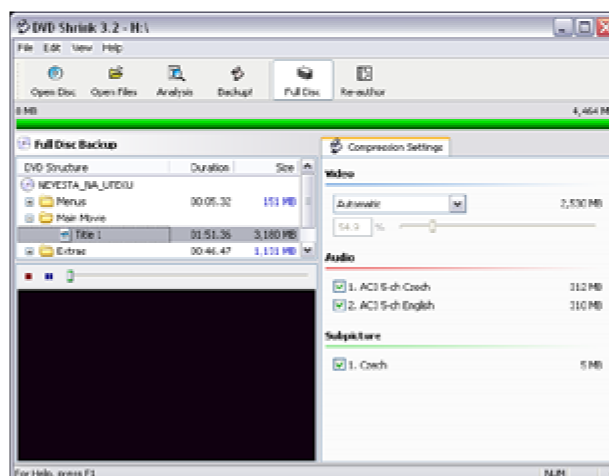
Ač se může na první pohled zdát, že na malé plastové placičce není co zkazit a nejlepší volbou jsou nejlevnější média, opak je pravda. Sebekvalitnější vypalovačka nedokáže spolehlivě a rychle zaznamenat data na nekvalitní médium a trvanlivost záznamu na takovém disku je pak o mnoho kratší než udávaných několik desítek let v případě disků kvalitních. Nejedno neznačkové médium se po několika měsících uskladnění odloupe a mnohý uživatel tak kvůli pár ušetřeným korunám přijde často o data obrovské hodnoty. Nejlepší volbou je tedy nakoupit disky od zavedených firem (Verbatim, TDK, Imation, Panasonic atp.), které jsou sice o něco dražší, ale i po dlouholetém používání neztrácí nic ze své kvality.

Rychlost zápisu

Dalším parametrem, který byste při nákupu médií měli sledovat, je maximální (eventuálně minimální) rychlost zápisu. Samozřejmě na „pomalé“ médium se dá zapisovat jen jeho maximální rychlostí a nebude vám nic platná „rychlá“ vypalovačka. U jednorázových disků (+/–R) je proto nejlepším řešením nakoupit „nejrychlejší“ dostupná mé-

Mezi nejoblíbenější programy pro vypalování patří Nero Burning ROM.

Šikovnou vypalovací utilitou je také program DVD Shrink.

dia. (Pokud je médium „rychlejší" než vypalovačka, bude na něj zapisováno maximální rychlostí mechaniky.) U přepisovatelných disků (+/–RW, –RAM) je situace trochu komplikovanější. Tato média mají obvykle rozsah rychlostí, v kterých na ně lze zapisovat, a s vyšší ani nižší hodnotou si prostě neporadí. Před nákupem přepisovatelného disku je proto více než vhodné zjistit, které rychlosti vaše mechanika podporuje. (Tyto údaje naleznete v manuálu nebo na krabici.)

DVD

U médií DVD ještě vyvstává otázka, zda kupovat disky „plusové", nebo „minusové". Pokud vlastníte starší zařízení, pomocí kterého byste rádi tato média četli, zjistěte si, který formát podporuje. Většina současných přístrojů však již zvládá oba formáty bez rozdílu, takže se zde už můžete řídit výhradně cenou. V případě jednorázových disků jsou levnější „minusové", v případě přepisovatelných naopak „plusové".

SOFTWARE

Abyste mohli vypalovat, budete také potřebovat specializovaný program, který touto funkcí disponuje. Existuje jich samozřejmě celá řada, ale standardem se stal produkt firmy Ahead (dnes již Nero AG), a to aplikace Nero Burning ROM. Její použití nelze než doporučit, neboť se v ní snoubí univerzálnost se snadným ovládáním, pochopitelným i pro začátečníky. Krom toho program obsahuje velký balík ovladačů hardwaru, a tak pro něj není problém použít jakýkoli typ optické mechaniky a formát média. Samozřejmostí je dostupnost kvalitní české lokalizace.

Vypalovací program je sice podmínkou, ovšem ne vždy postačí. Obzvláště budete-li si chtít zálohovat originální disky (s hudbou či filmy), narazíte na ochranu proti kopírování těchto médií. Naštěstí existuje mnoho nástrojů, které si s tím snadno poradí a jsou většinou bezplatné. Typickým příkladem podobné a „silné" utility je program DVD Shrink, o němž jsme se na stránkách našeho časopisu také již několikrát zmiňovali.

VYPALOVÁNÍ

Vzhledem k tomu, že současné mechaniky i software jsou na takové úrovni, že na procesu vypalování nic nezkazí, bylo by asi nošením sov do Atén se o nich nějak rozvlekle rozepisovat. Přesto se najde pár tipů, o kterých je třeba se zmínit.

Hudební CD

Pokud vypalujete hudbu (myslíme tím audio CD – formát MP3 se považuje za data), volte nižší rychlosti (4x, 8x či 10x). Během procesu je také ideální na počítači vůbec nepracovat, a to ani pokud vlastníte silnější stroj. V opačném případě se totiž dost často „poštěstí" vypálit CD, které při přehrávání praská, chrčí, eventuálně vůbec nejde plynule přehrát.

V ostatních případech, nabízí-li program volbu rychlosti vypalování, zadejte rychlost automatickou (někdy také „maximum"). Rychlost je pak přizpůsobena schopnostem hardwaru a aktuálnímu zatížení systému.

Vypalujte celé médium vždy najednou a další stopy již nepřipalujte. Přestože tato možnost existuje, ne vždy spolehlivě funguje a ne všechna později přidaná data lze přečíst. Pokud se dostanete do situace, že musíte na médium něco přidat, vypalte všechny soubory na nové. Pro jistotu, že o žádná data nepřijdete, se pár korun za nový disk určitě vyplatí.

CD-RW disky

Když mažete přepisovatelný disk, volte raději možnost úplného smazání. Čas mazání se sice proti rychlému mazání výrazně prodlouží, ale na médiu se nevyskytují zbytečné chyby. Tuto činnost je také lepší nechat na chvíle, kdy s počítačem nikdo nepracuje. Některé systémy totiž „nepochopí", že v mechanice je médium, které nelze přečíst, a může pak dojít k nepříjemným zatuhnutím.

ARCHIVOVÁNÍ

Vypálená média by se měla skladovat zhruba za pokojové teploty, bez přístupu přímého slunečního světla a za normální vlhkosti. Na ochranu před prachem postačí běžně dodávané obaly. Pokud potřebujete disk očistit, používejte měkký bavlněný hadřík nebo papírový kapesník bez jakýchkoli chemických přípravků (maximálně navlhčený vodou), abyste disk nepoškrábali. Vůbec nejlepší je však znečištění předcházet pomocí opatrné manipulace – jedním prstem uchopte disk ve středu, druhým pak za okraj tak, abyste se nedotkli plochých částí, ale pouze hran.

POPISUJEME DISKY

Ve chvíli, kdy se na vašem stole objeví tři a více stejných médií, dospějete asi sami k názoru, že by bylo užitečné disky nějak popsat. Disponujete-li kvalitnější tiskárnou, je tu sice možnost nakoupit potištitelná média (tzv. printable, jsou asi o 1 až 2 Kč dražší) a popisek na ně vytisknout, ovšem většině uživatelů postačí ruční popsání speciální fixou. V papírnictví ovšem nechtějte fixu na média, ta je totiž docela tlustá a špatně se jí píše, ale fixu lihovou. V jejím případě si totiž můžete vybrat z různých tlouštěk a barev.

KARTOTÉKA

Pořádkumilovní uživatelé také určitě zauvažovali o seznamu vypálených disků. Pro tento účel můžete využít řadu specializovaných programů, jež jsme na stránkách našeho časopisu již představili. Pokud však nechcete instalovat a učit se nic nového, postačí vám k tomuto účelu i tabulka z programu MS Excel (či jiného tabulkového procesoru).

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

ANGLIČTINA V BALÍČKU

Terasoft dodává na trh mimo jiné cédéčka určená pro podporu výuky jazyků. V tomto článku se podíváme na balík programů určených pro výuku angličtiny.

SEZNAMTE SE

V hezky potištěné krabici najdete celkem pět cédéček. Jejich náplň pokrývá výuku angličtiny na základní škole. Produkt je připraven tak, že podporuje nejčastěji používané učebnice. Jde o tituly Angličtina pro 4. až 8. ročník ZŠ (Zahálková), Angličtina pro 4. až 8. ročník ZŠ (Lacinová), Project 1 – 4, Project Plus, Project English 1 – 3 a Chatterbox 1 a 2.

Trocha statistiky: Podle autorů poskytuje všech pět cédéček dohromady 77 tematických okruhů, 166 gramatických jevů (např. různé časy, stupňování, trpný rod a další) a 82 interaktivních grafických témat (např. povolání, sporty a další). Kromě toho se z cédéček můžete naučit přes 10 000 slovíček a poslechnout si přes 9800 namluvených vět.

Všechna CD mají stejný způsob ovládání. Výuku můžete spustit přímo z CD disku, bez nutnosti instalace.

CO NA CÉDÉČKÁCH NAJDETE

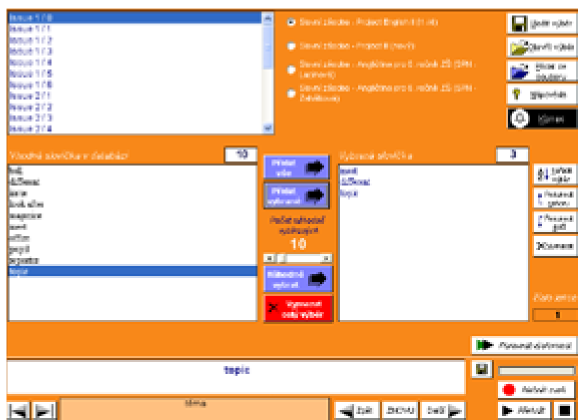
Cédéčka obsahují těchto devět možností, jak zdokonalit svou angličtinu: *Slovíčka (dvojice)*, *Slovíčka (psaná forma)*, *Porozumění textu*, *Gramatika*, *Tematické okruhy*, *Trénink výslovnosti (slova)*, *Trénink výslovnosti (věty)*, *Tisk testů – slovíčka* a *Tisk testů – gramatika (věty)*.

Postupně se na tyto možnosti podíváme.

Slovíčka (dvojice)

Je první možností, jak si zopakovat slovní zásobu.

Na začátku jsou dvě nabídky: Test a Procvičování. Potřebujete-li změnit slovní zásobu pro jinou učebnici, je třeba kliknout na tlačítko Nastavení.

Výběr slov pro trénink výslovnosti.

Zatímco v testu se za odpovědi započítávají body, při procvičování tomu tak není. V každém případě si můžete zvolit počet slov. Po kliknutí na příslušné tlačítko na vás čekají dva sloupce slov (vlevo českých a vpravo anglických) a vaším úkolem je uspořádat dvojice tak, aby české slovo souhlasilo s anglickým. Po každém spojení správné dvojice vám počítač slovo přečte v angličtině.

Slovíčka (psaná forma)

Možnosti jsou stejné jako v předchozím případě. Tentokrát vám počítač nabídne čtveřici anglických slov a vy máte určit to, které odpovídá zobrazenému slovu českému.

Porozumění textu

Zde si můžete vybrat mezi možností *Porozumění mluvenému slovu* a možností *Porozumění čtenému textu*. Obě nabídnou obrázek (např. skupiny lidí) a vaším úkolem je podle popisu jednotlivé osoby vybrat. Popis si můžete buď poslechnout, nebo přečíst.

info

TS ANGLIČTINA 1 – 5 PRO ŠKOLÁKY

Vydal/poskytl: Terasoft, a. s., *www.terasoft.cz*

Orientační cena: 1680 Kč.

Nároky na počítač: MS Windows 95, 98, ME, 2000, XP v českých verzích, procesor Pentium 100 MHz, 16 MB RAM, CD mechanika, zvuková karta.

Gramatika

Po vybrání této položky je k dispozici opět test a procvičování. Z nabídky si vyberete gramatický jev, který chcete procvičit. Počítač nabídne jednu nebo více vět, do kterých je třeba doplnit chybějící výraz. Ten vybíráte z nabízeného seznamu.

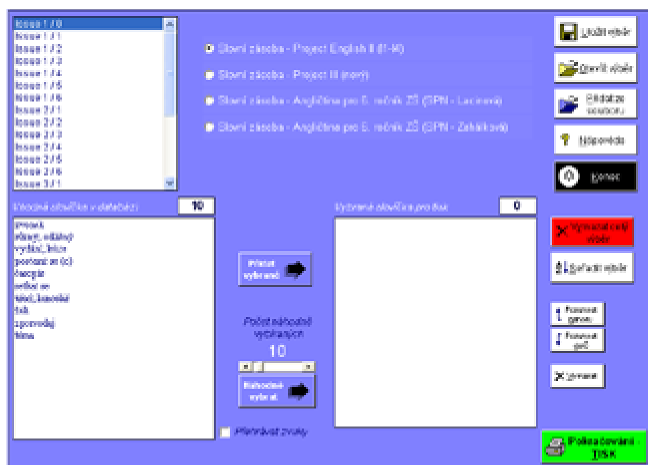
TISK TESTŮ

Pro zkoušení angličtiny není nutné sedět u počítače. TS Angličtina nabízí možnost sestavit a vytisknout testy, které žáky prozkouší ze slovíček nebo z gramatických jevů. Testy je možné uložit na disk a používat opakovaně.

TRÉNINK VÝSLOVNOSTI

TS Angličtina může do určité míry nahradit i magnetofon s nahrávkou správné výslovnosti. V hlavní nabídce najdete dvě tlačítka pro trénink výslovnosti. V příslušném okně můžete vybrat slova nebo věty a uložit je do seznamu. Tento seznam pak můžete v tomtéž okně otevřít a přehrát výslovnost vybraných slov či vět. Máte-li k počítači připojen mikrofon, můžete si nahrát vlastní výslovnost a poté ji porovnat.

-azi

Okno pro vytváření testů.

Hlavní nabídka programu.

GODFATHER – TO PRAVÉ PRO HUDBU V POČÍTAČI

Program najdete na PPK CD 6/2005

Přehrávání písniček v počítači je dnes velmi oblíbená činnost. Disky mají čím dál tím větší kapacitu a hudbu lze v počítači šikovně organizovat a nakládat s ní různým způsobem.

Na našem redakčním CD jsme vám minule přinesli zajímavý program Godfather, který pro práci s hudebními soubory nabízí hned několik funkcí najednou. Velmi rádi vám jej nyní představíme. Program je k dispozici zdarma.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zařadit soubory do knihovny médií.
- Jak knihovnu prohledávat.
- Jak upravovat tzv. tagy.

Název programu: GodFather, freeware.

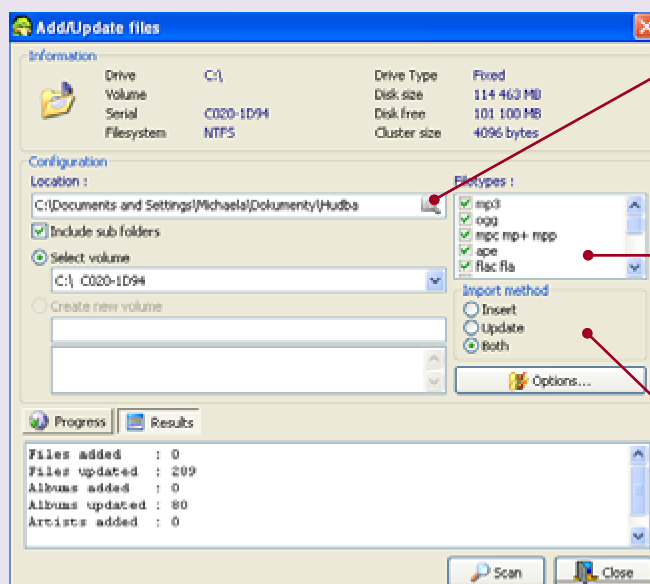
http://users.otenet.gr/~jtcliper/tgf/

KNIHOVNA MÉDIÍ

V programu můžete využít velmi dobře zpracovanou knihovnu médií. Její princip je velmi jednoduchý – zařadíte si do ní odkazy na všechny multimediální soubory (tedy ne přímo tyto soubory) dostupné z vašeho počítače a s těmito soubory můžete libovolně nakládat. Klikněte na tlačítko **Library** zcela nahoře v okně programu. Tím se v okně zobrazí nabídka pro knihovnu médií. Kliknete-li na tlačítko **Add** (obr. 1), zobrazí se okno **Add/Update files** (obr. 2). Zde v části **Configuration** u položky **Location** klikněte na tlačítko se symbolem složky a vyhledejte tu složku (nebo rovnou celý disk), ve které jsou umístěny multimediální soubory, jež chcete do knihovny médií přidat. V části **Filetypes** si můžete vybrat, které druhy (formáty) hudebních souborů mají být vyhledány. Tyto typy označte zaškrtnutím. Pokud zaškrtnete políčko **Include subfolders**, budou se prohledávat také všechny podsložky zvolené složky. Dále můžete zvolit, zda mají být pouze obnoveny stávající soubory (**Update**), nebo přidány nové (**Insert**), případně má-li být provedeno obojí (**Both**). Nakonec klikněte na tlačítko **Scan** a nechte program, aby váš počítač prohledal. V okně můžete proces skenování sledovat. Klikněte na tlačítko **Close** a vraťte se do hlavního okna programu.

Obr. 1

Obr. 2

PROHLEDÁVÁNÍ KNIHOVNY

Vaše hudební soubory jsou v knihovně velmi přehledně zorganizovány a lze v ní snadno vyhledávat. V levé části okna programu je sloupec s několika kategoriemi, podle kterých lze soubory zobrazovat (obr. 3). Soubory můžete zobrazovat např. podle jména interpreta (**Artist**), podle použitého kodeku (**Encoder** – kodek je vlastně algoritmus pro stlačení souboru na nejmenší velikost), podle dekády, z které píseň pochází (**Decade** – tedy např. šedesátá, sedmdesátá léta), podle žánru (**Genre**) nebo podle názvu alba. Pokud je u některé položky v seznamu znaménko plus, je možno ji rozbalovat do další úrovně. V nejnižší úrovni jsou již zobrazeny jednotlivé soubory. Tyto soubory se zobrazí také uprostřed okna programu, a to se všemi dostupnými informacemi. Kromě obvyklých informací, jako je např. jméno interpreta, zde naleznete také informace o kvalitě souboru. V první řadě je to tzv. datový průtok (**Bitrate**), informace o zvukových kanálech (**Chanelmode**) a o tom, zda se jedná o variabilní (proměnlivý) datový průtok (**VBR**). Na pravé straně okna najdete sloupec s několika tlačítky. Pomocí nich můžete o konkrétní skladbě (**Track**), albu či

info

TAGY

Tagy podávají informace, jako je jméno autora, žánr nebo rok vydání skladby. Jde vlastně o metadata, tedy o data, která jsou přidána k původnímu souboru a která mohou být zobrazena, ale na souboru samém nic nemění.

Je jasné, že tyto tagy nevznikly samy – někdo je musel vytvořit. Tagy buď můžete vpisovat ručně, nebo je můžete vyhledat v internetové databázi. Tagy mohou mít nekonečně mnoho kategorií (rok vydání, jméno interpreta, žánr...), ale ne v každém programu (přehrávači) se všechna tato data zobrazí.

umělci (**Artist**) zobrazit ještě více informací (pokud jsou dostupné), případně je vyhledat na internetu (**Allmusic**).

Výpis obsahu určité kategorie.

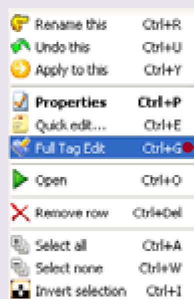
Řazení podle různých kategorií.

Obr. 3

ÚPRAVA TAGŮ

Vyhledejte v knihovně médií soubor, u kterého chcete upravit jeho tag. Klikněte na tuto položku pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte položku **Full tag edit** (obr. 4). Tím se otevře okno **Edit ID3** s několika tlačítky; ponechte stisknuté tlačítko **Standard** (obr. 5). Zde můžete zadat celou řadu údajů – namátkou např. jméno skladatele (**Composer**), jazyk (**Language**), tempo, svoje hodnocení (**Rating**), do dolního volného políčka lze nakonec připojit poznámku (**Comment**). Pokud v nástrojové liště kliknete na políčko **More data**, zobrazí se nabídka pro vložení doplňujících údajů (obr. 6). Kliknete-li na tlačítko **Lyrics**, zobrazí se volné pole, do kterého můžete vepsat nebo vložit (např. ze schránky) text písně (obr. 7). Pokud máte text uložen v počítači v textovém souboru, můžete jej přímo vložit. Stačí kliknout na tlačítko se symbolem složky a tento soubor vyhledat. Text lze také vyhledat na internetu. Klikněte na tlačítko **Search for lyrics using google**. V tom případě budete připojeni k internetové databázi s texty; ta bude prohledána, zda tento text obsahuje. Pokud budete úspěšní, zobrazí se stránka s textem. Text můžete označit a zkopírovat jej klávesovou zkratkou CTRL+C do schránky a potom jej pomocí klávesové zkratky CTRL+V vložit do programu. Do dolního řádku ještě můžete vepsat jméno textaře.

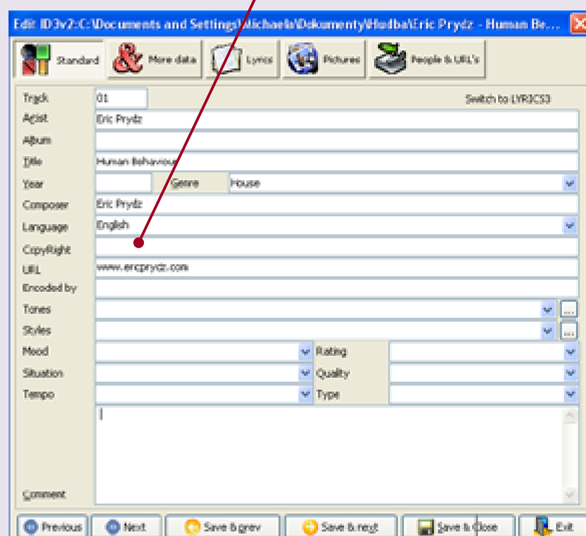
-mia

Na vybraný soubor klikněte pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte položku **Full Tag Edit**.

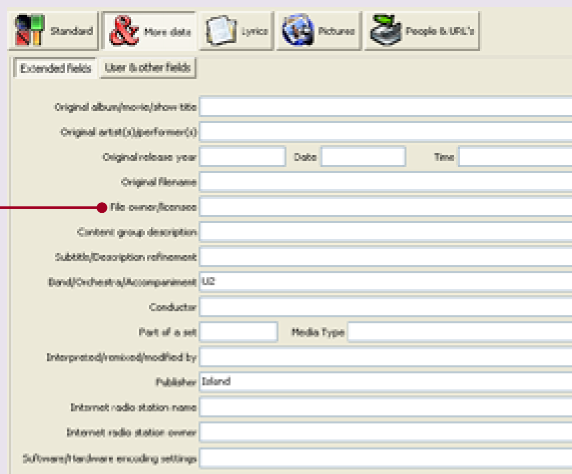
Obr. 4

Vepište základní informace o skladbě a ty budou uloženy jako tzv. tagy.

Obr. 5

Další informace o skladbě.

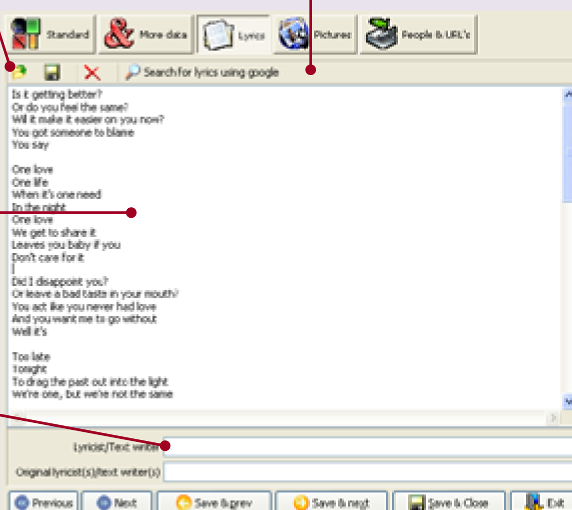

Obr. 6

Vložení textu z textového souboru nebo ze schránky.

Vyhledání textu na internetu.

Políčko pro vložení textu.

Autor textu.

Obr. 7

VOLÁME SE SKYPEM

V předminulém čísle našeho časopisu jsme vám představili velmi zajímavý program Skype, který slouží k telefonování prostřednictvím internetu. Funguje na podobné bázi jako komunikační programy (např. program ICQ) – zaregistrujete se a vytvoříte si seznam lidí, kterým můžete telefonovat.

Lze však telefonovat i na běžné telefony (ale za zajímavé ceny), proto bychom vám rádi tento program blíže představili. Jeho používání je zcela zdarma a můžete tak ušetřit dost peněz.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak se zaregistrovat.
- Jak vytvořit seznam kontaktů.
- Jak pomocí programu telefonovat.
- Jak posílat soubory a zprávy.

Název programu: Skype, freeware.

www.skype.com

REGISTRACE

Po instalaci programu se musíte v síti nejprve zaregistrovat (pokud již nemáte v této síti vytvořen účet). Po instalaci se otevře okno s dvěma záložkami. Přepněte do záložky **Create a new Skype account** (obr. 1). Zde do prvního volného pole vepište svoje jméno (přezdívku), které si v síti Skype zvolíte. Dále pak do pole **Password** vepište heslo pro přístup ke svému účtu a heslo ještě jednou zopakujte. Pokud zaškrtnete položku **Start Skype when the...**, program Skype se spustí při každém startu počítače. Zaškrtnutí další položky **Log this user...** způsobí, že aktuálně registrovaný uživatel bude při startu programu automaticky přihlášen. Do dalšího řádku můžete vepsat svoji funkční e-mailovou adresu. To se vám může hodit v případě, že zapomenete heslo a budete jej chtít zaslat. Položku **Yes, I have read...** je nutné zaškrtnout proto, aby mohla proběhnout registrace. Klikněte na tlačítko **Next**. Tím dojde k vytváření nového účtu. Pokud je vaše zvolené přihlašovací jméno již obsazené, jste dále vyzváni, abyste si našli jiné.

Vytvoření nového účtu.

Obr. 1

VYTVOŘENÍ SEZNAMU KONTAKTŮ

I v tomto programu je třeba nejprve vytvořit seznam kontaktů. Může jít o vaše staré známé, o kterých víte, že Skype používají, nebo o uživatele zcela nové, se kterými se chcete seznámit. V hlavní nabídce programu zvolte položku **Tools** a potom příkaz **Search for Skype users**. Otevře se stejnojmenné okno (obr. 2) – do volného aktivního pole můžete vepsat uživatelské jméno svého známého. Jestliže toto jméno neznáte a chcete vyhledávat podle jiných dostupných informací, klikněte na tlačítko **Advanced**. Zde můžete určit několik základních kritérií pro vyhledávání, jako je třeba pravé jméno (**Full name**), věkové rozpětí (**Age Range**), případně e-mailová adresa, jazyk (**Language**), pohlaví (**Sex**), země (**Country**) apod. Zadejte všechny dostupné informace a klikněte na tlačítko **Search**. Vyhledané kontakty se zobrazí v přehledné tabulce (obr. 3), obsahující všechny dostupné informace. Chcete-li vybraného uživatele zařadit do vlastního seznamu kontaktů, klikněte na řádek se jménem tohoto uživatele a poté ve spodní liště programu na tlačítko se symbolem uživatele a se znaménkem plus. Pomocí tlačítka označeného písmenem **i** zobrazíte o uživateli více informací a po kliknutí na tlačítko s telefonním sluchátkem můžete tomuto uživateli rovnou zavolat.

Vyhledaní uživatelé.

Telefonování vybranému uživateli.

Zobrazení dostupných informací.

Přidání uživatele do seznamu kontaktů.

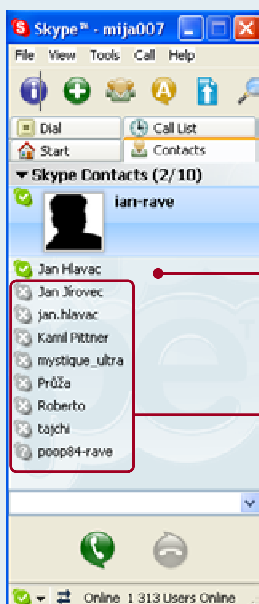
Obr. 3

Zadejte informace, které jsou vám o hledané osobě k dispozici.

Obr. 2

TELEFONOVÁNÍ

Uživatelé, které jste si vyhledali, se zařadí do vašeho seznamu kontaktů. Ten zobrazíte tak, že v hlavním okně programu kliknete na záložku **Contacts** (obr. 4). Zde zároveň zjistíte, kteří uživatelé jsou on-line, a jimž tedy můžete zatelefonovat. Program je totiž schopen monitorovat status uživatelů. Uživatelé, kterým můžete telefonovat, mají symbol zatržítka na zeleném podkladu. Vyberte si uživatele, kterému chcete zavolat, na jeho jméno klikněte a poté ještě na tlačítko se zeleným sluchátkem. Uživatel bude „vytáčen“ a o tom jste informováni v okně programu (obr. 5). Pochopitelně že pokud chcete s druhým komunikovat, oba musíte mít reproduktory (sluchátka) a mikrofon. Nejvhodnější jsou pro tento účel sluchátka s připojeným mikrofonem. Chcete-li hovor ukončit, klikněte na červené sluchátko. Seznam všech hovorů (příchozích, odchozích, zmeškaných) zjistíte na záložce **Call list** (obr. 6).

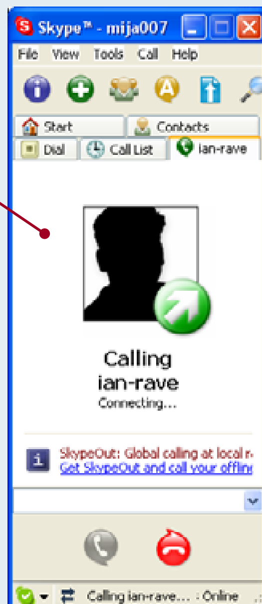

Obr. 4

Probíhající telefonní hovor.

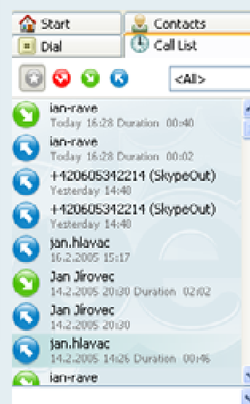
Seznam vašich kontaktů.

Nepřipojení uživatelé.

Obr. 5

> **info**
>
> **KONFERENČNÍ HOVORY**
>
> Pomocí programu Skype můžete pořádat také tzv. konferenční hovory – Skype umožňuje realizovat současný hovor až čtyř účastníků najednou. Z nabídky **Tools** vyberte příkaz **Create Conference** a v dalším okně, které se otevře, vyberte uživatele, se kterými se chcete spojit.

Obr. 6. Seznam vašich hovorů.

PSANÍ ZPRÁV A POSÍLÁNÍ SOUBORŮ

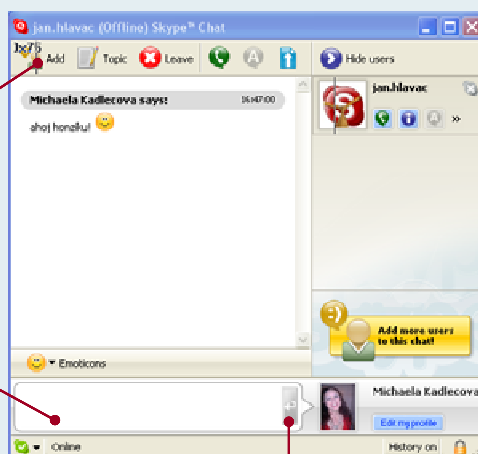
S uživateli můžete komunikovat také prostřednictvím zpráv nebo jim velmi jednoduše zasílat soubory. Klikněte pravým tlačítkem myši na jméno uživatele v seznamu kontaktů a poté zvolte příkaz **Start chat.** Otevře se okno (obr. 7) a v jeho dolní části najdete aktivní políčko; do něj vepište zprávu a kliknutím na tlačítko se šipkou zprávu odešlete. Kliknutím na tlačítko **Add** můžete do tohoto chatu (rozhovoru) přizvat ještě další uživatele (obr. 8).

Chcete-li uživateli poslat soubor, jeho jméno v seznamu vyhledejte, na jméno klikněte pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte příkaz **Send file**. V dalším okně vyberte soubor, který chcete poslat. Zobrazí se okno a v něm vidíte proces zasílání souboru. O tom, že soubor byl bez problémů odeslán a uživatel soubor přijal, jste informováni v tomtéž okně (obr. 9).

> **info**
>
> **NASTAVENÍ STATUSU**
>
> Program monitoruje váš status a ten se mění automaticky podle toho, zda jste připojeni, či odpojeni, případně jste-li kratší (**Away**) či delší (**Not Available**) dobu nečinní. Z nabídky **File** vyberte položku **Change**. Rozbalí se nabídka a v ní kromě výše jmenovaných statusů můžete nastavit i status Nevyrušovat (**Do Not Disturb**), případně oznámíte, že si chcete s někým popovídat (**Skype me**), nebo si zvolíte status Neviditelný (**Invisible**), kdy připojeni jste, ale ostatní vás považují za odpojeného.

Přidání dalších uživatelů do chatu.

Do políčka vepište text zprávy.

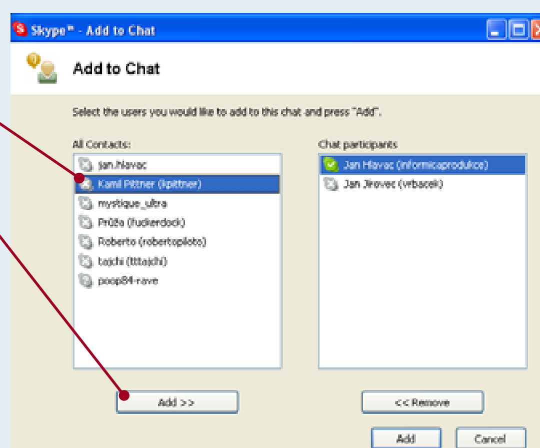

Obr. 7

Zprávu odešlete kliknutím na tlačítko s šipkou.

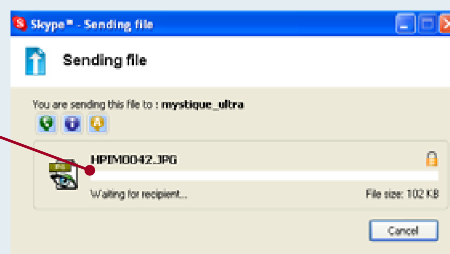
Klikněte na vybraného uživatele.

Klikněte na tlačítko **Add**.

Obr. 8

Informace o odeslání souboru uživateli.

Obr. 9

POJMENOVÁNÍ OBLASTÍ

Při psaní vzorců není třeba uvádět jen adresy buněk. Jednotlivé buňky nebo jejich úseky si můžete pojmenovat a pracovat s těmito názvy.

info

V ČLÁNKU SE NAUČÍTE:

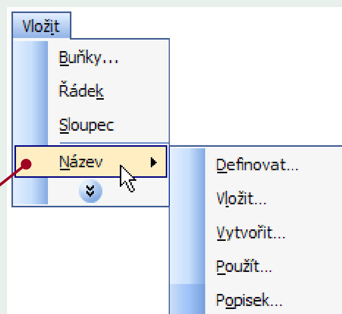
- Jak vytvořit názvy buněk.
- Jak názvy buněk používat ve vzorcích.
- **Název programu: MS Excel.**

PROČ POUŽÍVAT NÁZVY BUNĚK

Možná že při prohlížení různých možností programu MS Excel jste si už všimli příkazu **Název** v nabídce **Vložit**. Tento příkaz má i dílčí nabídku a v ní se nachází další volby (obr. 1). Někdy se stává, že tyto volby odradí uživatele od toho, aby příkaz **Název** dále zkoumal.

Jestliže si vyberete buňky nebo skupiny buněk, můžete jim v MS Excelu přiřadit

Položka **Název** a její další možnosti.

Obr. 1

vlastní názvy. To může mít výhodu tehdy, když pracujete například s mnoha daty stejné kategorie (prodej nebo nákup zboží, telefonní platby, reklama, nájem). Potřebujete-li tato data dále zpracovávat (sčítat, zjišťovat průměry, maxima apod.), stane se výpočet přehlednějším, když budou mít data svůj název. Pak na ně totiž nemusíte odkazovat pomocí adres buněk, ale přímo jejich názvem, například **=SUMA(reklama), =PRŮMĚR(nájem)**.

JAKÝM ZPŮSOBEM BUŇKY POJMENOVAT

Existují dva základní způsoby. První způsob je ten, že MS Excelu zadáte, aby názvy vytvořil na základě okolního záhlaví dat. Druhý způsob spočívá v tom, že si vymyslíte vlastní název, který daným buňkám nadefinujete. Výběr způsobu pojmenování závisí jen na vás a především na vzhledu vašich dat.

VYTVOŘENÍ NÁZVU

Prohlédněte si následující tabulku (obr. 2). Obsahuje záhlaví sloupců i řádků, proto by mohlo být pro další zpracování přehledné, kdyby se podle nadpisů sloupců a řádků jmenovala také jednotlivá data v tabulce.

Označte celou oblast tabulky do bloku a z nabídky **Vložit** vyberte položku **Název**. V zobrazené dílčí nabídce pak klikněte na příkaz **Vytvořit**.

Zobrazí se dialogové okno *Vytvořit názvy* (obr. 3); zde se vám MS Excel pokusí nabídnout možnosti pro převzetí názvů ze záhlaví tabulky. V dané situaci nabízí převzít názvy z horního řádku a z levého sloupce označené tabulky. Pokud byste s navrženou situací nesouhlasili, stačí zatržení u jednotlivých voleb změnit. Jestliže s návrhem souhlasíte, klikněte na tlačítko **OK**.

MS Excel tak vytvoří názvy buněk a vy si je můžete nejenom prohlížet, ale především používat při dalším zpracování dat.

Tabulka se záhlavím sloupců a řádků.

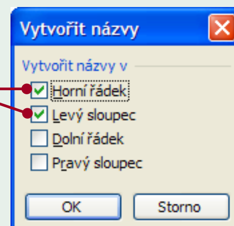
	leden	únor	březen	duben	květen	červen
telefon	12	11	9	8	15	14
reklama	1	2	1	3	2	1
nájem	19	20	17	16	15	18

Obr. 2

DEFINOVÁNÍ VLASTNÍHO NÁZVU

Pokud se v okolí buňky nenachází vhodný název nebo chcete-li buňkám dát název vlastní, vyzkoušejte následující způsob.

Zaškrtnutím těchto položek zajistíte převzetí názvů z horního řádku nebo z levého sloupce.

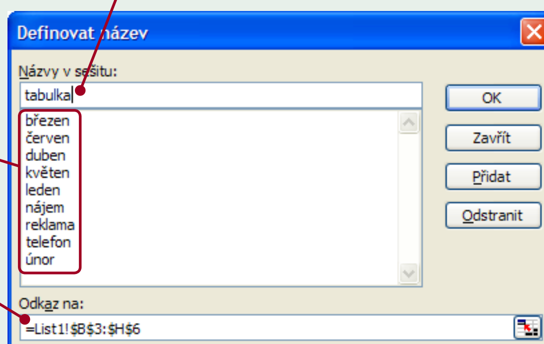

Obr. 3

1. Nejprve označte buňku nebo buňky, které potřebujete pojmenovat.
2. Nyní v nabídce **Vložit** opět klikněte na položku **Název** a ze zobrazené dílčí nabídky vyberte příkaz **Definovat**.
3. Otevře se dialogové okno (obr. 4) a v něm do políčka *Názvy v sešitu* zadejte vlastní název pro vybrané buňky (například **tabulka** – viz obrázek).
4. Před potvrzením tlačítkem **OK** můžete v políčku *Odkaz* zkontrolovat správné adresy buněk.
5. Jakmile na tlačítko **OK** kliknete, vybraná oblast buněk bude pojmenována a ve vzorcích na ni můžete daným názvem odkazovat.

Zápis nového názvu pro buňky.

Již existující názvy v sešitě.

Odkaz na právě pojmenovávané buňky.

Obr. 4

RYCHLÉ VYTVOŘENÍ NÁZVU

Jestliže nechcete definovat název pomocí dialogového okna, můžete využít levou část řádku vzorců. Stačí, když oblast buněk, které potřebujete pojmenovat, nejprve označíte. Potom jen klikněte do levé části řádku vzorců (nachází se zde adresa aktivní buňky) a místo zobrazené adresy napište vlastní název. Nakonec stiskněte klávesu **Enter**, a buňkám bude přiřazen správný název (obr. 5).

Rychlé pojmenování oblasti buněk.

daně	fx 89				
	A	B	C	D	E
1					

Obr. 5

PROHLÍŽENÍ A ZOBRAZENÍ NÁZVŮ BUNĚK

Jak víte, v levé části řádku vzorců se ukazuje adresa aktivní buňky. V této oblasti můžete nejenom oblast buněk pojmenovat, ale také zjistit, které názvy buněk se v rámci sešitu nachází. Jak? Kliknete-li na rozbalovací šipku, zjistíte, že se hned zobrazí všechny definované názvy (obr. 6).

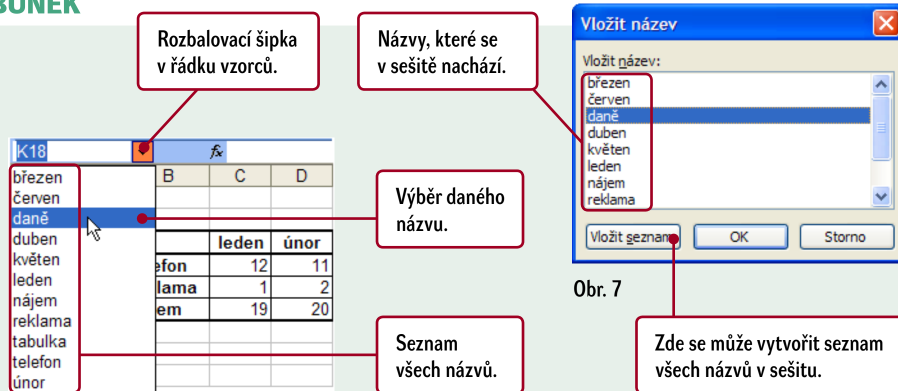
V zobrazeném seznamu můžete dané buňky vyhledávat nebo z něj vybírat oblasti buněk podle názvu.

Názvy buněk můžete také zobrazit v dialogovém okně *Definovat název* (obr. 4).

Pokud si potřebujete již existující název buňky nebo název určité oblasti buněk vložit do textu nebo do vytvářeného vzorce, stačí z nabídky **Vložit** vybrat položku **Název** a poté příkaz **Vložit**.

Zobrazí se dialogové okno *Vložit název* (obr. 7); v něm potřebný název pouze vyhledáte a po potvrzení kliknutím na tlačítko **OK** se hned objeví v aktivní buňce.

Všimněte si ještě tlačítka *Vložit seznam*. Jestliže na něj kliknete, vypíše se do jednotlivých buněk seznam všech názvů ze sešitu, a to i s odkazy. Tak rychle získáte přehled o všech pojmenovaných oblastech (obr. 8).

Obr. 6

Obr. 7

březen	=List1!$E$4:$E$6
červen	=List1!$H$4:$H$6
daně	=List1!$K$3:$P$11
duben	=List1!$F$4:$F$6
květen	=List1!$G$4:$G$6
leden	=List1!$C$4:$C$6
nájem	=List1!$C$6:$H$6
reklama	=List1!$C$5:$H$5
tabulka	=List1!$B$3:$H$6
telefon	=List1!$C$4:$H$4
únor	=List1!$D$4:$D$6

Obr. 8

JAK SE NÁZVY BUNĚK POUŽÍVAJÍ VE VZORCÍCH

Jestliže jste jednotlivé buňky nebo oblasti buněk již pojmenovali, zkuste na ně ve vzorcích nebo ve vkládaných funkcích přímo odkazovat.

Začněte běžným způsobem psát vzorec, jen místo odkazů na určitou oblast použijte název buňky (buněk).

Například budete-li potřebovat v tabulce na obr. 2 spočítat součet všech nákladů na nájem, stačí do buňky zapsat vzorec ve tvaru **=SUMA(nájem)** – obr. 9.

Když se k danému výpočtu dodatečně vrátíte, získáte ihned přehled o tom, ze kterých dat bylo číslo spočítáno.

V pojmenovaných oblastech dat můžete počítat i s průnikem, například potřebujete-li zjistit, kolik činily výdaje za reklamu v květnu.

Stačí pak do buňky zapsat **=reklama květen**, a po potvrzení okamžitě dostanete výsledek (obr. 10).

V dané tabulce to vypadá zbytečné, ale představte si, že pracujete s desítkami nebo stovkami dat. Pak je vyhledání potřebné položky opravdu jednoduché, a navíc i názorné. Nebo znáte ceny zboží a víte, že nyní je na veškerý sortiment sleva. Můžete si vytvořit tabulku, ve které budete novou cenu zboží počítat na základě pojmenované buňky, a to s uvedením výše slevy (obr. 11).

Název ve vzorci pak vystupuje jako odkaz na buňku s absolutní adresou, proto při kopírování vzorce se odkaz na buňku se slevou nemění.

Buňka pojmenovaná jako „sleva“. Výsledek vzorce. Vzorec s použitým názvem buňky.

C4 =B4-B4*sleva

	A	B	C	D
1	sleva	17%		
2				
3	zboží	původní cena	nová cena	
4	A	345 Kč	286 Kč	
5	B	678 Kč	563 Kč	
6	C	213 Kč	177 Kč	
7	D	126 Kč	105 Kč	
8	E	987 Kč	819 Kč	
9	F	671 Kč	557 Kč	

Obr. 11

Při kopírování vzorce zůstávají výsledky správné, protože pojmenovaná buňka se chová stejně jako buňka s absolutní adresou.

C8 =SUMA(nájem)

	A	B	C	D	E	F	G
1		leden	únor	březen	duben	květen	červen
2	telefon	12	11	9	8	15	14
3	reklama	1	2	1	3	2	1
4	nájem	19	20	17	16	15	18
5							
6	součet za telefon		69				
7	součet za reklama		10				
8	součet za nájem		105				

Ve vzorci je použit název buněk.

Obr. 9

Výsledek je správný i bez použití adres.

Oblast „květen“. Vzorec pro výpočet průniku oblastí.

A6 =reklama květen

	A	B	C	D	E	F	G
1		leden	únor	březen	duben	květen	červen
2	telefon	12	11	9	8	15	14
3	reklama	1	2	1	3	2	1
4	nájem	19	20	17	16	15	18
5							
6	2						

Obr. 10

Výsledek vzorce. Oblast „reklama“.

JAK ZMĚNIT ČI ODSTRANIT NÁZVY BUNĚK?

Názvy buněk se snadno odstraní nebo změní v dialogovém okně *Definovat název* (obr. 4). Pokud jde o odstraňování, stačí daný název označit a poté kliknout na tlačítko **Odstranit**.

Jestliže máte v sešitě vzorec používající odkazy na názvy buněk, buďte při rušení názvů nebo při jejich změnách opatrní, protože v důsledku zásahu vzorec nemusí dávat správný výsledek.

Marie Franců

JAK NA CÉDÉČKA A DÉVÉDÉČKA

Nové mechaniky CD i DVD nabízejí stále vyšší rychlost otáček při čtení i při zápisu na příslušná média. Vyšší rychlost otáček při čtení však mnohdy přináší problémy se čtením některých vypalovaných, ale často i lisovaných cédéček. V tomto článku vás proto seznámíme s programy, které vám umožní snížit rychlost otáček mechaniky nebo zjistit, zda a jak je cédéčko (dévédéčko) poškozeno, případně mechaniku otestovat.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak nastavit rychlost otáček mechaniky CD/DVD.

Název programu: Nero DriveSpeed.

Jak otestovat mechaniku CD/DVD.

Název programu: Nero CD-DVD Speed.

Jak zjistit podrobné informace o mechanice i o vloženém disku.

Název programu: Nero InfoTool.

Všechny programy lze stáhnout z internetové stránky *www.cdspeed2000.com*.

JAK NASTAVIT RYCHLOST ČTENÍ MECHANIKY

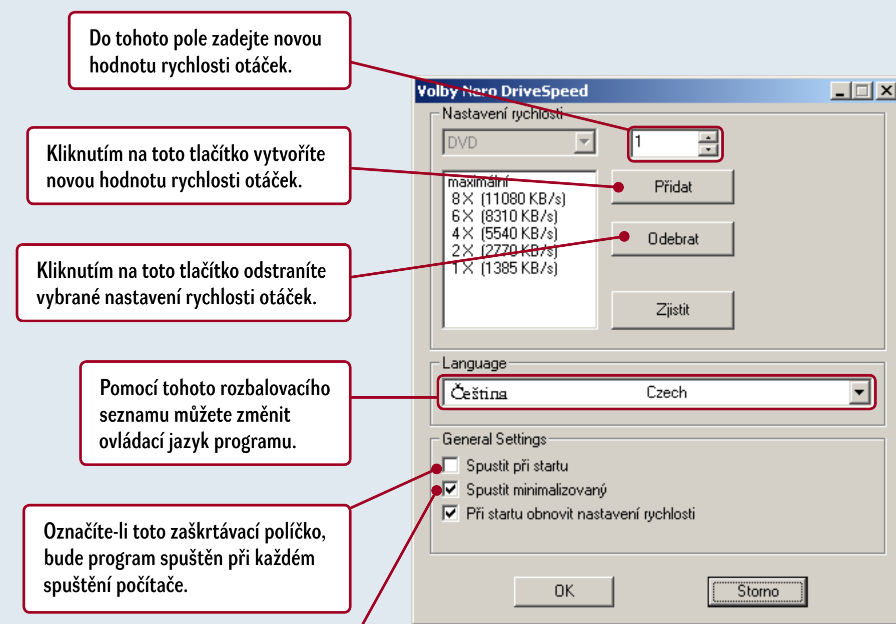
Poslední dobou měli někteří naši čtenáři problém s načítáním přiložených cédéček nebo s instalací plných her, které vám na našich cédéčkách pravidelně přinášíme jako bonusy. Jednou z možností, jak tyto problémy vyřešit, je použít nástroj **Nero DriveSpeed**, který naleznete na přiloženém PPK CD 7/2005. Tento prográmek totiž dokáže ***snížit*** otáčky mechaniky a tím (ve většině případů) při problémech se čtením cédéček (resp. dévédéček) výrazně pomůže.

Program není třeba instalovat a spustíte jej snadno prostřednictvím souboru ***DriveSpeed.exe***. (Doporučujeme vám soubor nejprve zkopírovat z přiloženého CD na pevný disk počítače a spouštět jej z pevného disku.) Při spouštění programu není zobrazeno jeho hlavní okno, pouze ikona (zástupce) programu je umístěna do systémové lišty hlavního panelu Windows (obr. 1).

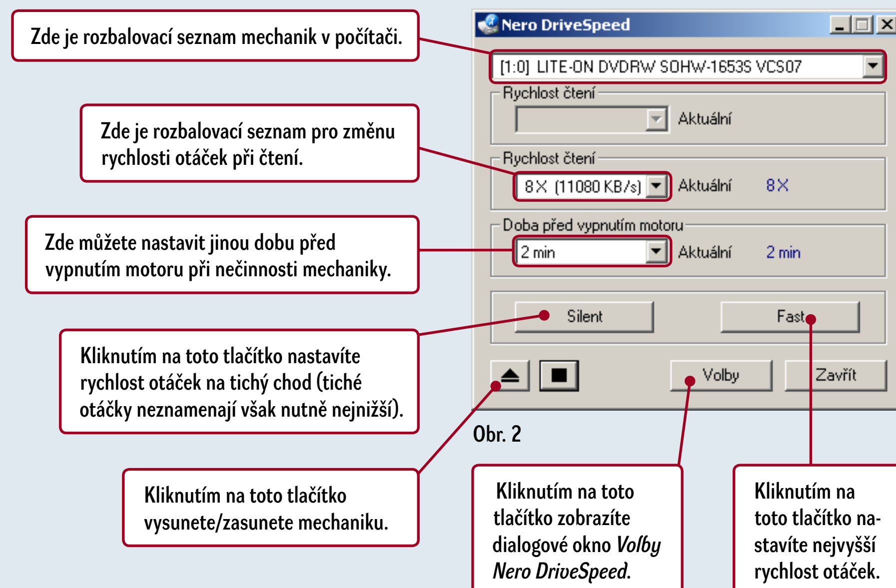
Ikona (zástupce) programu v systémové liště.

Obr. 1

Obr. 3. Dialogové okno *Volby Nero DriveSpeed*.

Obr. 2

Hlavní okno pak zobrazíte dvojitým kliknutím na tuto ikonu. Rozhraní programu je velmi jednoduché, přehledné a obsahuje pouze několik rozbalovacích seznamů: pro výběr mechaniky, pro nastavení rychlosti otáček a pro nastavení doby před vypnutím motoru mechaniky při její nečinnosti (obr. 2). Dále zde naleznete několik tlačítek pro rychlé nastavení rychlosti otáček, pro vysunutí/zasunutí mechaniky a pro zavření hlavního okna.

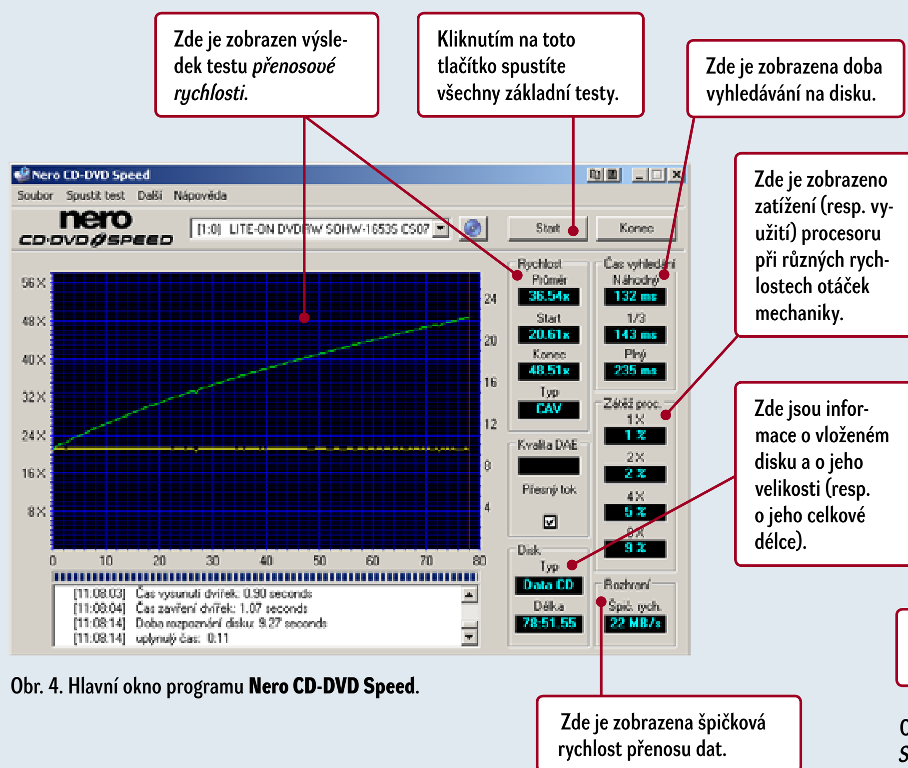
Kliknutím na tlačítko **Volby** zobrazíte stejnojmenné dialogové okno, kde můžete upravit některá nastavení programu (obr. 3). Můžete zde upravit seznam pro nastavení rychlosti otáček, nastavit jiný ovládací jazyk programu a změnit způsob spouštění programu.

JAK MECHANIKU CD/DVD OTESTOVAT

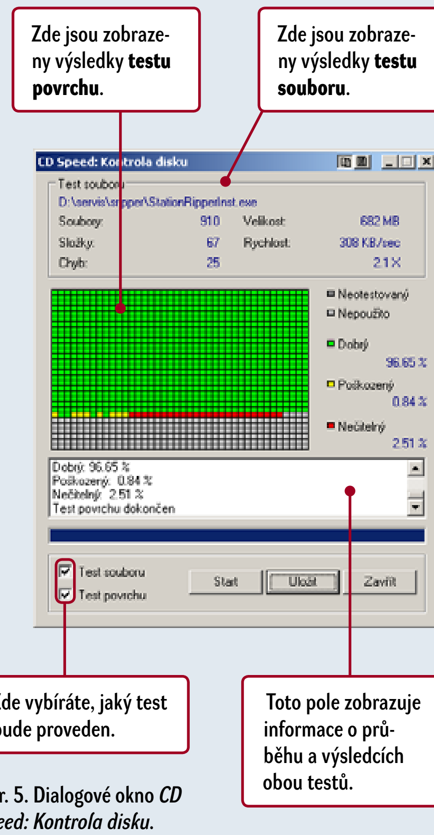
Dalším užitečným nástrojem, který nabízí firma **Ahead** zcela zdarma, je program **Nero CD-DVD Speed**. Program totiž umí detekovat všechny důležité parametry testované mechaniky a zároveň je schopen otestovat i vložený disk (médium) CD nebo DVD.

Hlavní okno programu slouží k spuštění všech testů, k zobrazení výsledků základních testů mechaniky CD/DVD a některých testů dalších (obr. 4). Základní (standardní) testy umožňují změřit rychlost přenosu dat z CD/DVD, otestovat kvalitu čtení hudby (resp. audio CD) a zjistit přístupovou dobu k CD/DVD nebo dobu potřebnou pro vyhledávání na CD/DVD. Dále můžete pomocí základních testů zkontrolovat zatížení procesoru při různých rychlostech otáček mechaniky, zjistit špičkovou rychlost přenosu dat, čas potřebný k roztočení/zastavení disku, dobu nutnou pro vysunutí/zasunutí mechaniky a dobu do rozpoznání vloženého disku.

Nejde-li vám spustit nějaký program z CD nebo přehrát nějakou písničku z hudebního cédéčka, můžete si daný disk otestovat a zjistit, zdali není poškozen. Tyto funkce naleznete v nabídce příkazů **Další** pod položkami **Zkontrolovat disk...** a **Test kvality disku...** Při podezření, že je disk poškozen, je nejlepší spustit kontrolu disku (obr. 5). Dialogové okno *CD Speed: Kontrola disku* poskytuje dva druhy testu disku. Při **testu souboru** jsou zkontrolovány (přečteny) všechny soubory na disku, zjištěny všechny případné chyby souborů a vypsán jejich počet. Při **testu povrchu** je zkontrolován každý sektor na disku a výsledek je zobrazen v grafické podobě. Jestliže je některý sektor disku označen jako *poškozený* (žlutá barva), neznamená to ještě, že je jeho obsah nenávratně ztracen. Takovéto sektory dokáže dnes většina mechanika „rekonstruovat“ a přečíst. Obsah sektorů, které jsou označeny jako *nečitelné* (červená barva), však již není možné přečíst a je nenávratně ztracen.

Obr. 4. Hlavní okno programu **Nero CD-DVD Speed**.

Obr. 5. Dialogové okno *CD Speed: Kontrola disku.*

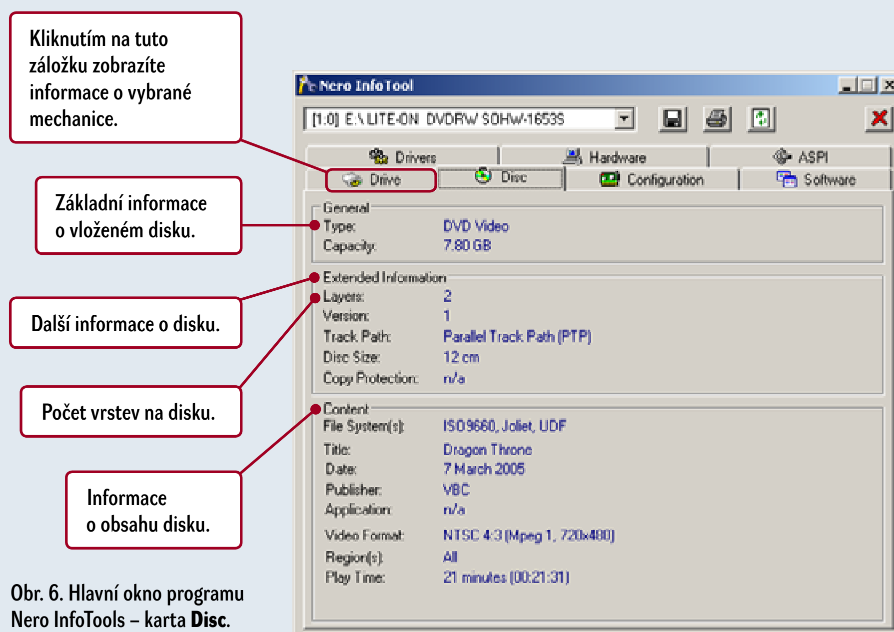
JAK ZJISTIT PODROBNÉ INFORMACE O MECHANICE NEBO DISKU

Pomocí programu **Nero InfoTool** můžete kromě mnoha dalších užitečných informací zjistit i podrobné informace o své mechanice CD (resp. DVD) a o médiích do ní vložených. Tyto informace jsou zobrazeny na kartách **Drive** a **Disc** v hlavním okně programu.

Karta **Drive** zobrazuje informace o optické mechanice. Zjistíte tu například obecné informace o vybrané mechanice: typ mechaniky, maximální rychlost čtení/zápisu disku, verzi firmwaru mechaniky a velikost interní (vyrovnávací) paměti mechaniky. Dále zde naleznete i seznam disků, které dokáže mechanika přečíst (resp. na které typy disků dokáže zapisovat).

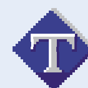
Karta **Disc** zobrazuje podrobné informace o vloženém disku, např. typ a kapacitu (CD), počet vrstev (DVD), celkový počet stop (CD), velikost prázdného místa na disku nebo jeho výrobní číslo (obr. 6).

-vrba

Obr. 6. Hlavní okno programu Nero InfoTools – karta **Disc**.

TEXT V TEXTU A OKRAJE ODSTAVCŮ

Text dokumentu se zalamuje mezi okraje odstavce. Ty standardně splývají s okraji stránky; na pohled se tedy řádky zalamují v celé využitelné šířce stránky a také se tak budou výhledově tisknout na papír. Někdy však potřebujete okraje odstavce upravit tak, aby s okraji stránky nesplývaly, nebo dokonce chcete umístit nějaký blok textu nezávisle na okrajích či na umístění ostatního textu na stránce.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak v dokumentu programu 602Text nastavit okraje odstavců.

Jak do dokumentu vložit textový objekt.

Název programu:
602Text (součást balíku 602 PC Suite).

ODSAZENÍ OKRAJŮ ODSTAVCE

Hodnoty odsazení odstavce se posuzují relativně vzhledem k nastavenému okraji stránky. Je možné samostatně nastavit odsazení vlevo a vpravo. Zvolíte-li třeba odsazení vlevo 1 cm a odsazení vpravo 2 cm, bude odstavec oproti stránce užší celkem o tři centimetry. Nelze však odsadit okraje opačně, tedy tak, aby byl okraj vlevo či vpravo vně stránky (záporný). Ale i tato situace má, jak uvidíte později, řešení.

ODSAZENÍ PRVNÍ ŘÁDKY

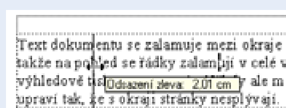
Samostatně lze také nastavit odsazení první řádky. To umožňuje graficky odlišit odstavce větším odsazením jejich první řádky vůči zbytku textu tak, jak bývá obvyklé při sazbě knih a publikací. Odsazení první řádky může být i záporné (předsazení) – první řádka bude tedy vysunuta oproti zbytku odstavce vlevo. Ani v tomto případě však první řádka nemůže přečnívat přes levý okraj stránky. Předsazení lze tedy uplatnit jen tehdy, je-li odstavec jako celek odsazen zleva.

JAK ODSAZENÍ NASTAVÍTE

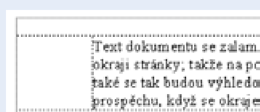
Existuje několik možností, jak okraje odstavců odsadit. Nejjednodušší je pracovat s myší. Nastavte kurzor myši na levý okraj odstavce, se kterým chcete pracovat (obr. 1). V nápovědné „bublině" se vypíše zpráva **Vodicí čáry** odstavce. Pak čáru myší přetáhněte tak daleko směrem vpravo, jak velké chcete mít odsazení (obr. 2). Po uvolnění tlačítka myši se odstavec přeformátuje (obr. 3).

Obr. 1. Najeďte kurzorem nad okraj odstavce.

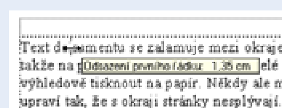

Obr. 2. Táhněte levý okraj odstavce myší a sledujte údaj v „bublině".

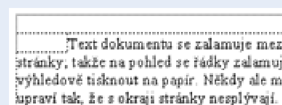

Obr. 3. Jakmile je v „bublině" zobrazena požadovaná hodnota odsazení, myš uvolněte.

Stejným způsobem můžete nastavit i odsazení první řádky odstavce (obr. 4) nebo pravý okraj odstavce.

Při nastavení tahem myší není někdy snadné „strefit" se přesně do hodnoty, kterou potřebujete. Pokud chcete nastavit odsazení přesně, zobrazte nejprve „bublinu" s údajem o odsazení jako v předchozím případě. Pak stiskněte (tlačítko myši nepouštějte) některou kurzorovou klávesu (třeba se šipkou dolů). Tím se hodnota v „bublině" otevře pro editaci a můžete do ní vepsat přesný údaj (obr. 5). Ten pak potvrďte stiskem klávesy **Enter**.

Obr. 4. Nastavíte-li kurzor nad první řádku odstavce, můžete nastavit samostatné odsazení první řádky.

Další možnost, jak myší odsadit okraje odstavců, nabízejí tři značky (jezdce) na vodorovném pravítku. Levá značka je dvoudílná. Tahem za dolní trojúhelníkovitou část se nastavuje celkové odsazení zleva, tahem za horní část určíte odsazení prvního řádku (obr. 6). Tahem za dolní čtvercovou část jezdce táhnete obě značky synchronně (se zachováním odsazení první řádky). Pravá značka je jednoduchá – tahem za ni nastavíte odsazení vpravo.

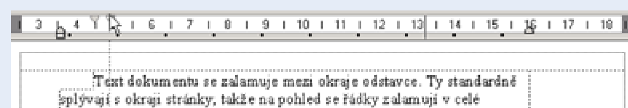

Obr. 5. Přesný zápis do „bubliny".

tip

Pokud vodicí čáry či bubliny nevidíte, povolte jejich zobrazení v konfiguračním dialogovém okně.

tip

Chcete-li nastavit odsazení několika odstavců najednou, označte je do bloku a nastavení se projeví u všech, byť i jen částečně označených odstavců.

Obr. 6. Nastavení odsazení tahem za značky na pravítku.

tip

Budete-li často pracovat se stejnými hodnotami odsazení odstavců, vytvořte pro ně zvláštní styl. V tomto případě přijde vhod třetí způsob nastavení odsazení. V menu **Formát** spusťte příkaz **Odstavec** a v jeho dialogovém okně přejděte na kartu **Zarovnání**. Pole pro nastavení všech tří parametrů odsazení najdete v sekci **Odsazení**.

Všimněte si, že po dobu posunu značek na pravítku je v dokumentu zobrazena pomocná tečkovaná čára v místě budoucího odsazení, která vám umožňuje posoudit okraj ještě před nastavením (nebo ho lze sladit s okrajem jiného odstavce v dokumentu) – viz obr. 6.

JAK VLOŽIT TEXT NEZÁVISLÝ NA OKOLNÍM DOKUMENTU

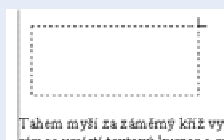
Nyní se dostáváme ke slibovanému řešení problému: co dělat, když nějaký text potřebujete přece jen vysunout vně okrajů stránky (vlevo i vpravo). To lze vyřešit vložením textového objektu, jehož pomocí vytvoříte oblast textu nezávislého na okolní stránce dokumentu (a tedy i na jejích okrajích).

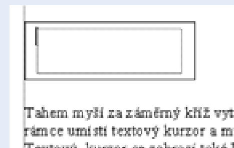
VLOŽENÍ TEXTOVÉHO OBJEKTU

Textový objekt vložíte buď příkazem **Textový rámec** z nabídky **Vložit** nebo kliknutím na tlačítko **Text** na panelu objektových nástrojů (pokud tam toto tlačítko chybí, můžete si panel upravit sami).

V obou případech se kurzor myši změní do podoby „záměrného kříže" (obr. 7). Tahem myší se stisknutým levým tlačítkem vytvoříte obrys rámce potřebné velikosti (obr. 8). Po uvolnění myši se vytvoří textový objekt (obr. 9), umístí se do něj textový kurzor a do objektu můžete hned začít psát.

Obr. 7. „Záměrný" kříž pro vytvoření rámce objektu.

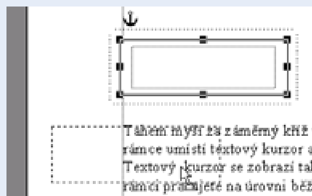

Obr. 8. Tahem myší určete velikost rámce.

Obr. 9. Po uvolnění tlačítka vznikne požadovaný objekt.

VYSUNUTÍ OBJEKTU MIMO OKRAJE STRÁNKY

Textový objekt, jako každý jiný objekt, lze na stránce dokumentu posouvat. Nastavte kurzor myši do objektu tak, aby měl tvar plné černé šipky (obr. 10). Pak můžete tahem myší posunout obrys objektového rámce tam, kde ho potřebujete mít – a to i vně nastavených okrajů stránky (obr. 11). Mezní poloha je ovšem kontrolována a pokus vysunout rámec za určitou hranici je blokován. Tak se nemůže stát, že byste pak stránku s objektem tiskli a část obsahu by nebyla vidět.

Obr. 10. Nastavte kurzor do objektu.

Obr. 11. Přetáhněte rámec na požadované místo.

Obr. 12. Po uvolnění tlačítka se objekt přesune.

CO MŮŽE BÝT OBSAHEM TEXTOVÉHO OBJEKTU

Uvnitř textového objektu pracujete na úrovni běžných odstavců textu. Lze tu nastavit písmo, vlastnosti odstavce, rozdělování slov a řadu dalších vlastností. V objektu je dokonce také možné specifikovat vícesloupcovou sazbu. Indikátory na stavovém řádku ukazují řádkování od začátku objektu a sloupce ve vzestupné řadě od začátku kapitoly.

Do textu v textovém objektu není možné vkládat příznak konce stránky, sekce ani kapitoly. Nelze zde také specifikovat poznámky pod čarou. Obsah objektu je formálně začleněn do kapitoly, ve které je objekt fyzicky ukotven.

tip

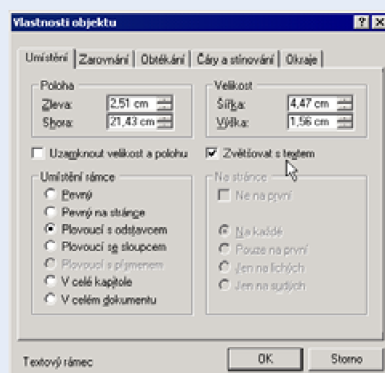
Pokud při uvolnění tlačítka myši podržíte stisknuté tlačítko **Ctrl**, objekt se na nové místo nepřesune, ale zkopíruje.

tip

Do textu v textovém objektu není možné vložit jiný objekt, například obrázek. Toto omezení můžete obejít tak, že objekt vložíte jako „plovoucí s písmenem". Takový objekt se pak bude přizpůsobovat pohybu textu v textovém objektu, a to podle pohybu znaku, ke kterému je ukotven.

TEXTOVÝ OBJEKT V MEZNÍCH SITUACÍCH

Viditelný prostor pro zápis textu je v textovém objektu samozřejmě omezen. Jistě vás tedy napadne, co se stane, když budete psát, ale najednou bude objekt plný. O zapsaný text v žádném případě nepřijdete. Jak to však bude s jeho viditelností, to záleží na vás. Klikněte pravým tlačítkem myši na objekt a v plovoucím menu spusťte příkaz **Vlastnosti objektu**. V jeho dialogovém okně (obr. 13) vidíte na kartě **Umístění** zaškrtávací čtverec **Zvětšovat s textem**.

Obr. 13. Jak se má chovat textový objekt při naplnění?

- Pokud je čtverec zaškrtnutý, rámec objektu se bude při plnění objektu textem dynamicky prodlužovat (při zachování původní šířky). Můžete tak vytvořit objekt libovolné velikosti, ale jen na jedné stránce.
- Pokud zaškrtnutí čtverce zrušíte, přestane se text po naplnění objektu zobrazovat. Není však ztracen a v případě zvětšení rámce (nebo zmenšení písma) jej uvidíte.

Další vlastnosti textového objektu lze nastavit podobně jako u jiných typů objektů.

Jiří Lapáček

JARNÍ ÚKLID V POČÍTAČI

Programy najdete na **PPK CD 7/2005**

Stejně jako provádíme jarní úklid doma, měli bychom jej udělat i v počítači. Po určité době používání nových programů se nelze divit, že je počítač zanesen různými nepotřebnými soubory, které je třeba mazat.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Název programu:
G-Lock Temp Cleaner, freeware.
Jak vyhledat a odstranit zbytečné soubory.

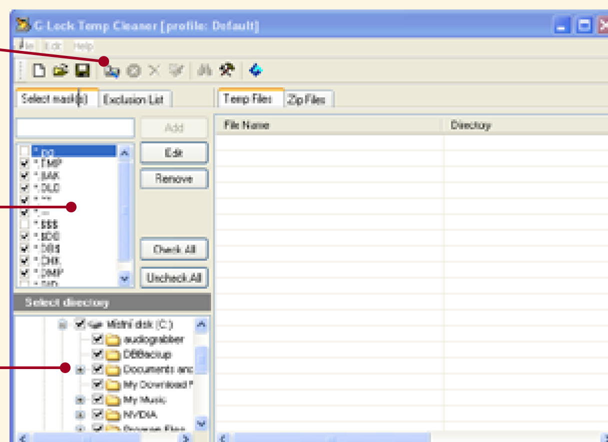
Název programu:
CloneSpy, freeware.
Jak vyhledat a odstranit duplicitní soubory.

Název programu:
JDiskReport, freeware.
Jak provést analýzu vytížení disku.

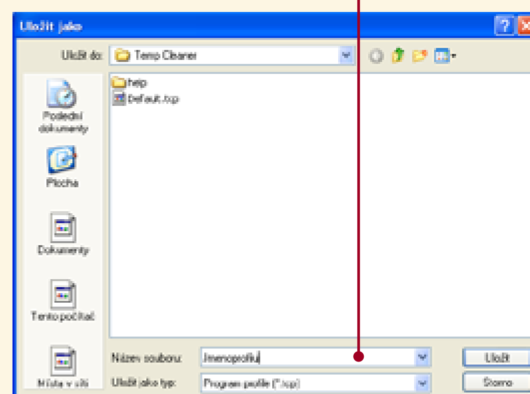
Rozhodně však nedoporučujeme, abyste se do prozkoumávání počítače pouštěli sami a mazali nalevo napravo soubory, které se vám zdají nepotřebné – mohli byste tak způsobit nenapravitelné škody. Naštěstí můžete využít specializované programy, které váš počítač prohledají a nepotřebné soubory najdou. Takové programy vám přinášíme na našem redakčním CD a v tomto článku vám představíme program G-Lock Temp Cleaner pro odstraňování zbytečných souborů, program CloneSpy pro odstraňování duplicitních souborů a program JDiskReport pro zjišťování volného místa na disku.

JAK ODSTRANIT ZBYTEČNÉ SOUBORY

K odstranění zbytečných souborů použijeme program G-Lock Temp Cleaner. Kde se tyto zbytečné soubory berou? Jde o to, že většina programů si určité typy souborů tvoří jako svoje vlastní. Jde např. o dočasné soubory. Pokud program odinstalujete, může se stát, že tyto soubory nejsou smazány, ačkoliv jsou pro vás naprosto zbytečné. V programu je třeba nejprve označit oblast, kterou chcete prohledávat (obr. 1). V poli **Select directory** najdete adresářovou strukturu, která je dostupná na vašem počítači. Zde zaškrtnutím označte disk, nebo přímo složku, kterou chcete prohledávat. V poli nad adresářovou strukturou najdete další pole a v něm určujete, jaké typy souborů chcete vyhledávat. Najdete zde asi samé neznámé formáty. Jmenujme např. formát TMP pro dočasné soubory, formát BAK pro záložní soubory apod. Všechny tyto nabízené typy souborů doporučujeme označit. Pokud chcete vyhledat ještě jiné typy souborů, vepište odpovídající formát do prázdného políčka (s tzv. hvězdičkovou konvencí – např. *.jpg), poté klikněte na tlačítko **Add,** a tento formát bude přidán do seznamu. Obě zvolené možnosti si můžete uchovat jako tzv. profil. Při dalším používání programu nebudete muset toto nastavování už provádět. Klikněte na tlačítko se symbolem diskety v nástrojové liště, v dalším okně tento profil pojmenujte a vyberte místo pro jeho uložení (obr. 2). Nakonec klikněte na tlačítko **Begin Scanning** (vedle tlačítka pro uložení profilu) a nechte program pracovat.

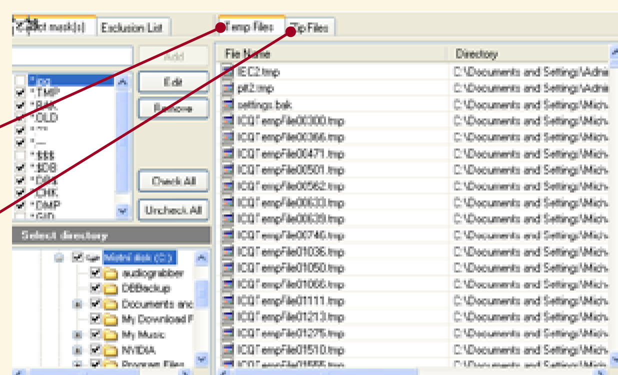

Obr. 1

Obr. 2

VÝSLEDKY SKENOVÁNÍ

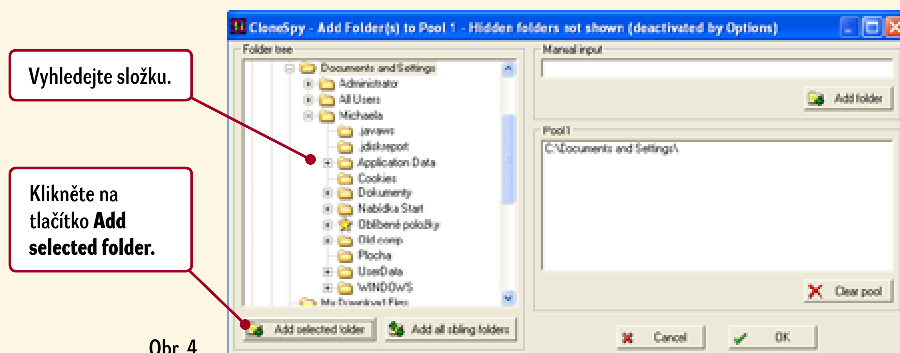
Zakrátko se v okně programu zobrazí výsledky, tedy vyhledané soubory stanoveného typu. U každého najdete informaci o jeho jméně, místě uložení, typu, velikosti a datu vytvoření. Výsledky najdete na dvou záložkách – na záložce **Temp Files** (zde najdete tzv. dočasné a záložní soubory – obr. 3) a na záložce **Zip Files** (na ní najdete vyhledané archivy). Dobře si tyto soubory prohlédněte a ty soubory, o nichž se domníváte, že jsou nepotřebné, smažte, tedy řádek se souborem označte a stiskněte klávesu Delete.

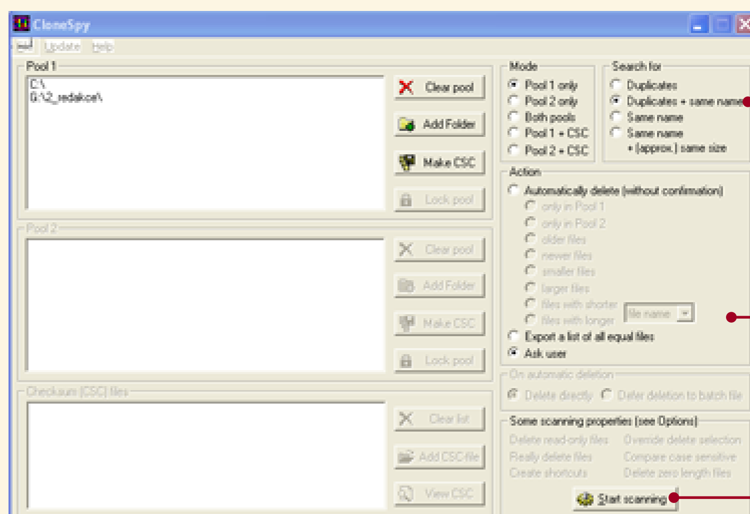

Obr. 3

VYHLEDÁNÍ DUPLICITNÍCH SOUBORŮ

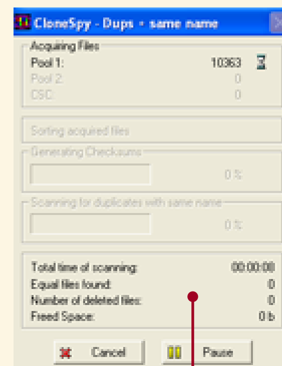
Pro vyhledání duplicitních (zdvojených) souborů se hodí program CloneSpy, který také najdete na našem redakčním CD. I zde je třeba nejprve určit, kde se mají tyto soubory vyhledávat. Klikněte na tlačítko **Add Folder**. Tím se otevře okno **Add Folder** (obr. 4) – v něm vyhledejte složku, kterou chcete prohledat, označte ji a klikněte na tlačítko **Add selected folder**. Tím se složka zařadí do seznamu k prozkoumání. Přidejte případně ještě jiné složky a klikněte na tlačítko **OK**. Tím se vrátíte do původního okna a v něm je třeba v části **Search for** určit, které soubory hledáte (obr. 5). Mohou to být buď soubory duplicitní (**Duplicates**), nebo se stejným jménem (**Same name**), případně kombinace obojího, anebo soubory se stejným jménem a přibližně stejnou velikostí (**Same name & approx. same size**). V části **Action** zvolte, zda vyhledané soubory mají být automaticky vymazány (**Automatically delete**), zda má být exportován jejich seznam, nebo zda chcete být na každý takový soubor dotázáni (**Ask user**). Pokud zvolíte automatické vymazání, lze ještě určit, že mají být vymazány buď soubory starší (**older**), nebo soubory novější (**newer**). Nakonec klikněte na tlačítko **Start scanning**, a zvolené složky budou prohledány (obr. 6).

Obr. 4

Obr. 5

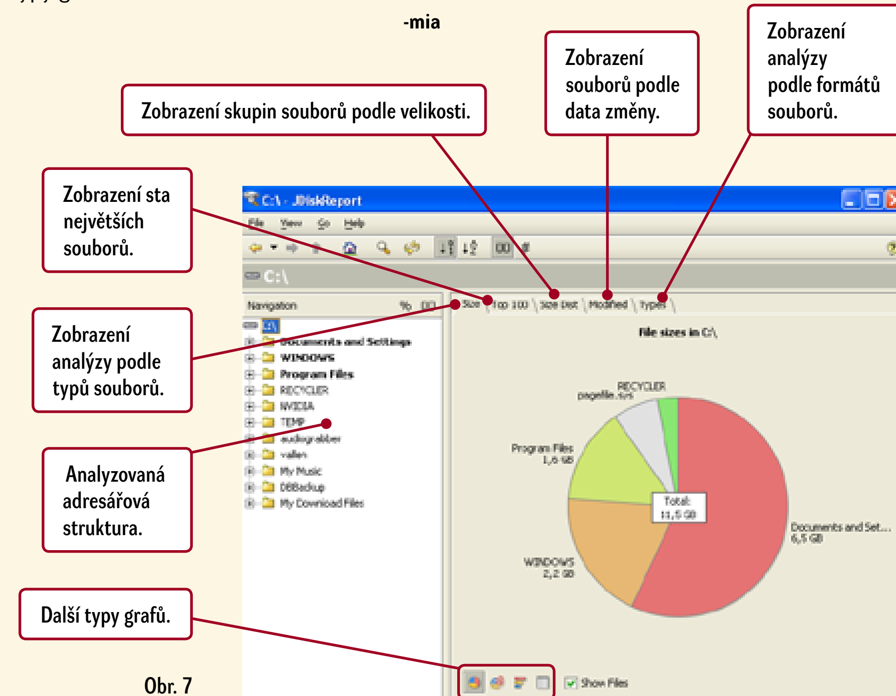

Obr. 6

ANALÝZA VYTÍŽENÍ DISKU

Volné místo na disku můžete zjistit jednoduše ve Windows, ale tento způsob vám už nenabídne možnost hlubší analýzy. Proto vám nabízíme program JDiskReport, jehož prostřednictvím se můžete disku pořádně podívat na zoubek. Při spuštění programu vás uvítá okno: je vám nabízeno, zda chcete analyzovat celou adresářovou strukturu (**Analyze a file tree**), nebo pouze složku s dokumenty, anebo chcete-li otevřít naposledy prováděný sken. Pokud jste zvolili první možnost, v dalším okně složku vyhledejte. Tím započne skenování vybraného místa a výsledky se zobrazí v dalším okně (obr. 7). V levé části okna programu najdete adresářovou strukturu, která byla analyzována, a v pravé části několik záložek a graf. Záložkami si vybíráte, zda chcete analýzu vybraného prostoru zobrazit podle velikosti (**Size**), nebo chcete-li zobrazit sto největších souborů (**Top 100**); dále můžete zjistit, jaká je nejčastější velikost souborů (**Size Dist**), kdy byly soubory nejčastěji změněny (**Modified**) a jaké jsou jejich nejčastější typy (**Types**). Na každé záložce jsou tlačítka, pomocí kterých můžete přepínat mezi různými typy grafů.

-mia

Obr. 7

SEZNAMTE SE S POLI VE WORDU

Pole jsou dobrým pomocníkem v případě, že potřebujete, aby MS Word aktualizoval určitá data v dokumentu, např. datum posledního uložení, aktuální datum apod.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak vložit do dokumentu pole.
- Jak změnit zobrazení polí.
- Jak aktualizovat hodnoty polí.
- **Název programu: MS Word.**

Možná si řeknete, že název článku není správný. Pole jsou přece výpočtová a nachází se jedině v tabulkových procesorech. Není to však pravda, protože v dokumentech Wordu se s poli také setkáváte, často možná na první pohled ani nevíte, že se o pole jedná.

Kdy? Například při číslování stránek, psaní data i času, výpočtech v tabulce, tvorbě obsahu nebo rejstříku apod.

Prostě vložíte automatické číslování stránek a hned očekáváte, že jednotlivé stránky budou správně očíslovány, přesně v daném pořadí, jak potřebujete pro tisk. Pokud se nad tím zamyslíte, zjistíte, že pokud byste do zápatí vložili konkrétní číslo, bylo by pak toto číslo stejné na všech stránkách. Jestliže však v nabídce **Vložit** kliknete na příkaz **Čísla stránek**, do zápatí se vloží pole, které kontroluje pořadí dané stránky vzhledem k počátku dokumentu (případně oddílu).

JAKÝ VZHLED MÁ POLE?

Na první pohled se může jednat o obyčejný text nebo číslo, které se automaticky mění (aktualizuje), například na základě okolí nebo umístění v textu.

Někdy se také můžete setkat s tím, že určitý text bude šedě podbarven. V takovém případě se může jednat také o pole.

Vyberete-li z nabídky **Nástroje** příkaz **Možnosti** a v dialogovém okně (obr. 1) kliknete na záložku **Zobrazení**, můžete si sami nastavit způsob stínování polí.

V rozbalovacím seznamu se nacházejí tři možnosti: **Nikdy**, **Vždy** a **Jsou-li vybrána**. Jestliže nastavíte položku **Nikdy**, šedé stínování se u polí nezobrazí. Pokud zadáte položku **Vždy**, pak budou šedě stínována všechna pole v dokumentu (obr. 2).

Standardní nastavení bývá **Jsou-li vybrána**. To znamená, že šedé stínování se objeví jen tehdy, když na pole kliknete myší.

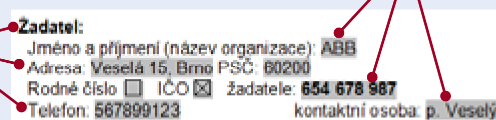
JAK JINAK JEŠTĚ ZJISTIT, ZDA MÁTE V DOKUMENTU POLE?

V dialogovém okně *Možnosti* na kartě *Zobrazení* můžete zatrhnout volbu **Kódy polí** (obr. 3).

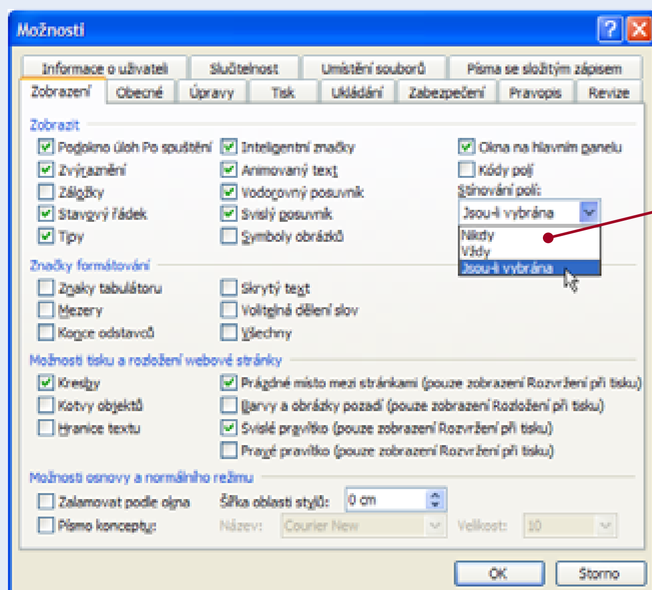
Po potvrzení se místo čísel nebo textu zobrazí kódy uzavřené ve složených závorkách (obr. 4). Toto přepnutí do kódu polí a zpět můžete udělat také pomocí kláves **Alt+F9**.

Pokud byste sami chtěli pole vytvořit, nestačí složené závorky napsat přímo z klávesnice, ale musíte stisknout klávesy **Ctrl+F9**. Tím se vloží prázdné pole (obr. 5).

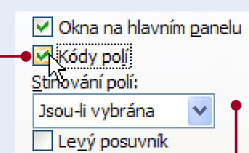
Proč je to užitečné vědět, když se většina polí vkládá příkazem? Jestliže část pole omylem smažete, je často lepší smazat již pole celé a daným příkazem pole vložit znovu.

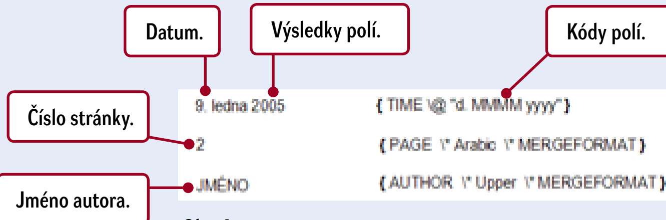

Obr. 2

Obr. 1

Obr. 3

Obr. 4

{ }

Prázdné pole, do něhož lze zapsat jednotlivé příkazy.

Obr. 5

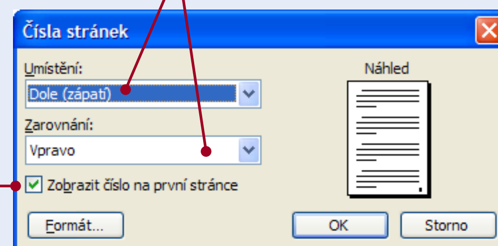
JAK MŮŽETE POLE VKLÁDAT?

Je několik způsobů, jak se pole do dokumentu vloží. Některé pole vložíte určitým příkazem, který umí vložit pouze jeden typ pole, jiné vložíte pomocí ikony nebo dialogového okna.

JAK SE VLOŽÍ ČÍSLA STRÁNEK?

V nabídce **Vložit** klikněte na příkaz **Čísla stránek** – zobrazí se dialogové okno, ve kterém se určí, kam čísla stránek potřebujete vložit (obr. 6).

Čísla stránek můžete vkládat do záhlaví či do zápatí, také lze zvolit formát číslování stránek. Po kliknutí na **OK** se čísla zobrazí na všech stránkách. Pokud budete chtít, zobrazení na první stránce můžete vypnout – volbou **Zobrazit číslo na první stránce** (obr. 6).

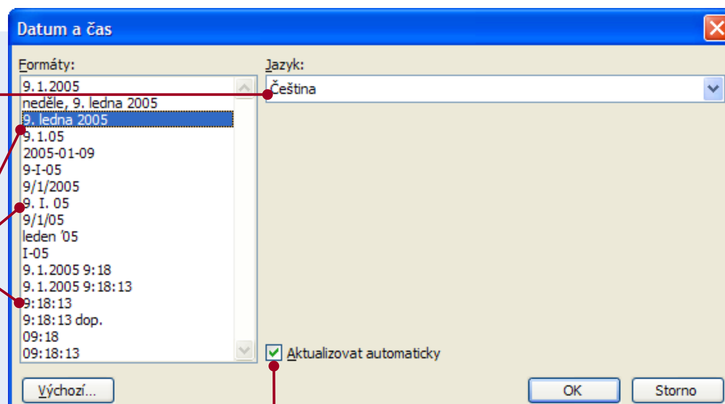

Obr. 6

JAK VLOŽIT DO TEXTU DATUM?

Podobně jednoduchým způsobem vložíte i aktuální datum nebo čas, stačí v nabídce **Vložit** kliknout na příkaz **Datum a čas**.

V zobrazeném dialogovém okně (obr. 7) si jen vyberete, který formát data nebo času chcete vkládat. Nezapomeňte zatrhnout volbu **Aktualizovat automaticky**, pokud se má datum vložit opravdu jako pole, které se má měnit podle aktuálního data nastaveného v počítači. Jestliže volbu nebudete mít zatrženou, datum se vloží jen jako text a již se nebude aktualizovat.

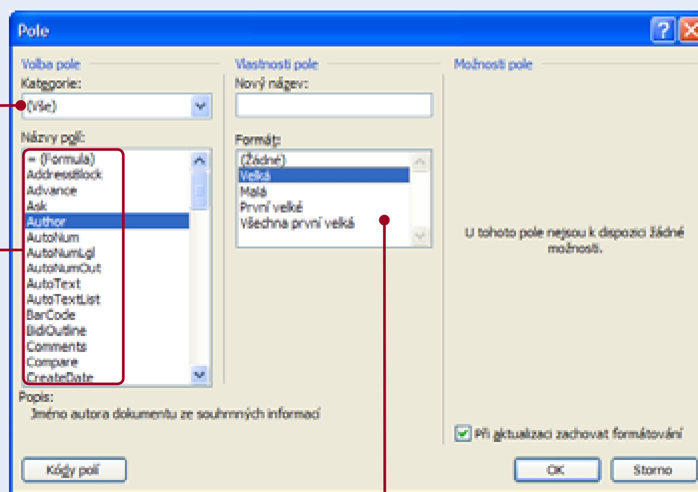

Obr. 7

KDE NAJDETE OSTATNÍ POLE

Ve skutečnosti je ve Wordu mnoho polí pro různé příležitosti: tedy nejenom pro výpis data nebo čísel stránek, ale i pro výpis informací o dokumentu, pro tvorbu vzorců či pro propojení různých dokumentů nebo částí dokumentů. Zkuste nyní v nabídce **Vložit** kliknout na příkaz **Pole**.

Zobrazí se dialogové okno (obr. 8), ve kterém jsou jednotlivá pole roztříděna do kategorií. Stačí rozbalit seznam *Kategorie* a vybrat si, ze které skupiny pole potřebujete. Pokud si nejste jisti, do které skupiny pole patří, zvolte možnost **Vše**.

Vlevo si vyberte název pole. Po kliknutí na něj se v prostřední části zobrazí další možnosti, které je možné pro dané pole nastavit. Jakmile vše potvrdíte kliknutím na tlačítko **OK**, pole se do textu vloží automaticky. Při standardním zobrazení se na daném místě objeví výsledek pole, stiskem kláves **Alt+F9** můžete zobrazit kód pole.

Obr. 8

JAK JE TO S AKTUALIZACÍ POLE

Ve Wordu se pole neaktualizuje automaticky, to znamená, že pokud se některé podklady pro výpočet pole změní (například celkový počet stránek, jméno autora, výpočet v tabulce nebo datum v počítači), zůstane zobrazen původní výsledek pole. I když v určitých situacích se pole bude aktualizovat (znovuotevření dokumentu nebo poslání dokumentu na tisk), nejrychlejším způsobem zůstává aktualizace pomocí klávesy **F9**. Prostě stačí na dané pole kliknout myší a poté stisknout klávesu **F9**. Pokud byste chtěli aktualizovat všechna pole v dokumentu, celý dokument označte (**Ctrl+A**) a stiskněte klávesu **F9**.

Kdyby se vám přesto některé pole v dokumentu nepodařilo aktualizovat, je možné, že je uzamčeno. Potom ho můžete odemknout pomocí kláves **Ctrl+Shift+F11** (pole se uzamkne pomocí kláves **Ctrl+F11**). Poté by se aktualizace klávesou **F9** již měla podařit.

Pozor, nesmíte však zvolit kombinaci kláves **Ctrl+Shift+F9**! Tato kombinace pole úplně zruší a ponechá na daném místě pouze výsledek pole, tedy obyčejný text nebo čísla. Lze toho naopak využít pro zrušení aktivních hypertextových odkazů, například v případě textu kopírovaného z internetových stránek.

Marie Franců

JAK KRESLIT ZÁKLADNÍ TVARY V PROGRAMU CORELDRAW?

V grafickém programu najdete nejenom nástroje pro kreslení čar, ale také nástroje pro kreslení různých základních tvarů či pro vkládání objektů.

info

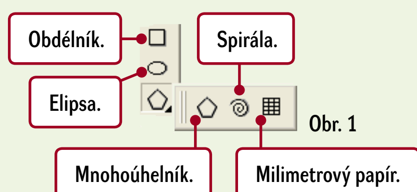
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak kreslit základní tvary v Corelu.

Název programu: CorelDRAW!.

OBDÉLNÍK A ELIPSA

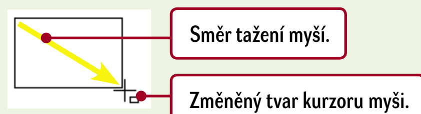
Mezi základní tvary při kreslení patří obdélník a elipsa. Podívejte se na panel *Okno nástrojů* (obr. 1), který se standardně nachází v levé části okna programu, a zjistěte, jaké možnosti vám tento panel nabízí.

Obr. 1

JAK NAKRESLIT OBDÉLNÍK?

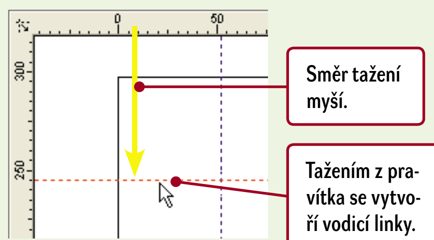
1. Klikněte na ikonu **Obdélník**, a kurzor myši se změní v malý křížek se symbolem obdélníku.
2. Přesuňte nyní myš na místo, odkud chcete začít obdélník kreslit.
3. Pak stiskněte levé tlačítko myši jakoby směrem po úhlopříčce vznikajícího obdélníku (obr. 2).
4. Kreslení dokončíte jen uvolněním levého tlačítka myši.

Obr. 2

A CO ČTVEREC?

Jestliže potřebujete nakreslit čtverec, a ne obdélník, podržte při kreslení stisknutou klávesu **Ctrl**. Pak uvolněte levé tlačítko myši a poté klávesu **Ctrl**.

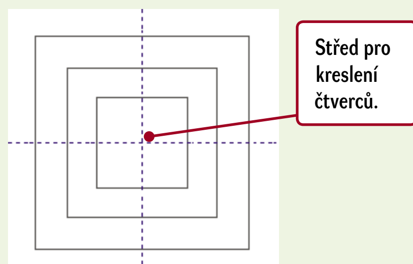
Obr. 3

Zajímavá je i možnost kreslit čtverec od středu, například při vytváření do sebe vnořených čtverců.

Označte si střed budoucích čtverců (například pomocí vodítek – linek, které lze stáhnout přímo z pravítek; obrázek 3).

Potom po kliknutí na ikonu **Obdélník** přesunete myš na tento střed, stisknete klávesy **Ctrl+Shift** a začnete kurzorem myši kreslit. Čtverec se opravdu začne kreslit symetricky vzhledem k vyznačenému středu (obr. 4).

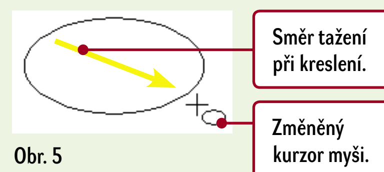
Můžete zkusit také kreslit obdélník od průsečíku úhlopříček; pak stačí mít stisknutou pouze klávesu **Shift**.

Obr. 4

JAK SE NAKRESLÍ ELIPSA A KRUŽNICE?

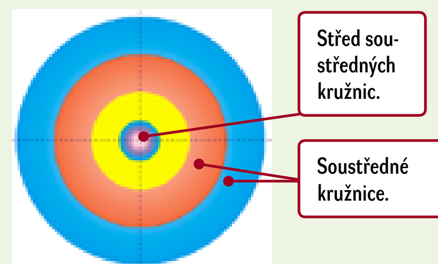
Tvar elipsy nakreslíte podobně jako tvar obdélníku. To znamená, že nejprve kliknete na ikonu **Elipsa** a poté již přesunete myš na místo, kde potřebujete elipsu nakreslit. Elipsu snadno nakreslíte opět pomocí stisknutého levého tlačítka myši (obr. 5).

Obr. 5

Snad ještě častěji než elipsu budete potřebovat kreslit kružnici. Zde podobně jako u čtverce stačí během kreslení držet stisknutou klávesu **Ctrl**. Její držení dovolí kreslit jen symetrické tvary.

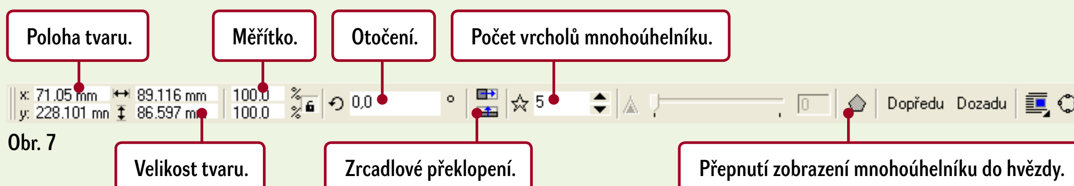
Nebojte se vyzkoušet kombinaci kláves **Ctrl+Shift**. Nakreslíte tak kružnici od středu. To znamená, že pokud si označíte někde střed, snadno nakreslíte třeba pěkný terč (soustředné kružnice – obr. 6).

Obr. 6

MNOHOÚHELNÍK A SPIRÁLA

Další kreslicí nástroje se standardně schovávají společně pod ikonou **Mnohoúhelník** (viz obr. 1). Jestliže ikonu podržíte stisknutou trochu déle, otevře se nabídka dalších tvarů. Kromě mnohoúhelníku půjde o kreslení spirály a mřížky (**milimetrový papír**).

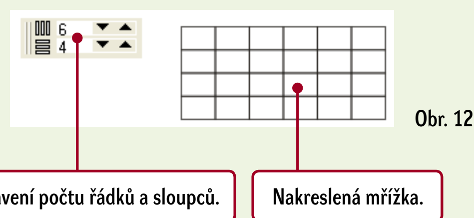
Obr. 7

NAKRESLETE MNOHOÚHELNÍK

1. Klikněte na ikonu **Mnohoúhelník**, a kurzor myši se změní v malý křížek s obrázkem mnohoúhelníku.
2. Zároveň se změní horní panel nástrojů (*panel vlastností* – obr. 7), a to tak, že na něm budete moci nastavit různé vlastnosti kresleného mnohoúhelníku.
3. Nyní již přesuňte kurzor tam, kde potřebujete mnohoúhelník nakreslit.
4. Stiskněte levé tlačítko myši a táhněte do určité velikosti stejně jako v případě obdélníku nebo elipsy.

Obr. 9

Obr. 12

JAK NA SPIRÁLU?

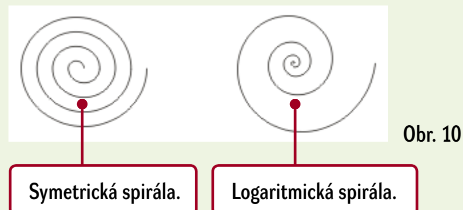
Také spirálu nakreslíte po kliknutí na příslušnou ikonu podobným způsobem jako předchozí tvary. Důležité však může být nastavení spirály na zobrazeném panelu vlastností (na rozdíl od mnohoúhelníku je třeba vlastnosti nastavit před kreslením spirály – obr. 9).

Můžete pak snadno nakreslit spirálu symetrickou či logaritmickou, také lze nastavit počet otočení spirály (obr. 10).

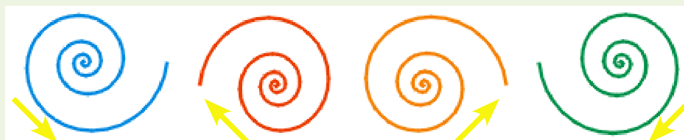
Orientaci spirály ovlivníte tažením při jejím kreslení, například zprava doleva a nahoru či dolů anebo zleva doprava a nahoru či dolů (obr. 11).

K ČEMU SLOUŽÍ MILIMETROVÝ PAPÍR?

Poslední z ikon, tedy ikonu **Milimetrový papír**, použijete při kreslení mřížky. Při kliknutí na ikonu se opět změní ikony na panelu vlastností. Nastavte počet řádků a sloupců a mřížku nakreslete (obr. 12).

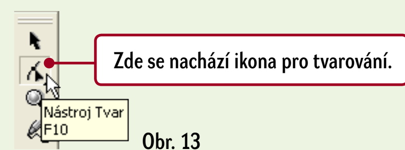

Obr. 10

Obr. 11. Směry kreslení spirál.

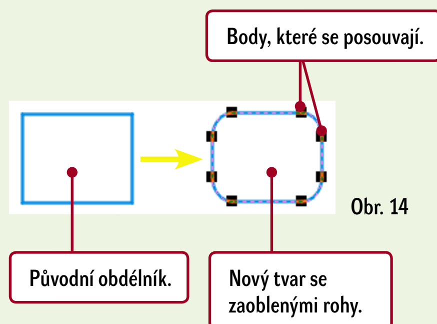
VYZKOUŠEJTE SI NÁSTROJ PRO TVAROVÁNÍ

Nástroj pro tvarování (ikona **Tvar** na panelu *Okno nástrojů*) nabízí mnoho možností; vyzkoušejte alespoň ty, které mohou ovlivnit již nakreslené tvary. Označte již nakreslený objekt a poté klikněte na ikonu **Tvar** (obr. 13).

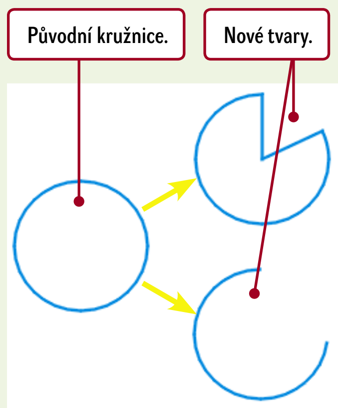

Obr. 13

Nejprve začněte u obdélníku nebo čtverce. Po kliknutí na ikonu **Tvar** se v objektu zobrazí čtyři body, kterými můžete posouvat po obvodu. Při posouvání se zobrazí osm bodů a obdélník bude mít zaoblené rohy (obr. 14).

Obr. 14

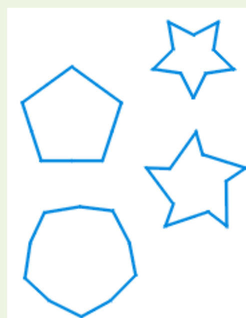
Zkuste také změnit kružnici. Zde se však objeví jen jeden málo výrazný bod, a to v horní části kružnice. Zároveň vzniknou dvě možnosti pro další práci. Nebude se sice měnit tvar jako u obdélníku, ale budete moci získat kruhové výseče nebo oblouky. Pokud

Obr. 15

budete kurzorem myši táhnout vnitřkem kružnice, dostanete výseč, pokud budete kurzorem myši táhnout vnějškem, vznikne pouze kruhový oblouk (obr. 15).

Ikonu **Tvar** můžete využít také při práci s mnohoúhelníkem. Stačí, když si budete se zobrazenými body hrát a různě je přesouvat (obr. 16). Okamžitě uvidíte změny.

Obr. 16

DALŠÍ MOŽNOSTI MNOHOÚHELNÍKU

Zkuste při kreslení mnohoúhelníku opět držet stisknutou klávesu **Ctrl**. Získáte tak pravidelný mnohoúhelník.

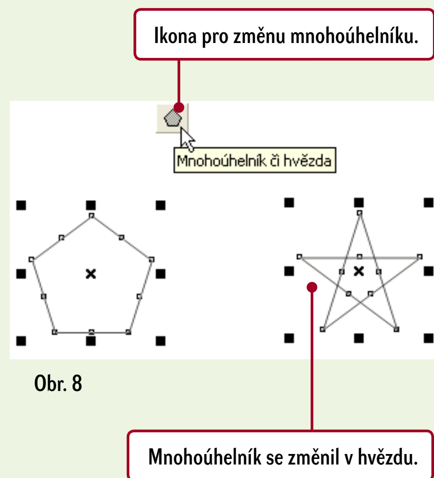
Při stisknutí kláves **Ctrl+Shift** nakreslíte mnohoúhelník od středu.

A co počet vrcholů? Ten jednoduše změníte nastavením na právě zobrazeném panelu vlastností. Snadno tak získáte trojúhelník nebo šesti- či sedmiúhelník.

Zajímavá je ikona pro změnu mnohoúhelníku v hvězdu. Podívejte se, co se po kliknutí na tuto ikonu s mnohoúhelníkem stane (obr. 8).

Další tvarování mnohoúhelníku vám umožní nástroj **Tvar**, ten se však nachází na panelu *Okno nástrojů*.

Marie Franců

Obr. 8

JAK PŘENÁŠET VELKÉ SOUBORY

Jedním z účelů internetu je přenos souborů. Pomocí sítě si můžete posílat ledacos – písničky, obrázky, textové dokumenty nebo třeba programy.

Každý jistě ocení, že nemusí soubory ukládat na nějaké médium a může je poslat uživateli, který je třeba na druhé straně zeměkoule. A to navíc velmi rychle a jednoduše. Asi nejčastější způsob, jak se soubory po internetu přenášejí, spočívá v použití elektronické pošty; jak si však ukážeme, není to vždy nejvýhodnější.

ELEKTRONICKÁ POŠTA

Pomocí elektronické pošty můžete poslat jakýkoliv soubor jako přílohu. Při jejím posílání však můžete narazit na několik zádrhelů. V první řadě je to omezení, pokud jde o velikost. Pokud používáte některý z tzv. freemailových účtů (např. na Seznamu, Centrumu, Atlasu), pak tato příloha nesmí být větší než několik megabajtů (asi největší příloha na našich freemailech je poskytována na Seznamu – jde o velikost 13 MB). S větším souborem máte smůlu – jediná možnost je vytvořit z něj archiv a ten rozdělit na několik částí (tuto možnost podporuje např. archivační program WinRAR). Často se vám také e-mail s větší přílohou může vrátit zpátky, protože e-mailová schránka příjemce je přeplněna a příloha se do ní již „nevejde". Dalším problémem je kódování dat. Možná jste si všimli, že pokud k e-mailové zprávě připojíte přílohu, velikost zprávy se zvětší více než o velikost přílohy. To je zapříčiněno právě překódováním dat. Soubor, který posíláte v rámci e-mailové zprávy, totiž nelze zasílat jako čistá data, ale je nutno jej zakódovat. To současně zvýší

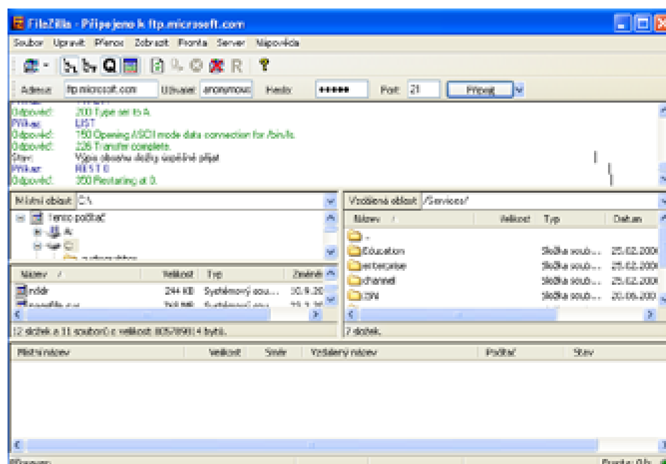

Největší velikost přílohy nabízí freemailový server Seznam.

celkový objem e-mailu o různě velkou část (závisí to také na tom, jaké kódování poštovní klientský program použije: zda sedmi-, či osmibitové apod.). Kromě souboru samého je do hlavičky e-mailu uložena také informace o zakódování souboru apod. Přenos souborů pomocí elektronické pošty vám tedy doporučujeme pouze v případě souborů menší velikosti.

FTP SERVERY

Tzv. FTP servery jsou určeny pro přenos opravdu velkých souborů. Zkratka FTP znamená File Transfer Protocol, tedy internetový protokol pro přenos souborů. Na těchto serverech jsou soubory umístěny a lze je z nich tedy buď stahovat (tzv. download), anebo je na ně nahrávat (tzv. upload). Pro přístup k těmto serverům můžete použít např. program pro prohlížení internetových stránek, ale lepší jsou programy specializované. Práce s těmito programy

Ukázka speciálního programu určeného na stahování a posílání souborů prostřednictvím protokolu FTP.

není nijak těžká – stačí připojit se ke vzdálenému serveru, a poté již vidíte na jedné straně strukturu složek na počítači vzdáleném a na straně druhé strukturu složek na počítači svém. Další práce je podobná jako se správci souborů – soubory mezi složkami můžete kopírovat nebo přesunovat. Přístup k většině FTP serverů bývá často ochráněn heslem a přístupovým jménem. Logicky z toho vyplývá, že mnoho internetových uživatelů k takovému serveru přístup nemá a musí se poohlédnout po jiné možnosti, jak soubory přenášet.

PROGRAMY PRO SDÍLENÍ

Ačkoliv by to dnes řekl asi málokdo, původním účelem programů, jako je např. Napster, nebylo pirátské stahování hudby, ale možnost sdílet data mezi uživateli a jednoduše tato data stahovat. Těmto programům se říká také „peer to peer" (tedy volně přeloženo: něco jako zásada rovného s rovným – žádný počítač není jiným počítačům nadřazen) a jejich princip je velmi prostý. Pomocí programu určíte složku, kterou chcete sdílet s ostatními, a do této složky umístíte data, která si mohou ostatní stáhnout. Program dále umožňuje vyhledávat ostatní připojené uživatele, prohledávat jejich nasdílené složky a nakonec vybraný soubor stáhnout. Těchto programů existuje celá řada – asi nejznámější jsou programy Direct Connect a Kazaa. V dnešní době však probíhá „hon" na uživatele, kteří tímto způsobem stahují nelegální software, hudbu či filmy, a občas se můžete dočíst, že došlo i k jejich odsouzení. Nicméně proti sdílení legálního obsahu (např. objemných složek, které jste vytvořili) nemůže nikdo nic namítat.

INTERNETOVÉ ÚSCHOVNY

Asi nejpříjemnější je z uživatelského hlediska poslední možnost, kterou vám nabízíme, a tou jsou internetové úschovny. Jsou vhodné i pro méně zkušené internetové uživatele, protože jejich ovládání je skutečně velmi prosté. Jde o internetovou stránku, na které najdete dva důležité odkazy – a těmi jsou podobně jako v úschovně „kamenné" příjem a výdej. Stačí kliknout na odkaz pro příjem, a ocitnete se na stránce s formulářem. Zadáte své jméno a e-mailovou adresu (tyto údaje však nikdo nekontroluje) a rovněž e-mailovou adresu příjemce (můžete vepsat i krátkou zprávu pro příjemce). Dále je třeba připojit soubory. Stačí kliknout na pat-

ÚSCHOVNA FOTOGRAFIÍ

info

Pokud se chcete s ostatními podělit o obrázky, můžete využít další zajímavou internetovou službu, kterou jsou internetová fotoalba. Na specializovaných stránkách můžete své snímky vystavit, ať už veřejně, nebo pouze pro zvané přátele, kteří budou znát přístupové heslo. Ti si pak mohou fotografie jednoduše stáhnout na svůj počítač. Takové fotoalbum najdete např. na stránkách společnosti Olympus, a to na adrese *http://album.olympus.cz*.

řičné tlačítko, soubor vybrat a nahrát jej na server. To trvá různě dlouhou dobu, podle toho, jak je soubor veliký. Příjemce obdrží e-mailovou zprávu, ve které bude informován, že jste mu poslali soubor. Dopis bude obsahovat také odkaz na to, kde si lze soubor

Příjem - Výdej - Provozní řád - Správce

Internetová úschovna na adrese *www.uschovna.cz*.

stáhnout. Soubory se stahují různě dlouhou dobu. Přenos dat je uskutečňován prostřednictvím protokolu HTTP, a data tedy není třeba kódovat. Velikost přenášeného souboru tedy nijak nevzroste. Internetové úschovny jsou provozovány většinou zdarma, a proto musíte počítat s určitým omezením. Jde např. o maximální velikost přenášeného souboru (ta je však vždy větší než možná velikost přílohy e-mailu) a o maximální délku, po kterou může být soubor na serveru uložen.

KDE HLEDAT INTERNETOVÉ ÚSCHOVNY

Předem vás musíme upozornit, že na našem internetu takových služeb mnoho nenajdete. Asi nejznámější internetovou úschovnou je úschovna na adrese *www.uschovna.cz*. Zde můžete nahrát soubor (nebo až pět souborů) v celkové maximální velikosti 10 MB. Druhý uživatel pak bude mít na vybrání souboru čtrnáct dnů. Další českou internetovou úschovnu provozují České radiokomunikace a funguje na adrese *http://depo.bluetone.cz*. Zde je nabízena možnost uložit soubor nebo několik souborů v maximální velikosti až 50 MB, ale z vlastní zkušenosti vám můžeme sdělit, že nahrávání opravdu velkých souborů je poněkud problematické – takový soubor je výhodnější zabalit do archivu, případně ho ještě dále rozkouskovat na menší. Druhý uživatel opět obdrží zprávu; ta je však ve velmi záhadném tvaru, ale někde uprostřed obsahuje odkaz na stažení souboru. Na stažení má uživatel 48 hodin.

-mia

INTERNETOVÉ ÚSCHOVNY V ZAHRANIČÍ

info

Zatímco na českém internetu jsme našli pouze dvě internetové úschovny, na internetu zahraničním jich je mnohem více, ale naprostá většina těchto služeb je placená. Z těch, které jsou poskytovány bezplatně, uvádíme například úschovnu na známém serveru Yahoo, a to na adrese *http://briefcase.yahoo.com*. Pokud chcete do úschovny získat přístup, musíte se na serveru zaregistrovat.

SCOOBY DOO: STRAŠLIVÝ KAMENNÝ DRAK

Scooby a jeho banda se vydávají do Číny a nebyli by to oni, kdyby hned nemuseli řešit nějakou záhadu. Kdo se skrývá za maskou kamenného draka a straší v ní místní obyvatele?

info

SCOOBY DOO: STRAŠLIVÝ KAMENNÝ DRAK
Dobrodružná hra
Autor: The Learning Company, *www.learning-co.com.*
Distributor v ČR: Cenega, *www.cenega.cz.*
Jazyk: čeština.
Min. požadavky: viz návod na PPK CD 7/2005.

VYHRANÝ ZÁJEZD

Jednomu by se mohlo zdát, že vysedávat v bufetech se nevyplácí, ale podívejte se na Scoobyho. Tak dlouho seděl v levné čínské restauraci a pojídal místní sušenky, až vyhrál pro sebe i pro přátele zájezd do Číny. Ale protože kde je banda, tam jsou i záhady (a když nejsou, tak brzy přijdou), netrvá dlouho a vyloupne se případ na rozřešení i tady: v okolí straší tajemný kamenný drak, rozbíjí místní krámky a vůbec tropí neplechu. Bandě (tedy alespoň té rozumnější většině) samozřejmě rychle dochází, že drak asi nebude opravdový, a tak se její členové vydávají pátrat, kdo se za maskou draka vlastně schovává.

KDO SE SKRÝVÁ ZA MASKOU DRAKA?

A tady do hry vstupujete vy. Ovládáte bandu známých komiksových postav soustředěných kolem Scoobyho a vaším cílem je odhalit kamenného draka. Jak procházíte jednotlivé lokace, seznamujete se s různými místními postavami a na pět z nich padá vaše podezření. Jen jedna z nich je skutečný drak, ale která postava to je, to s určitostí nevíte nikdy, ani tehdy, když hrajete poněkolikáté – pachatel se pro každou hru vybírá náhodně.

Jak ho tedy odhalit? Detektivně! Nejdříve musíte samozřejmě najít stopy. Stejně jako se náhodně vybírá pachatel, náhodně jsou voleny i stopy, které vás k němu mají dovést. Postup, jak stopy získat, je ale vždy stejný. Je potřeba chodit kolem a plnit úkoly.

PACHATEL, STOPY I ZADÁNÍ ÚKOLŮ JSOU NÁHODNÍ, TAKŽE MŮŽETE SCOOBY DOO DOHRÁT I NĚKOLIKRÁT.

HLEDÁNÍ PACHATELE

Například hned z úvodní lokace máte možnost vydat se dvěma směry – doleva

RYCHLÝ POHYB tip

Pokud se budete potřebovat přemístit z jedné vzdálené lokace do jiné a nebudete mít chuť procházet celou dlouhou cestu, klikněte na dodávku vlevo dole a vedle ní na srolovanou mapu. Na ní najdete odkazy pro rychlý teleport na všechna místa, která jste už navštívili.

Obr. 1. Při vyšetřování zavítáte i do tajemného paláce.

k paláci, nebo doprava k tržišti. Nejdříve je sice třeba přesvědčit zbabělejší část bandy ke spolupráci pomocí chutných keksíků (podrobněji viz okénko), ale jakmile se to podaří, můžete cestovat podle libosti. Kupříkladu na tržišti můžete navštívit pouliční prodavačku lampionů, které kamenný drak rozsypal její lampionovou nabídku; pokud prodavačce pomůžete police opět srovnat, získáte od ní první stopu.

STOPY A KNIHA PŘÍPADŮ

Stop je ve hře celkem pět a jejich nalezení necháme na vás; nechceme vás přece připravit o všechnu zábavu. Co ale dělat, když už všechny stopy konečně najdete?

V tu chvíli přichází čas otevřít vaši knihu případů. Klikněte na ikonu dodávky v levé dolní části obrazovky, čímž vyvoláte malé menu. Vyberte knihu případů. Zde vidíte tabulku, v níž každé stopě patří jeden řádek a každému podezřelému jeden sloupec. Kliknutím na fotku podezřelého se o něm můžete dočíst podrobnější informace, stejně jako vám kliknutí na stopu podrobněji přiblíží její původ a příčinu. Prostřednictvím jednotlivých stop v tabulce pak můžete vylučovat (nebo naopak usvědčovat) jednotlivé podezřelé, až vám vyjde ten jeden jediný, ke kterému pasují všechny stopy. Po nalezení poslední, páté stopy se spustí krátká animace a budete dotázáni, zda už víte, kdo se za maskou skrývá. Označte tedy svůj tip, a už za chvíli zjistíte, zda jste se strefili!

KEKSÍKY info

Protože ne všichni ve vaší bandě jsou tak odvážní, aby se volně procházeli po okolí, když kolem létá kamenný drak (navíc zaručeně opravdový!), nezbývá než tyto zbabělce přesvědčit pomocí keksíků, za kterými by šli zřejmě kamkoliv. Keksy se ale neválí volně po zemi (ani v Číně), a proto je nutné je nejprve získat. K tomu slouží věž, kterou vidíte hned na začátku hry za svou bandou. Do věže se vydejte a procházejte se Scoobym mezi jednotlivými sekcemi tak, abyste sbírali ležící keksy, ale zároveň se vyhýbali procházejícímu drakovi. Po věži se můžete pohybovat procházením dveří s ikonami; přitom každá ikona se ve věži nachází dvakrát a vstup do jedněch dveří s ikonou vás přenese do druhých dveří s touž ikonou.

ZÁVĚR

Celkově je Scooby Doo hra, kterou lze doporučit jako příjemný odpočinek. Hrou lze projít plynule a hráč je v jejím průběhu často odměňován zábavnými animacemi a scénami, takže hrát Scooby Doo je zábava. Grafika zůstala v komiksovém stylu známém z původního seriálu, takže na co čekáte? Vzhůru do Číny!

-maz

Obr. 2. Tržiště, sloužící jako rozcestník do dalších míst.

TEST ZNALOSTÍ info

Pokud vás Strašlivý kamenný drak zaujal a chcete si vyzkoušet, jak dobře si pamatujete podrobnosti příběhu, můžete zajít na tržiště a ve stánku vlevo si vyzkoušet test znalostí.

PRÁVNÍK V POČÍTAČI

Potřebujete se zeptat právníka? Zkuste svůj počítač.

info

WINLEX

Zaměření: právní systém.

Dodavatel: Stormware, *http://www.stormware.cz.*

Orientační cena: 2369 Kč (cena včetně DPH a roční aktualizace).

Nároky na počítač: procesor Pentium 300 MHz a lepší, 64 MB RAM, operační systém MS Windows 98 a vyšší.

V POČÍTAČI MŮŽEME MÍT řadu různých dat, právní předpisy nevyjímaje. Jedním z produktů, které nabízí právní předpisy, je systém Winlex od firmy Stormware.

INSTALACE

Instalace proběhla bez problémů. Stačilo odklikávat tlačítko Další (až na okno s textem licenční smlouvy, tam bylo třeba kliknout na položku Souhlasím).

Během instalace zvolíte jednu ze dvou možností: Vyberete-li typickou instalaci, budete moci s Winlexem pracovat bez nutnosti vkládat CD do mechaniky. V případě, že zvolíte instalaci minimální, bude Winlex požadovat vložení cédéčka do mechaniky.

CO SYSTÉM NABÍZÍ

Po instalaci budete mít na disku k dispozici poměrně obsáhlou databázi. Podle údajů výrobce systém v současné době nabízí 1750 úplných textů a předpisů, 1000 komentářů a judikátů a 27 vzorů obchodních smluv. Databáze zahrnuje 81 tematických oblastí a obsahuje asi 30 000 hypertextových odkazů.

Základem pro vyhledávání jsou záložky v levé části okna. K obsahu cédéčka lze přistupovat přes karty Obsah, Rejstřík, Hledat a Index. Smlouvy a judikáty mají svou samostatnou kartu.

Na kartách Obsah, Hledat a Index můžete pomocí seznamů Oblast a Typ zadat skupinu dat, o která máte zájem.

Hledáme v obsahu

V seznamu Oblast najdete například položky Byty, bytová výstavba a nebytové prostory, Banky a pojišťovnictví, Cenné papíry, Daně z příjmů a další.

Seznam Typ nabízí položky, jako jsou např. Vyhláška, Pokyny ministerstva financí a Dvojí zdanění.

Při zadávání hodnot je třeba vzít v úvahu to, že některé kombinace nezobrazí žádný zákon (např. pokud jde o oblast Byty a bytová výstavba, nenajdete žádný odkaz na oblast Dvojí zdanění).

V případě, že uspějete, v levé části okna se objeví seznam nalezených dokumentů. Kliknutím na dokument zobrazíte v pravé části okna text. V něm můžete vyhledávat zadaná slova nebo k němu připojovat poznámky a samozřejmě jej můžete vytisknout.

Hledáme s využitím rejstříku

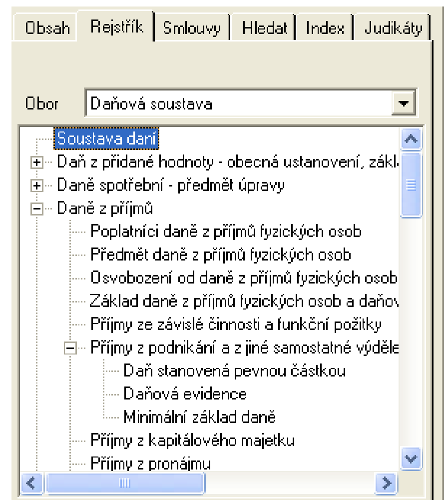
Rejstřík nabízí seznam oborů (Obchodní zákoník, Pracovní právo a další). Po vybrání oboru zobrazí Winlex seznam kapitol. Kliknutím na název kapitoly rozbalíte buď seznam podkapitol, nebo přímo text příslušného článku.

Smlouvy

Po kliknutí na kartu Smlouvy se v levé části okna zobrazí seznam dostupných vzorů smluv. Vzor smlouvy je možné pomocí schránky zkopírovat do textového editoru a tam do ní doplnit potřebná data.

PŘEDPISY SE MĚNÍ

A databáze Winlexu tyto změny sleduje. Do redakce jsme dostali CD s předpisy platnými pro leden roku 2005. V ceně jsou zahrnuty i tři aktualizace, které výrobce přislíbil poslat, až nadejde jejich čas (systém se aktualizuje vždy v lednu, květnu a v říjnu). Aktualizace na další rok je možno přikoupit.

Rejstřík využívá možností rozbalit další větve stromu složek.

JE VÁS V KANCELÁŘI VÍC?

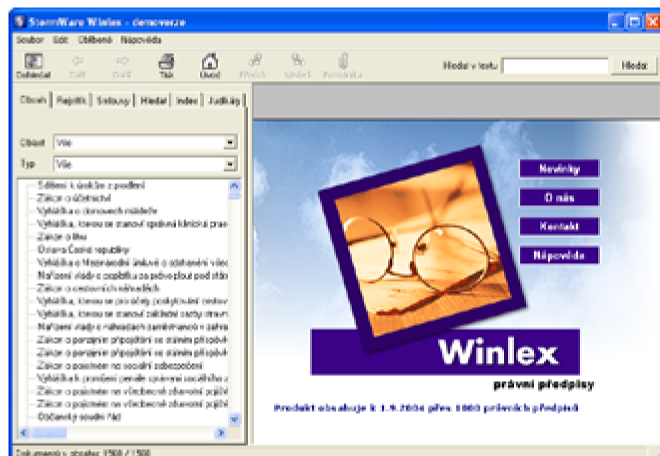
Je-li vás v kanceláři víc a každý z vás chce svůj Winlex, můžete využít možnosti dokoupit další licenci za 400 Kč (bez DPH) na každý další počítač.

SHRNUTÍ

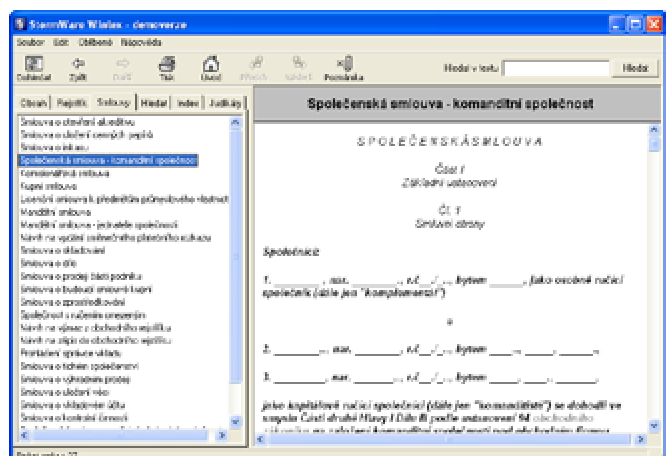
Díky jednoduchému ovládání je Winlex produktem, se kterým mohou pracovat i ti uživatelé, kteří jinak počítač příliš nepoužívají. Máte-li alespoň rámcovou představu o právní stránce, je to pro vás výhoda, Winlex přináší znění zákonů a vyhlášek, ale poradit si s nimi musíte vy.

To, že výrobce slibuje aktualizaci dat, použitelnost Winlexu zvyšuje. Jen je škoda, že Winlex vede pouze aktuální stav dokumentů, a že tedy není možné sledovat např. historii změn.

-mzi

První seznámení s Winlexem.

V části Smlouvy najdete řadu vzorových smluv.

FYZIKA OPĚT NA SCÉNĚ

Je to už téměř dva roky (PPK 13/03), co jsme vám představili první titul nové řady zábavněvýukových adventur s podtitulem „... a výuka se stane dobrodružstvím". Jmenoval se Physikus a po něm následovaly Chemicus, Bioscopia, Geographicus a Mathica. Dnes je tu další pokračování: Physicus – Návrat.

info

PHYSICUS – NÁVRAT

Dobrodružná hra s multimediální výukou.

Vydal/Poskytl: Media Trade Interactive, Praha, *http://www.cd-rom.cz*

Cena: 995 Kč.

Atraktivita této řady výukových adventur spočívá v tom, že herní část CD není založena na nesmyslném ničení a střílení, ale na hledání cesty, jak pomoci v nesnázích. A při hledání cíle hry je potřeba zapnout naplno nejen svoji fantazii, postřeh a vytrvalost, ale také paměť a logický úsudek a připomenout si vědomosti z příslušného předmětu, tentokráte především z fyziky. Ty můžete získat ve výukové části CD, která je vlastně takovou speciální školou. V čem je speciální? Pojďte se podívat.

ŠKOLA HROU

Výuková část programu Physicus – Návrat obsahuje pět témat prvního CD: jsou to *optika, mechanika, akustika, elektřina a termodynamika*. K nim přibyla dvě nová témata: *atomová fyzika* a *teorie relativity*. Každé téma

„Kazety" jsou plné informací z různých oborů fyziky.

má svoji výukovou kazetu, která po „vložení" do virtuálního přehrávače nabídne svůj soubor informací. Tedy mnoho názorných obrázků, schémat a interaktivních animací. To vše je doplněno texty, které můžete buď číst, anebo přehrávat jako mluvené slovo (pozornost tak lze více zaměřit na výklad probírané látky). Zejména pomocí animací se předložené informace jistě mnohem trvaleji usadí ve vašich mozkovnách. Pokud totiž nezůstanete pasivními diváky, budete si moci s jednotlivými animacemi podle nenápadných upozornění doslova hrát, měnit jejich parametry, opakovat je s různými hodnotami a sledovat, jak se mění jednotlivé vysvětlované závislosti.

Například při objasňování *teorie relativity* se můžete soustředit na výklad zdánlivě nepochopitelných souvislostí a za nejznámější rovnicí světa $e = m \cdot c^2$ vidět mnohem víc než jen jednoduchý matematický výraz. Dozvíte se o neměnnosti rychlosti světla, inerciálních soustavách, relativnosti pohybu, dilataci času, paradoxu dvojčat, relativistickém narůstání hmotnosti, ale i o vlastním významu zmiňované rovnice, popisující rovnováhu energie a hmoty. Praktickým důkazem její platnosti je získávání energie štěpením jádra. O tom se více dozvíte po vložení kazety „*Atomová fyzika*", kde jsou připraveny kapitoly o stavbě atomu, vzniku světla, laseru, radioaktivitě a jaderné energii. Vše je vysvětlováno velmi názorně.

HRA BEZ ŠKOLY

Pokud zvolíte vlastní hru, otevírá se před vámi příběh planety, jejíž existence je ohrožena zvláštními světelnými úkazy. Musíte zjistit, co se zde před lety stalo, a objevit způsob, jak ji zachránit. Opět na vás čeká bizarní svět přístrojů, laboratoří a různých fyzikálních zákonitostí. Vše doprovází atraktivní, i když dosti ponurá grafika, zajímavá zvuková pozadí, mnoho rébusů různé obtížnosti a řada skrytých úkolů. Že to není vůbec snadné, to zjistíte hned u toho prvního, když máte otevřít pancéřový kryt. Potřebnou žárovku najdete jistě snadno, ale hledání malého chybějícího odporu vás zavede k řešení celé řady dalších scén a úkolů. Teplotní údaje budete přepočítávat do jiné stupnice, správně sestavovat cívky pro výrobu potřebné energie, vyrábět optické čočky požadovaných vlastností, nastavovat správné parametry jaderné reakce apod. Při postupném procházení herního labyrintu budete moci sbírat předměty za účelem jejich pozdějšího využití. Jejich seznam je trvale přístupný v inventáři.

NUDIT SE NEBUDETE

Uživatelská hodnota titulu Physicus – Návrat je opět na té nejvyšší úrovni. Znovu budete muset zapojit nejen svoji paměť, logický úsudek, fantazii, postřeh a vytrvalost, ale uplatnit také vědomosti z fyziky (zejména z výroby a přenosu energie a optiky). Opravdu se můžete těšit na hodnotnou a smysluplnou zábavu i poučení.

Milan Pola

Tolik vědy k rozsvícení žárovky...

Základní poznatky Einsteinovy teorie relativity.

PHARMING – NOVÉ NEBEZPEČÍ

V PPK 3/2005 jsme se podrobně věnovali tzv. phishingu. O vážnosti tohoto velkého nebezpečí současného elektronického světa svědčí i to, že na něj navazuje další – a velmi nebezpečná – technologie útoku. Nazývá se pharming.

Jen pro stručné zopakování: phishing je využití klamu a lži k tomu, aby nic netušící uživatel prozradil svá citlivá data. Příkladem je e-mail, který se tváří jako zpráva z bankovního domu s prosbou o ověření osobních údajů („z bezpečnostních důvodů"). A nechybí odkaz na WWW stránku, kde se má ověření provést. Tato WWW stránka je však podvržena útočníky a jim tak mnoho důvěřivých osob doslova „odevzdá" svá přihlašovací jména, hesla a další citlivá data. Co se s těmito daty děje následně, to jistě netřeba rozebírat.

Nejslabším místem phishingu je přitom právě dotyčná WWW stránka, na které dochází ke sběru (vlastně ke krádežím) dat. Jméno této stránky totiž musí vypadat důvěryhodně (takže např. namísto domény *www.ceskabanka.cz* si útočník zaregistruje *www.ceskabanka.com* nebo *www.ceskabank.cz*, tedy doménu na první pohled velmi podobnou). Odchylky v názvu si však uživatel může všimnout. Anebo si jí sice nevšimne, ale rovnou navštíví správnou stránku (v našem případě *www.ceskabanka.cz*) a ihned pochopí, že se stal obětí podvodu.

Právě pharming toto nejslabší místo phishingu eliminuje. Využívá k tomu technologie označované jako „DNS cache poisoning" („otrávení paměti záznamů DNS"). Abychom pochopili její princip, podívejme se na podstatu fungování celého internetu.

Každý WWW server má svoji IP adresu, která má podobu čtveřice nejvýše trojmístných čísel (jde tedy o jakousi obdobu telefonních čísel z reálného světa). IP adresy jsou však pro člověka nepřehledné, a proto jednotlivé WWW stránky mají i své „civilní" názvy (např. server s adresou 195.146.99.156 známe pod jménem *www.chip.cz*). Pro každé doménové jméno tak musí počítač kontaktovat DNS (Domain Name Server), tedy server, který mu sdělí příslušnou IP adresu. A teprve poté dochází k připojení k požadované WWW stránce. Aby se tento proces urychlil, internetové prohlížeče si na lokálním počítači vytvářejí paměť (cache) s IP adresami nejčastěji používaných domén.

A právě úprava dat v této lokální paměti IP adres je principem pharmingu. Správná IP adresa je v záznamu odpovídajícím určitému jménu změněna na adresu jinou (na adresu hackera). Když se pak uživatel chce připojit k nějaké stránce (např. *www.ceskabanka.cz*), prohlížeč si vezme záznam (upravený!) z paměti a na internetu vyhledá nesprávný server. Vlastně jde o přesměrování doménových jmen na jiné IP adresy, jako by vám někdo v telefonním seznamu přepsal telefonní čísla u jmen vašich přátel.

JAK SE BRÁNIT

Obrana není složitá – útočník se zkrátka nesmí žádným způsobem (fyzicky, pomocí speciálního viru apod.) dostat do vašeho počítače a modifikovat zde uložené IP adresy. Platí zde tedy stejná pravidla jako při ochraně před viry či spywarem:

- Používejte antivirový a antispywarový program.
- Používejte personální firewall.
- Pravidelně záplatujte operační systém i používané aplikace.
- Vyhýbejte se stahování a spouštění souborů neznámého původu z internetu nebo z e-mailu.

info

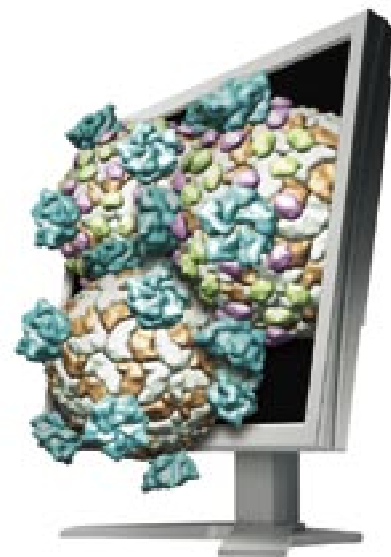
Pharming je zkomolenina anglického farming, což znamená zemědělství či hospodářství. Princip pharmingu je totiž takový, že dochází k „překopání" dat v počítači oběti. Mimochodem, také název phishing je zkomolenina anglického fishing – rybaření, neboť jde o technologii neetického a nezákonného „lovu" citlivých dat.

K ČEMU JE TO ÚTOČNÍKOVI DOBRÉ?

Dokáže-li upravit lokální záznamy ve vašem počítači, nemusí už vytvářet žádné podobné WWW odkazy nebo si vymýšlet krkolomné příběhy typu „proč musíte ověření údajů provést na této neobvyklé adrese". Útočníkovi stačí upravit záznam IP adresy tak, aby směřoval na jeho stránku (ta na pohled vypadá shodně jako stránka vaší banky, na kterou jste zvyklí) – a vám pak může poslat důvěryhodný odkaz. Vy pak budete při použití tohoto odkazu přesměrováni na hackerskou stránku…

Pharming je metoda známá sice už přes deset let, ale v poslední době začíná vlivem rozmachu phishingu nabývat na nebezpečnosti.

Tomáš Přibyl

„TEN SPRÁVNÝ“ ANTIVIROVÝ PROGRAM

Který antivirový program je nejlepší? Tato otázka je asi jednou z nejčastějších (není-li vůbec nejčastější), na kterou musí odpovídat specialisté na informační bezpečnost. Zároveň je otázkou nejobtížnější, protože na ni neexistuje jednoznačná odpověď.

Pokud je tázaný fundovaným odborníkem, a ne pouze „placeným agentem“ některé antivirové firmy, pak na tuto otázku odpoví několika otázkami (týkajícími se operačního systému používaného tazatelem, účelu počítače a jeho hardwarové konfigurace, připojení k internetu apod.). Teprve až mu poskytnete odpověď, oznámí, které dva nebo tři programy by stálo za to vyzkoušet a které by se právě pro dotyčný počítač mohly hodit.

> **CENA** — tip
>
> Pro mnoho uživatelů je důležitým (a zpravidla rozhodujícím) faktorem **CENA** antivirového programu. To je samozřejmě v pořádku, člověk má mít právo svobodné volby a samozřejmě právo stanovit si i kritéria. Je však dobré uvědomit si několik důležitých skutečností:
>
> Cena často odráží kvalitu programu i poskytovaných služeb. Tím v žádném případě nechceme říci, že by všechny bezplatné programy byly nekvalitní (ale zároveň platí, že ne všechny kvalitní opravdu jsou). Je ale nutné uvědomit si, že pokud nic neplatíme, nemůžeme nic očekávat – třeba technickou podporu, podrobnější informace od dodavatele ani jakoukoliv jinou přidanou hodnotu.
>
> Ne vše, co je inzerováno jako „zdarma“, také zdarma doopravdy je! A není to jen problém antivirových programů: pokud za možnost stažení nebo používání nějaké aplikace musíte vyplnit dotazníkový formulář a s kdečím souhlasit, pak sice neplatíte penězi, ale svým soukromím nebo informacemi o své osobě. To si však uvědomujeme málokdy.
>
> Antivirový program si nikdy nepořizujte jako program, ale jako službu. Jen tak získáte neomezený přístup k aktualizacím (jak vlastního programu, tak jeho virových databází) po určenou dobu. A nestane se vám, že si zakoupíte verzi programu s možností bezplatného stahování aktualizací, výrobce tuto verzi přestane za tři měsíce podporovat a vy si budete muset zakoupit jiný program.
>
> Při výběru antivirového programu by tedy cena neměla být jediným kritériem.

Nicméně každý z nás čas od času stojí před rozhodnutím, který antivirový program si vybrat. Třeba v případě, kdy nám stávající aplikace přestane vyhovovat. Nebo tehdy, když měníme počítač. Anebo v případě, kdy výrobce změní v náš neprospěch některé podmínky užívání. A takto bychom mohli pokračovat. Pojďme se nyní proto podívat, na co bychom si při výběru antivirového programu měli dát pozor a co je naopak podstatně méně.

UNIVERZÁLNÍ ANTIVIROVÝ PROGRAM NEEXISTUJE. KAŽDÝ POČÍTAČ A KAŽDÝ UŽIVATEL MÁ JINÉ NÁROKY.

RECENZE A TESTY

Velmi často bývají pro uživatele zdrojem informací různé **TESTY A RECENZE** v časopisech, na internetu apod. Ty rozhodně mají svůj význam a hodnotu, nelze je však brát jako dogma. Především často odrážejí subjektivní názory a zkušenosti autora – navíc každý uživatel vyžaduje něco jiného. Někdo potřebuje antivirový program, který funguje na principu „nainstaluj a zapomeň“ a o který se dále nemusí starat. Někdo zase vyžaduje široké možnosti v oblasti nastavení a parametrů programu, aby si jej upravil k obrazu svému. Krom toho autoři podobných srovnání často hodnotí např. grafickou podobu antivirového programu, ale raději se nezmiňují (protože problematice nerozumí) o detekčních schopnostech, rychlosti reakce na nové viry apod.

Navíc jsou různé testy ovlivněny (ne)kvalitou použité „testovací“ databáze virů. To platí i pro testy prováděné renomovanými časopisy, neboť neexistuje žádná oficiální a nezávislá databáze virů a dalších škodlivých kódů. Třeba na internetu lze nalézt desítky různých „studijních“ databází, které tam umístili programátoři virů či různí nadšenci. Tyto databáze pak novináři často používají pro vytváření recenzí. Druhým způsobem, jak získat vzorky, je oslovit nějakou antivirovou firmu. Jenomže zde je problém, že dotyčný vzorek už není „nezávislý“, a je téměř jisté, že řešení příslušné antivirové firmy všechny viry z této databáze údajně odhalí, kdežto produkty konkurenčních firem budou v mírné nevýhodě.

Všeobecně platí, že dnešní antivirové programy jsou z hlediska detekce hodně vyrovnané a rozdíly jsou v nárocích na hardware, v jednoduchosti obsluhy, rychlosti kontroly, ve spektru platforem, pro něž jsou k dispozici, apod. Pokud tedy naleznete testy s velkými odchylkami v počtu detekovaných škodlivých kódů, pak to s největší pravděpodobností svědčí o špatné metodice recenzenta.

Nicméně ještě jednou opakujeme: testům a recenzím rozhodně nelze upřít poradní hlas a alespoň při základní orientaci v problematice nám šetří čas a úsilí vynakládané na získání informací. To však neplatí o **POČTU DETEKOVANÝCH ŠKODLIVÝCH KÓDŮ**, někdy uváděném antivirovými firmami. Tady jde totiž o číslo doslova „vycucané z prstu“ – ať je jakékoliv. Zatímco jeden program uvádí, že nalezne dvacet tisíc virů, jiný má databázi obsahující sto tisíc záznamů. Znamená to tedy, že druhý program je pětkrát lepší než první? Ne, protože je velmi pravděpodobné, že obě řešení najdou 99,9 procenta virů. Příčin tohoto zdánlivého paradoxu je několik. Zatímco jeden antivirový program považuje dvacet velmi podobných virů za jeden jediný, druhý antivirový program je považuje za dvacet různých.

Jak je něco podobného možné? Jednak na celém světě kolují desítky, a mnohdy i stovky verzí některých virů – a pak je problém stanovit, jak velká změna musí být provedena, aby virus bylo možné považovat za novou verzi, a nikoliv jen za modifikaci verze stávající. Stejně tak kolují třeba různé jazykové verze virů, které se z technického hlediska vůbec neliší – jenomže některé antivirové programy je pro „vylepšení skóre“ identifikují jako různé verze. Na detekční schopnost to samozřejmě nemá nejmenší vliv, důležité je, zda viry jsou, nebo nejsou odhaleny.

AKTUALIZACE

Důležité je informovat se o **AKTUALIZACÍCH** antivirového programu, protože ty jej dělají funkčním. Přestože jsou současné antivirové programy schopné vypořádat se i s mnoha neznámými viry (na základě sledování „podezřelých“ příznaků apod.), přece jen je

nutné poměrně často aktualizovat databáze virových řetězců, tedy jakousi kartotéku známých škodlivých kódů. Například proto, že antivirové programy jsou sice schopné různou „havěť" detekovat, ale bez detailnějších znalostí nejsou schopné čistit (léčit) napadené soubory. Provádět aktualizaci se přitom doporučuje nejméně dvakrát do měsíce, v případě virových incidentů i častěji. Tři či čtyři měsíce neaktualizovaný program se považuje za starý a dodává uživateli pouze pocit falešné jistoty, nikoliv skutečnou ochranu.

V případě aktualizace antivirových programů je zapotřebí rozlišovat dva pojmy – update a upgrade. Zatímco „update" se do češtiny nejčastěji překládá jako „aktualizace", s pojmem „upgrade" je to trochu složitější a žádný jednoznačný ekvivalent pro něj nemáme. Volně by se dalo říci, že „upgrade" je přechod na vyšší (tedy modernější) verzi daného produktu. Svým způsobem je to také aktualizace, leč nikoliv dat, nýbrž vlastního jádra antivirového programu.

Před pořízením antivirového programu je dobré vědět, za jakých podmínek je umožněn přístup k updatovým databázím (zdarma, zpoplatněný apod.). A dále to, zdali upgrade nevyžaduje kompletní odinstalaci a novou instalaci programu – to je však velmi nepohodlné (obzvláště děje-li se tak velmi často).

DALŠÍ FUNKCE

V poslední době začínají nabývat na významu také **DALŠÍ BEZPEČNOSTNÍ FUNKCE**, které antivirové programy obsahují. Samotný antivirový program už totiž na ochranu před všemi hrozbami současného kybernetického světa nestačí. A málokterý uživatel či firma jsou ochotni pořizovat si pět různých bezpečnostních programů – proto museli dodavatelé antivirových řešení zareagovat a začali nabízet komplexnější balíčky.

„Čistokrevný" antivirový program je tak dnes na trhu spíše vzácností než pravidlem, vidět jsou spíše různá komplexní ochranná řešení (Internet Security, Computer Protection apod.), u nichž je antivirový program pouze jednou ze součástí. Dalšími bezpečnostními prvky jsou pak nejčastěji personální firewall a podle úvahy výrobce i systémy pro detekci průniku, aplikace pro vyhledávání spywaru, šifrování dat, antispamové filtry apod.

DEJTE SI PORADIT

Dobré je poptat se na **DOPORUČENÍ** mezi lidmi z okolí (přátelé, známí, spolupracovníci aj.). Tím získáte hlasy ohledně (ne)kvality toho či onoho programu přímo z první ruky a nezkreslené marketingovými snahami antivirových firem. Ale pozor: také tato doporučení (jako ostatně většinu ostatních faktorů ovlivňujících výběr ochranného programu) berte jen jako poradní hlas – co postačuje sousedovi k ochraně počítače sloužícího povětšinou k hraní her, to nemusí splňovat nároky někoho jiného s pracovním notebookem a nonstop mobilním připojením k internetu.

Další okolnosti, které mohou výběr programu ovlivnit, jsou například požadovaná rychlost kontroly či velikost souborů s aktualizací (ta je důležitá zvláště při jejich stahování, máte-li pomalé připojení k internetu).

Úplně nejlepší je však několik antivirových programů si „osahat" – nainstalovat zkušební verze a nějakou dobu je aktivně používat. Zkrátka **VYZKOUŠET**. Každému totiž vyhovuje něco jiného a nabídka na trhu je dostatečně široká, takže není potřeba hledat zbytečné kompromisy.

Čekáte nyní rozhřešení a odpověď na otázku „který antivirový program je nejlepší"? Pokud jste náš článek četli pozorně už od počátku, víte, že konkrétní odpovědi se nedočkáte. Nejlepší antivirový program je zkrátka ten, který uživateli slouží k jeho plné spokojenosti.

Tomáš Přibyl

JAZYK

Pokud uživatel nedisponuje alespoň základní znalostí anglického jazyka, bude pro něj důležitá i **JAZYKOVÁ VERZE** programu. Je sice pravda, že mnoho dodavatelů zahraničních řešení si důležitost lokalizace už uvědomilo, ale stále ještě se lze setkat s překlady, které jsou terminologicky – slušně řečeno – velmi svérázné (naproti tomu existují i mimořádně kvalitní překlady – opět nelze všechny házet do jednoho koše). Jazyková verze programu sice (zpravidla) nemá vliv na jeho funkčnost, ale přece jen jde o rozhraní, se kterým budete často pracovat.

NÁROKY NA POČÍTAČ

Rozhodně si u antivirového programu dejte pozor na **SOFTWAROVOU ČI HARDWAROVOU NÁROČNOST!** A to zvláště v případě, že máte starší počítač, protože některé nejnovější antivirové programy jsou opravdu velmi náročné na výkon procesoru nebo na velikost paměti. A navíc ne každý výrobce antivirových programů nabízí svá řešení pro všechny platformy dostupné na trhu. Příkladem budiž ještě stále dosti rozšířený operační systém Windows 98 – pro něj totiž není docela jednoduché sehnat kvalitní ochranné řešení.

SEZNAM ANTIVIROVÝCH PROGRAMŮ

info

Následující přehled obsahuje nejrozšířenější a nejznámější antivirové programy dostupné v našich zeměpisných šířkách. V závorce je vždy uveden odkaz na výrobce, na jehož stránkách lze pak nalézt informace o možnostech získání nebo o zastoupení v ČR a SR.

Avast! (*www.alwil.cz*)
AVG (*www.grisoft.cz*)
eTrust (*www.ca.com*)
F-Secure (*www.f-secure.com*)
Kaspersky Antivirus (*www.kaspersky.com*)
McAfee (*www.mcafee.com*)
NOD32 (*www.eset.sk*)
Norman Virus Control (*www.norman.com*)
Norton Antivirus (*www.symantec.com*)
Panda Antivirus (*www.pandasoftware.com*)
Sophos Antivirus (*www.sophos.com*)
PC-cillin (*www.trendmicro.com*)

ROZVOJ GPS NAVIGACE

GPS (global positioning system) navigace se začíná pomalu, ale jistě stávat standardní součástí života nás všech.

Klesající ceny přístrojů, pokrytí silniční i uliční sítě ve východní Evropě včetně České republiky nebo rozšiřovací moduly, které udělají navigační GPS systém z každého kapesního nebo přenosného počítače, to vše jsou příčiny toho, že GPS navigace je stále rozšířenější a oblíbenější.

CO GPS VLASTNĚ JE?

Sama technologie GPS je ve své podstatě velmi primitivní. Dokáže jen jedinou věc: s ohledem na kvalitu přístroje určuje souřadnice daného místa na zeměkouli. Určování polohy probíhá prostřednictvím 24 satelitů na oběžné dráze země. Pokročilejší uživatelské přístroje pak pro přesnější určení polohy vyhodnotí signál také z pozemních korekčních stanic (systém WAAS a EGNOS) a mohou tak dosáhnout přesnosti až 1 metru. GPS bez přístroje a softwaru není tedy pro běžného spotřebitele k ničemu.

DĚLENÍ PŘÍSTROJŮ GPS

Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodujícím článkem pro využití GPS navigace je právě přístroj a jeho softwarové vybavení, které získané informace zpracovává. Přístroje lze dělit na základě řady kritérií, například podle způsobu použití, podle použitých map nebo podle dostupnosti dalších funkcí.

Jednoúčelové GPS přístroje

Tato zařízení jsou určena pouze pro GPS navigaci a jejich jakékoliv jiné využití je velmi omezené. Na druhou stranu, výrobci těchto zařízení investují veškeré své úsilí do jejich vývoje, a proto se dá říci, že se dnes jedná o velmi kvalitní přístroje s velmi propracovanou logikou ovládání a s kvalitním vybavením. Cena těchto zařízení však často několikanásobně převyšuje cenu jiných řešení. Nevýhodou je rovněž to, že uživatel takového přístroje je vázán pouze na software výrobce, a nelze tedy použít například mapy jiného dodavatele.

Jednoúčelové přístroje lze dále dělit podle použití na přístroje pro navigaci pěší, automobilovou, leteckou a námořní.

Jednotlivé přístroje se samozřejmě liší velikostí, rozlišením displeje, velikostí paměti nebo tím, zda jsou schopny zobrazit mapové podklady.

Ukázka SmartMaps Navigatoru.

Zabudovaná zařízení

Zabudovaná zařízení najdeme především v automobilové, letecké a námořní navigaci. Tato zařízení jsou vyrobena tak, aby zapadla například do celkového ovládání automobilu nebo letadla. Jejich použití je často provázáno s dalším technickým vybavením. Pro lepší představu je možné tato zařízení přirovnat například k zabudovanému autorádiu.

Víceúčelová zařízení s rozšiřovacím GPS modulem

Zajímavou alternativou jednoúčelových GPS přístrojů se v poslední době stává GPS příslušenství mobilních zařízení – mobilních telefonů a přenosných a kapesních počítačů. Velmi atraktivní je zvláště kombinace kapesního počítače (PDA) a rozšiřovacího GPS modulu. Uživatel získá nejen kvalitní GPS přístroj s velkým displejem, ale také osobního asistenta, který umožní mít většinu informací, jako je elektronická pošta nebo kalendář, stále u sebe. Na rozdíl od jednoúčelových zařízení si uživatel může vybrat, jaký software bude používat. Jedno zařízení tak může zároveň posloužit pěšímu turistovi na horách, řidiči při cestě po městě nebo pilotovi za letu. Nevýhodou však může být menší odolnost takových zařízení ve srovnání s jednoúčelovými GPS modely outdoorovými.

DĚLENÍ PODLE MAP A PODLE SOFTWARU

Jak už bylo napsáno, příjem GPS signálu a jeho převedení na souřadnice mají jen velmi omezené využití. Popsali jsme jednotlivé přístroje a jejich využití. To, co je však rozhodující a co významně ovlivňuje využití jednotlivých přístrojů, je software a především mapy, které jsou použity pro zobrazení aktuální pozice.

Bezmapové přístroje

Tyto přístroje patří mezi nejlevnější, jedná se většinou o jednoúčelové přístroje, tzv. nemapové GPS. Přestože nejsou schopny zobrazit aktuální polohu na mapě, dokáží například zaznamenat prošlou trasu nebo

uložit a zobrazit souřadnice bodu. Lze je tak použít například při průchodu trasy podle předem daných bodů, nelze však pomocí nich vyhledat například ulici, a tak jejich praktické využití je omezené.

Zvláštním typem bezmapových přístrojů jsou autorádia kombinovaná s GPS navigací. Tato zařízení sice mapy nezobrazují, nicméně při navigaci využívají vektorových map a svého uživatele navigují do požadovaného cíle. Děje se tak nikoliv zobrazováním pozice na mapě, ale zobrazováním šipek na křižovatkách.

Rastrové mapy

Tyto mapy se využívají především v přenosných a kapesních počítačích. Jejich hlavní výhodou je nízká cena a dostupnost. Řadu z nich si může uživatel vytvořit například skenováním klasické, papírové mapy, kterou poté zkalibruje. Kalibrace spočívá v umístění této mapy do souřadnicové sítě země. Uživatel pak na displeji přístroje vidí klasickou mapu s aktuálním určením své polohy. Rastrové mapy se zpravidla nedají použít u jednoúčelových zařízení; pro ně dodává mapy pouze jejich výrobce.

Naopak nevýhodou rastrových map je to, že neumí navigovat, protože informace nesené v obrázku mapy neobsahují průběh ulic, místní názvy ani další informace. Na mapě je tak možné zjistit pouze aktuální polohu.

Vektorové mapy

Vektorové mapy jsou na rozdíl od map rastrových tvořeny křivkami a body, které vyznačují průběh ulic, silnic, cest a mapových bodů. Vytvořit takové mapy je velmi náročné, čemuž odpovídá i cena, která je několikanásobně vyšší než u map rastrových. Pořízení vektorových map se však určitě vyplatí. Na první pohled sice nejsou tak pěkné jako mapy papírové a rastrové, nicméně jsou určitě mnohem užitečnější. Lze v nich vyhledávat ulice a body a tak lze na mapě snadno najít požadované místo.

Některé vektorové mapy dokáží dokonce nejen najít a ukázat například ulici nebo objekt, ale také vypočítat optimální trasu, jak se do cíle dostat, a ještě uživatele do cíle dovést, pěkně křižovatku po křižovatce. A to s přihlédnutím například ke všem jednosměrným ulicím nebo zákazům vjezdu. Této funkci se říká autorouting. Na rozdíl od situace před několika lety je možné takovou navigaci využít už i na území České republiky a Slovenska. Například navigátor NaviPack českého dodavatele Sunnysoft obsahuje detailní uliční plány 225 měst v České republice a 38 měst na Slovensku, tedy v podstatě plány všech měst, v nichž se dá zabloudit. Přístroj vybavený takovými mapami je pak ideálním společníkem na cesty do neznámých míst.

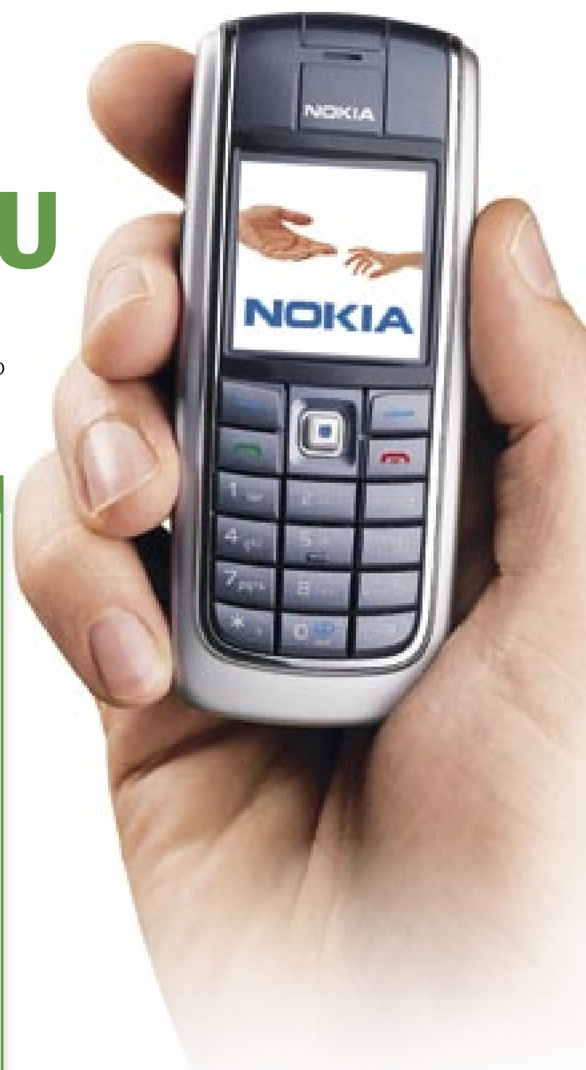
Vektorové mapy dodávají do jednoúčelových GPS zařízení většinou pouze výrobci těchto přístrojů, nelze použít mapy třetí strany. Naopak pokud jde o víceúčelové kapesní a přenosné počítače, může si uživatel vybrat mapy, které mu vyhovují nejvíce.

Kombinované mapy

V poslední době se začínají na trhu objevovat mapy kombinující oba typy map. Jedná se například o navigační software SmartMaps Navigator společnosti Aponia software. Tyto mapy byly původně rastrové, dodavatel však dopracoval vektorovou vrstvu, to znamená, že nad podkladovou mapou je síť ulic a silnic – takový software potom jednak poskytuje kvalitu zobrazení klasické mapy papírové, jednak dokáže navigovat.

Filip Debef

PUSH TO TALK: VYSÍLAČKA V MOBILU

Společnost Eurotel nedávno představila novou službu, která se jmenuje „Eurotel přepínám". Tato služba podporuje funkci mobilních telefonů Push to talk. Chcete vědět, co vám tato služba přinese a zda se vyplatí pořídit si ji?

TADY OREL, PŘEPÍNÁM...

Anglicky mluvící čtenáři již jistě tuší, že tato služba bude mít cosi společného s vysílačkou. Anglický výraz „push to talk" totiž znamená něco jako „zmáčkni, abys mluvil". Pokud jste někdy mluvili do vysílačky, pak víte, že zde přenos probíhá pouze jedním směrem. Ten, kdo chce mluvit, musí stisknout tlačítko a držet jej po celou dobu hovoru stisknuté. Poté, co tlačítko uvolní, může stejným způsobem hovořit další uživatel a uživatel první může pouze poslouchat. V případě vysílaček bylo toto rychlé spojení umožněno naladěním na stejnou rádiovou frekvenci, byl však poměrně snadný odposlech – to by se vám v případě funkce Push to talk stát nemělo.

VYSÍLAČKA V MOBILU

Abyste tuto funkci mohli využívat, musíte vyhovět dvěma podmínkám: v první řadě používat operátora, který tuto službu nabízí, a také vlastnit mobilní telefon, který funkci podporuje. Z telefonů, které na našem trhu najdete, tuto funkci podporují modely Nokia 6020, Nokia 5140 a některé telefony s operačním systémem Symbian, tedy Nokia 6600, 6670 a 7610. Tyto telefony vypadají stejně jako ostatní, avšak najdete na nich jedno tlačítko navíc. To má funkci vysílačky. Službu v současné době nabízí pouze Eurotel a pojmenoval ji „Eurotel přepínám".

V současné době probíhá promoakce, díky které si tuto službu můžete po dva měsíce vyzkoušet zdarma. Potom si můžete vybrat ze dvou nabízených doplňovacích tarifů, a to buď na jeden měsíc za 474 Kč, nebo na jeden den za 46 Kč (včetně DPH). V obou případech můžete tímto způsobem komunikovat naprosto neomezeně.

V mobilních telefonech s operačním systémem Symbian tlačítko pro funkci nenajdete – přístup k funkci je umožněn prostřednictvím nabídky telefonu.

info

DALŠÍ NOVINKY U OPERÁTORŮ

Telefonní číslo je velmi důležitý kontakt, a pokud toto číslo z nějakého důvodu měníte (většinou kvůli přechodu k jinému operátorovi), jistě mi dáte za pravdu, že je velmi obtížné zajistit, aby všichni ti, kdo na vás mají mít kontakt, obdrželi číslo nové. Proto by jistě mnozí uživatelé uvítali, pokud by mohli mít prostě jedno číslo třeba na celý život. Přesně tato možnost by měla být dostupná pravděpodobně již v příštím roce. Společnost Eurotel totiž oznámila, že společně s ostatními operátory projednává nejvhodnější řešení pro takovou situaci. S největší pravděpodobností se bude jednat o placenou službu. Při přechodu od jednoho operátora neztratíte své číslo, ale budete si muset vyměnit kartu SIM. Přejít k jinému operátorovi beze ztráty čísla mohou i zákazníci s předplacenou kartou. Zákazníci s tarifem mohou přejít až v okamžiku, kdy budou s předchozím operátorem vyrovnáni, za což obdrží něco na způsob osvědčení. Problémem ovšem zůstává, jak informovat volajícího, do které sítě volá; určit to podle telefonního čísla už nebude možné. Eurotel navrhuje to, aby si tuto informaci zjišťoval každý individuálně prostřednictvím internetu nebo SMS. To je však velmi málo operativní. Uvidíme, jak se k tomuto problému postaví ostatní operátoři.

JAK TO FUNGUJE

Tato funkce funguje dvěma různými způsoby: Buď se může znenadání ozvat ze sluchátka hlas volajícího, nebo je třeba hovor přijmout i v tomto případě. Tak můžete komunikovat s celou skupinou lidí, což přivítají např. ti, kteří v jednu chvíli potřebují něco sdělit více lidem. I to je totiž s funkcí Push to talk možné. Nemusíte tedy realizovat několik hovorů nebo vypisovat textovou zprávu – pouze vyberete skupinu uživatelů a jim se vaše zpráva ozve z mobilu. Chcete-li tímto způsobem někomu „zavolat", stačí vyhledat ho v seznamu kontaktů a pomocí tlačítka s ním navázat kontakt. Hovor by měl být spojen téměř okamžitě bez vytáčení čísla a čekání.

VYZKOUŠEJTE TO ZDARMA

Zákazníky Eurotelu jistě potěší možnost vyzkoušet tuto funkci bezplatně po dva měsíce a potom si ji aktivovat třeba jen na jeden den.

Pokud dva uživatelé plánují delší hovor a nevadí jim, že v určitou chvíli může hovořit pouze jeden, pak si mohou oba službu aktivovat právě na jeden den a celých čtyřiadvacet hodin mohou mluvit bez omezení.

Uvidíme také, jak zareagují další operátoři (v nejbližší době však ani žádné nabídky nechystají). Čistě technicky je sice možné uskutečnit takový hovor mezi zákazníky různých operátorů, ale těžko říci, zda se operátoři rozhodnou tuto možnost podporovat.

-mia

POHODLNÝ BATŮŽEK

Na sedm úspěšných luštitelů dnešní křížovky čekají ceny od společnosti DICOTA. Vyhrát můžete jeden ze dvou sportovních batohů (nejen) na notebook, brašnu na notebook nebo jednu ze čtyř bezdrátových myší.

Pep.Up – brašna na notebook.

Bezdrátová myš RacerPro.

Společnost DICOTA je výrobcem značkových, vysoce kvalitních brašen a příslušenství k notebookům a působí na celém světě. Na svůj široký sortiment brašen a kufrů nabízí pětiletou záruku.

DICOTA EASTERN EUROPE, s. r. o.
Na Lysině 25
147 00 Praha 4
tel.: 261 227 763
fax: 261 227 767
www.dicota.cz

BacPac Rain – sportovní batoh na notebook s vlastní pláštěnkou.

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:

Jak dlouho působí společnost DICOTA EASTERN EUROPE, s. r. o., na českém trhu?
a) dva roky, b) tři roky, c) pět let,
d) déle než deset let.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 29. dubna 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **DICOTA** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka07@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v PPK č. 9/05.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK07 *Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC**

Slovo Vogel oddělte od příznaku PK07 mezerou. Příznak PK07, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

POMŮCKY: AOLA, EI, ETON, OSTARA, OTARIE, UR | OCAS | ZAČÁTEK TAJENKY | BABYLONSKÉ SÍDLO | RYBÁŘSKÝ PYTEL | X | JIHOAFRICKÁ PROVINCIE | DRUH PAPOUŠKA | KORÝŠ | OD VEJCE (Z LATINY) | AKSAMIT | X | ANGLICKY "HOCH" | SIBIŘSKÝ VELETOK | STŘED TAJENKY | MNOŽSTVÍ DRAHÉHO KOVU V MINCI

HUDEBNÍ DÍLO | TYKVOVITÁ ROSTLINA | MOŘSKÝ ZÁLIV
VYSOKÝ KOPEC | TURECKÝ POVOZ | SPOJKA | OCHRANA ZBOŽÍ | SPZ BENEŠOVA
ZKRATKA OLYMP. HER | PODZEMNÍ CHODBY | NÁVOD | HOVOROVÝ SOUHLAS | JEDN. OPTIC. MOHUTNOSTI
SEVEŘAN | KŘÍŽENEC VELBLOUDA | HARMONIE | ZEVNITŘ PRYČ | ŘÍMSKY 601 | TITUL IND. PANOVNÍKA
X | SAMSONOVA MILENKA | FILM. CENA USA | LACHTAN (LVOUN) | ALBÁNSKÝ PAŠA
DOMÁCKY OLDŘICH | SÍDLO NA ŠALAMOUN. OSTROVECH
MOŽNÁ | DRAHÝ KÁMEN MLÉČNÉ BARVY
NÁZEV ZNAČKY DRASLÍKU | TEN I ONEN | MYKACÍ STROJ | X | ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA | DRUHÉ EDISONOVO JMÉNO
TROPICKÉ ŠÍLENSTVÍ | POLNÍ MÍRA | KONEC TAJENKY | PLANETKA
DĚVČE (NÁŘEČNĚ) | X | PRAMÁTI | SÍŤ K CHYTÁNÍ PTÁKŮ | ODHADEM | NEVĚNOVAT | X | ZNAČKA CUKROVINEK | UCHAZEČ
X | LIKÉRNÍK | EPOPEJ | HIST. ZEMĚ ANGLIE | VÍTĚZ. BOD V DŽUDU | PŘEDNÍ STRANA | BÁSNICKÝ ZÁPOR
SÍDLO JAPONSKA (O. KJÚŠÚ) | PODÍL ZE NA ZISKU AKC. SPOL. | BŘEZNO | OTEC (KNIŽNĚ) | CITOSL. DOVTÍPENÍ
ŽVÁST | KOMICKÉ NAPODOBENÍ | MALOASIJ. BOHYNĚ | DRUH PEPŘE | ANGLICKY "NEBO"
NA ONO MÍSTO | PYGMEJSKÝ KMEN ŽIJÍCÍ NA ÚZEMÍ ZAIRU | KALICH
SŮL KYSELINY SÍROVÉ | SATELITNÍ ZKRATKA | VYTYČENÝ SMĚR CESTY

DICOTA

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 4/2005** zní: V ruské verzi programu PC Translator je více než dva miliony slov (odpověď c).

Tajenka křížovky z **PPK č. 4** zní: PC Translator vám pomůže s překlady.

Ceny od společnosti **Langsoft** dostanou tito výherci: Miloslav Němec z Nového Města na Moravě (PC Translator 2005 T1 – GB+D), Miroslava Rybanská z Liptovského Mikuláše (PC Translator 2005 – GB), Petr Pěnkava z Písku, Bohdan Gadžuk z Prahy a Václav Janoušek z Kladna (Language Teacher Komplet L2).

Blahopřejeme!

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

Na svém počítači mám nainstalován operační systém Microsoft XP Home. Po nainstalování aktualizace SP 2 nemohu otevřít internetový prohlížeč Internet Explorer. Po dvojitém kliknutí na ikonu Internet Explorer vyskočí okno s touto hláškou: „V aplikaci iexplore.exe došlo k problémům a je třeba ji zavřít. Omlouváme se za vzniklé potíže. Ohlaste tento problém společnosti Microsoft.“
Musím celá Windows přeinstalovat? Nebo mohu odebrat ze systému Internet Explorer a potom např. z CD přiloženého k PPK tam tento prohlížeč znovu nainstalovat?

Firma Microsoft Internet Explorer „natvrdo“ zakomponovala do Windows, za což dostala vysoké pokuty. Service Pack 2 (SP2) sice jistým způsobem řeší bezpečnostní díry v systému, ale na druhou stranu způsobuje některým uživatelům problémy. To se týká hlavně některých dříve fungujících činností, jako je připojení k internetu, spouštění programů dříve bezproblémových či nemožnost SP2 odinstalovat.

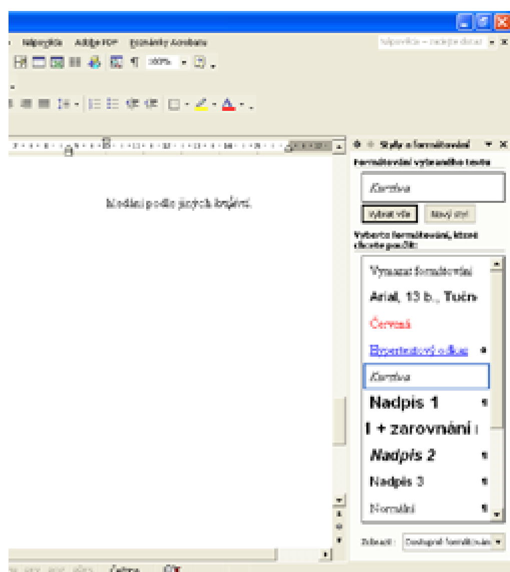
Microsoft sám se věnuje problémům s SP2 na svojí internetové stránce *http://support.microsoft.com/windowsxpsp2*. Pokud vám v řešení nepomůže, máte další možnosti. Odstranit Internet Explorer z Windows bez jejich zničení nelze. Odinstalováním SP2 (pokud to půjde) byste zase snížil úroveň zabezpečení počítače. Radikálním řešením je Windows kompletně přeinstalovat, ale v takovém případě riskujete, že se tím nic nevyřeší a po reinstalaci bude situace naprosto stejná. Jako nejméně pracné se mi jeví použití jiného internetového prohlížeče. Těch je na trhu mnoho, jsou kvalitní, bezplatné a mnoho lidí je upřednostňuje (Avant Browser, Opera, Mozilla Firefox). Najdete je na např. na stránkách *http://www.download.com/sort/3150-2356_4-0-1-6.html?*

-imh

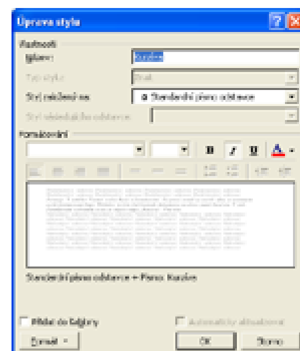
Mám dlouhý dokument ve Wordu a potřebuji v něm najít všechny části textu, které jsou psány kurzivou. Existuje snazší cesta než pročítat celý text a hledat slovo od slova?

V nabídce **Formát** zvolte **Styly a formátování.** Na pravé straně se otevře okno se seznamem stylů (obr. 1). Klikněte levým tlačítkem do dokumentu na slovo psané kurzivou. V poli **Formátování vybraného textu** se objeví nápis „*Kurzíva*“. Pod ním klikněte na tlačítko **Vybrat vše**. Tím se označí všechny výskyty kurzivy v textu. Poté v nabídce **Vyberte formátování, které chcete použít** klikněte levým tlačítkem na styl, na který se mají vybraná slova (zatím stále psaná kurzivou) změnit. Pokud v nabídce není styl, který chcete, máte dvě možnosti. Buď zvolte v nabídce **Zobrazit** možnost **Všechny styly** a vyberte si z jejich abecedního seznamu, nebo klikněte pravým tlačítkem do pole „*Kurzíva*“ nadepsaného **Formátování vybraného textu** a zvolte možnost **Změnit...** Objeví se okno (obr. 2) a v něm můžete styly měnit. Obdobný postup lze použít i při hledání podle jiných kritérií a v daném okně například měnit i barvu textu apod.

-imh

Obr. 1. Seznam stylů.

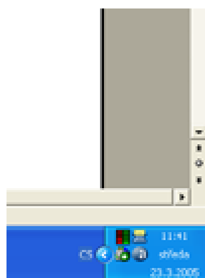

Obr. 2. Dialogové okno Úprava stylu.

Doposud jsem používal antivirový program AVG 6 a v odesílaných zprávách byla na konci uváděna následující zpráva:
Odchozí zpráva neobsahuje viry. Kontrolováno AVG 6.0
Zkontrolováno antivirovým systémem AVG (http://www.grisoft.cz)
Verze: 6.0.644 / Virová báze: 412 -- datum vydání: 26. 3. 2004.
Nyní jsem byl nucen odstranit AVG 6 a nainstalovat Avast 4.6 Home. Chtěl bych, aby obdobná zpráva byla i nadále na konci všech odesílaných zpráv. Používám Outlook Express 6.

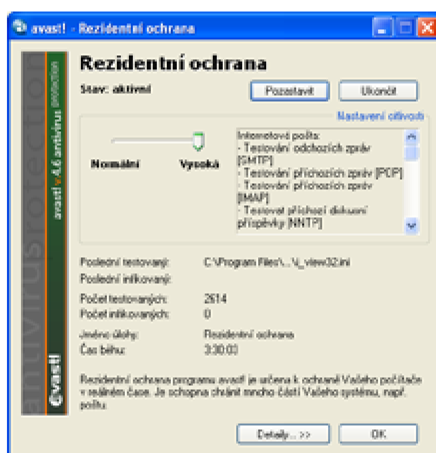
Nastavit připojování těchto hlášení v kvalitním antivirovém programu Avast! vyžaduje trochu šikovnosti a marně byste tuto funkci hledali v nastavení programu samého. Funkce spadá pod rezidentní moduly programu, které jsou minimalizovány jako tzv. tray ikony – tj. malé ikony běžících programů. Ty se nacházejí na hlavním panelu ve Windows, standardně v jeho pravém dolním rohu (obr. 3). Mnoho programů podporuje, nebo přímo využívá způsob, jak zůstat aktivní a viditelný, a přitom nezabírat místo na hlavním panelu. Avast! umisťuje na systémovou lištu dvě ikony vzhledu modrých koulí.

Ta, která je označena písmenem „i“, je ikona generátoru databáze pro obnovu. Jeho nabídka se vyvolává kliknutím pravým tlačítkem a kromě dalších nastavení umožňuje také sloučit svou ikonu s ikonou hlavní.

Druhá ikona nese písmeno „a“, a pokud nad ní ponecháte kurzor myši na chvíli bez hnutí, zobrazí se informace o tom, kolik z rezidentních modulů běží. Na to může mít vliv instalace dalšího antivirového programu na stejném operačním systému. Ten může sám svou ochranou způsobit, že Avast! některé moduly nespustí – ten to pak hned po nastartování operačního systému uživateli ohlásí. Abychom se dostali ke kýženému nastavení, klikněte na ikonu buď dvakrát rychle, nebo jen jednou pravým tlačítkem a vyberte z nabídky první možnost **Zobrazit okno rezidentní ochrany** (obr. 4). V tomto okně je zobrazen stav ochrany, nastavení její citlivosti a další užitečné informace.

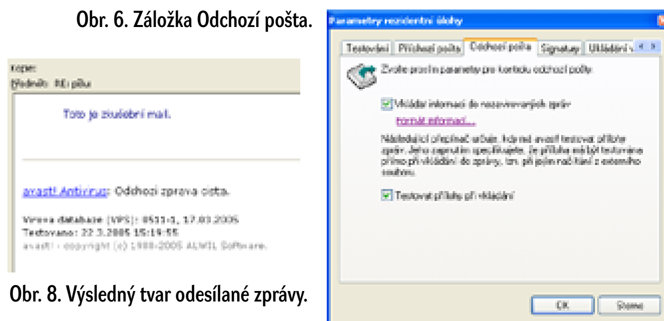

Obr. 3. „Tray“ ikony na hlavním panelu.

Obr. 4. Zobrazit okno rezidentní ochrany.

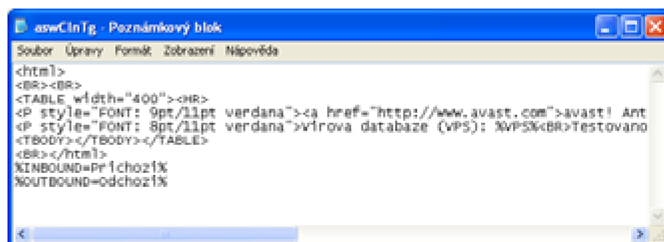

Obr. 5. Detaily.

Obr. 6. Záložka Odchozí pošta.

Obr. 8. Výsledný tvar odesílané zprávy.


```
<html>
<BR><BR>
<TABLE width="400"><HR>
<P style="FONT: 9pt/11pt verdana"><a href="http://www.avast.com">avast! Ant
<P style="FONT: 8pt/11pt verdana">Virova databaze (VPS): %VPS%<BR>Testovano
<TBODY></TBODY></TABLE>
<BR></html>
%INBOUND=Prichozi%
%OUTBOUND=Odchozi%
```

Obr. 7. Hlášení ve formátu HTML otevřené v okně poznámkového bloku.

Kliknete-li na tlačítko **Detaily…**, octnete se v okně (obr. 5), které umožňuje detailně nastavit každý z rezidentních modulů. U každého z nich lze úroveň citlivosti nastavit posuvníkem buď podle přednastavených kritérií, nebo podle vlastního výběru. V nabídce **Instantní poskytovatelé** označte modul **Outlook/Exchange**. Pod nadpisem okna vidíte, zda je modul aktivní, tzn. zda vše funguje, jak má. Klikněte na tlačítko **Nastavit…**, a otevře se okno **Parametry rezidentní úlohy**. V něm zvolte záložku **Odchozí pošta** a na ní zaškrtněte volbu **Vkládat informaci do nezavirovaných zpráv** (obr. 6). Pod tímto oknem je ještě odkaz **Formát informací…** pro zvolení mezi formátem TXT a HTML do čistých/infikovaných zpráv. Po nastavení voleb potvrďte uložení změn tlačítkem **OK** a v dalším okně to učiňte opět. Pokud jste zvolili i možnost **Formát informací…**, budete obohaceni jedním potvrzovacím tlačítkem **OK** navíc. V takovém případě se zobrazí i formát zprávy otevřený nejspíše v poznámkovém bloku (obr. 7). Ten si prohlédněte a zavřete jej. Výsledek vašeho snažení pak bude vypadat zhruba tak, jako na obr. 8.

-imh

Z CD, které jsem obdržel s PPK č. 4/2005, jsem se vícekrát marně pokoušel spustit hru Ski Challenge 2005. Po úvodním obrázku se mi stále objevuje upozornění: [E 1001] System configuration insufficient! multitexturing not supported (poté následuje řada buffers, channels atd.). Uvítal bych, kdybyste mi poradili, v čem je chyba a jak ji napravit, abych mohl hru spustit. Můj PC pracuje v systému MS Windows XP Pro SP2.

Z výpisu chyby je zřejmé, že se hře nelíbí něco v konfiguraci systému. V tomto případě vaše grafická karta nebo její ovladače nejspíš nezvládají funkci jménem multitexturing (textury se ve hrách používají jako tapeta pro povrchy zobrazených těles). Záleží na požadavcích hry a na typu grafické karty, tím pádem na jejím výkonu a funkcích. Neuvedl jste parametry své grafické karty, a tak je není možné porovnat s minimální konfigurací hry a zjistit, zda na obsažené funkce stačí. Pokud to příčinou není, doporučuji stáhnout a nainstalovat nové ovladače (drivery) ke grafické kartě (většinou se jedná o ovladače firmy ATI – *www.ati.com* – nebo ovladače firmy nVidia – *www.nvidia.com*; podle toho, který čip je na kartě použit). Dalším řešením by bylo v nastavení hry zapnout tzv. softwarovou emulaci (software emulation) grafiky namísto podpory pro grafické rozhraní DirectX, kdyby hra takové nastavení umožňovala (u hry Ski Challenge 2005 však tato možnost není). Obvykle se nachází v nabídce programu v oddíle **Options(Volby)/Video** a je řešeno zaškrtávacím políčkem. Tím se zátěž vykreslovaní přesune do velké míry z grafické karty na procesor a dojde k poklesu výkonu, ale může to problém vyřešit. Pokud nic z toho nepomůže, doporučuji hru vyzkoušet na systému s lepší grafickou kartou. -imh

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*,
tel.: +420 225 018 948,
poštou na adrese:
Vogel Burda Communications s. r. o.,
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

---

počítač *pro každého*

PŘEDPLAŤTE SI

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu:

V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma ____

Jméno a příjmení ____

Ulice, číslo ____

PSČ ____ Obec ____

IČO ____ DIČ ____

Číslo účtu ____

Telefon/fax ____

E-mail ____

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V”, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad.
Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946,
fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum ____ Podpis ____

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO

(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1450 Sk**

☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla ____ Počet kusů každého čísla ____

(Objednávat lze od čísla 9/05 nebo pozdějších.)

7/05
Kupon je platný pouze do 18. 4. 2005

☐ Osobní odbìr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1

☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.
Objednávky a zloženky typu C zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja,
Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 19. DUBNA 2005

FOTOAPARÁT DO NEPOHODY

Představíme vám malý digitální fotoaparát Olympus Mju 500 Digital, který se nemusíte bát vzít s sebou na sníh, do jarního deště ani na slunečnou pláž. Rozlišení 5 megapixelů, velký displej a především odolnost vůči povětrnostním vlivům dělá z tohoto přístroje dobrého společníka na výlety do přírody.

INTERNETOVÉ PENĚŽENKY

Nakupování zboží po internetu je pohodlné a většinou také levnější, problém však nastává při placení. Metoda placení kreditní kartou u nás stále není (z různých příčin) příliš rozšířena. Zajímavou možností jsou pak tzv. internetové peněženky, které vám v příštím čísle představíme.

PŘEHRÁVÁME MP3

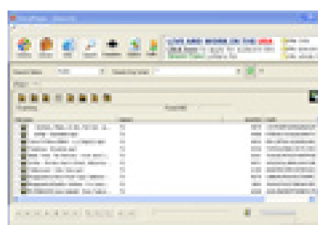
Pro přehrávání hudby (nejenom) ve formátu MP3 můžete použít celou řadu zajímavých programů. Zdaleka se nemusíte spokojit pouze se známým programem Winamp. Abyste si měli z čeho vybírat, připravili jsme pro vás představení hned několika zajímavých programů, které si můžete také instalovat z našeho redakčního CD.

TABULKA MS V LEDNÍM HOKEJI

Jako malou pozornost pro hokejové fanoušky umístíme na příští cédéčko tabulku (pro MS Excel), kterou využijete při sledování nadcházejícího světového šampionátu v ledním hokeji.

PPK CD 08/2005

Na příštím cédéčku najdete vypalovací programy, hudební přehrávače, sbírku kvalitních freewarových her a řadu dalších užitečných programů a doplňků.

SEZNAM INZERENTŮ

AAC Czech, Praha	4. obálka
AEC, Brno	16
Atemi, Praha	53
Canon, Praha	47
Cígler Software, Brno	3
Český Telecom, Praha	41
DELTA CZ, Praha	10
Diskus, Praha	15
DXT ComputerS, Praha	13
Globe Internet, Praha	4
GRISOFT, Brno	51
Hope Group, Mariánské lázně	43
ISSS, Praha	39
Lexmark, Praha	2. obálka
Mazda, Praha	11
PC Skonto, Horka nad Moravou	19
PES Consulting, Praha	55
Playman, Hradec Králové	45
Pyramida, Praha	5
Sony, Praha	3. obálka
Stormware, Jihlava	21
TERASOFT, Hořovice	49
T-Mobile, Praha	9
TV Partner, Praha	42
Verbatim, Eschborn	17

čtrnáctideník
počítač pro každého
Toto číslo vyšlo 5. 4. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Tryščuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.) fax: 225 018 900, **abonence@ppk.cz**

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910 e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3 tel.: +421 244 458 816 fax: +421 244 458 819 predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková tel.: 225 018 762 fax: 225 018 500

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V České republice rozšiřuje: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o. Thámova 221/7 186 00 Praha 8 IČO 45280681 vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.